Голос України

Газета Верховної Ради України

№ 64 (2564) ▪ Вівторок, 10 квітня 2001 року ▪ Ціна договірна

Сьогодні одесити відзначають День визволення міста від фашистів. Учасниці боїв за Одесу Валентина Іванівна Лучинкіна (праворуч) і Анастасія Савеліївна Поперногло в музеї історії військ Південного оперативного командування розповідають молодим воїнам про подвиги радянських солдатів.

Фото Олександра СЄРОГО.

▪ 1907 р. Народився селекціонер Степан Дука, автор багатьох сортів суниць, черешні, вишні тощо.
▪ 1921 р. В Ялті засновано будинок-музей А. П. Чехова.
▪ 1922 р. Розпочалась Генуезька конференція — перша міжнародна конференція за участю Радянської Росії.
▪ 1933 р. Народився письменник Віктор Близнець («Земля Світлячків», «Звук павутинки»).

10 квітня

Більшість не припинила існування

Минулий пленарний тиждень продемонстрував, що Верховна Рада може працювати у нормальному режимі, незважаючи на політичні проблеми в суспільстві та самому парламенті. Про це заявив на прес-конференції перший заступник Голови Верховної Ради Віктор Медведчук. За його словами, наступного пленарного тижня депутати планують розглянути Земельний кодекс у другому читанні, а до кінця сесії — прийняти Податковий кодекс і зробити цим істотний крок у виконанні зобов'язань України перед Радою Європи.

Віктор Медведчук негативно оцінив голосування в парламенті минулого четверга щодо закону про парламентську більшість і опозицію, який у першому читанні набрав лише 172 голоси. За його словами, голосування було «своєрідним моніторингом ставлення до більшості» і означає, що «декларується одне, а робиться інше».

(Закінчення на 2-й стор.).

Офіційно

Труба і квоти

На сьогодні в Москві намічено переговори прем'єр-міністрів України та Росії Віктора Ющенка і Михайла Касьянова з проблем поставки українських труб на російський ринок. Як очікується, в переговорах також візьме участь віце-прем'єр-міністр України Олег Дубина.

Урядова комісія із захисних заходів у зовнішній торгівлі та митно-тарифній політиці РФ ухвалила рішення про запровадження захисного мита на українські труби великого діаметру в розмірі 20%, а на всі інші українські труби — 40%. Таких заходів російська сторона має намір ужити, якщо Україна відмовиться обмежити ввезення труб до РФ на рівні 480 тис. тонн щорік. Візит О. Дубини до Москви минулого тижня не дав жодних результатів. Отож Україна сподівається на досягнення компромісу під час майбутньої зустрічі. Зокрема, як повідомляє агентство «Інтерфакс-Україна», В. Ющенко раніше висловив думку, що в разі запровадження квот на поставки українських труб до Росії їх розподіл здійснюватиметься з урахуванням пропорцій поставок, що склалися в попередні роки, і не викличе проблем.

! У номер

Діалог влади та опозиції має відбутися

У Києві з дводенним візитом перебуває делегація Європарламенту із співробітництва з Україною, Молдовою та Білоруссю. На сьогоднішній ранок заплановано зустріч європарламентаріїв на чолі з Яном-Марінусом Вірсмою з першим заступником Голови Верховної Ради України Віктором Медведчуком. Глава делегації Європарламенту вважає, що за нинішніх політичних умов в Україні потрібний цілеспрямований діалог між владою та опозицією.

(Інтерв'ю з главою делегації Європарламенту читайте на 7-й стор.).

Моральні «муки» Верховного Суду

Моральна шкода знову стала об'єктом уваги Верховного Суду України. Порівняно новий правовий інститут нашого законодавства стає дедалі могутнішим інструментом захисту порушених прав, а іноді — й інструментом політичної боротьби з небажаними опонентами.

Уже майже три роки у Верховній Раді «пробиваються» законопроекти, які мали б обмежити максимальний розмір відшкодування моральної шкоди, принаймні для засобів масової інформації. Даремно. Всі спроби в такий спосіб гарантувати свободу слова залишаються безрезультатними. Інша річ — практика. Та не будь-яка, а судова. Іноді вона є вирішальною.

(Закінчення на 2-й стор.).

Погроза розправою

До прокуратури Луганської області надійшли заяви журналістів місцевих та центральних ЗМІ, а також співробітників виконкому Луганської міської ради про те, що в період з 14 по 16 березня 2001 року ряд депутатів Луганської міськради погрожував розправою та перешкоджав здійсненню ними службової та суспільної діяльності.

Прокуратура області порушила кримінальну справу за ч. 1 ст. 190 Кримінального кодексу України за фактом погрози убивства, нанесення тяжких тілесних пошкоджень.

Розслідування проводить слідчий відділ прокуратури області, повідомляє **наш власний кореспондент Алла АНТИПОВА.**

СТЕЖКА ДЛЯ ОДНОГО,
або Як єгері з браконьєрами боролись

Чорнобиль — не тільки наш біль. Чорнобиль — наша надія. Надія на те, що прийдешні покоління, завдяки нинішньому, отримають рекомендації, як виживати після екологічних катастроф.

Колаж Ганни ЦАБУТ.

(Закінчення на 5-й стор.).

Спорт

Знай наших!

▪ **Гандбол.** Жінки. Кубок кубків. Півфінал. **«Мотор» (Україна, Запоріжжя) — «Сілкотуб» (Румунія, Залеу). 28:17.** Вітаємо гравців команди та їхнього наставника Леоніда Євтушенка з виходом до фіналу, який відбудеться у травні! Суперник «Мотора» — клуб «Нордстранн» (Норвегія, Осло).

▪ **Стрибки у воду.** Кубок чемпіонів (Arena Diving Championsip Cup). Стокгольм. Українські спортсмени виграли три золоті медалі: Олена Жупіна і Роман Володьков із Запоріжжя (обоє — вишка), Олена Жупіна і Ганна Сорокіна (Запоріжжя) у синхронних стрибках з трампліна. Окрім цього, у скарбничці нашої збірної є ще й дві срібні та бронзова нагороди.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Енергетика

Прощання з факелом

Палаючий факел над Авдіївським коксохімічним заводом, що на Донеччині, доживає останні місяці. Після завершення реконструкції котла на заводській ТЕЦ на благо людям використовуватимуть весь коксовий газ.

Якщо нині, частково переробляючи блакитне паливо, завод опалює ціле місто і на 98 відсотків забезпечує себе електроенергією, то після реконструкції ТЕЦ, очікується, залишок електроенергії передаватимуть до системи «Донбасенерго», **повідомляє наш власний кореспондент Ліна КУЩ.**

▪ Близько тридцяти представників громадської організації «Регіональний союз молоді України» провели в столиці акцію протесту проти позбавлення ліцензії на мовлення вінницької телекомпанії «Іштар».
▪ В Україні пущено в обіг нові стандартні поштові марки без зазначення номіналу.
▪ Закінчено роботи з модернізації найбільшого в світі транспортного літака Ан-225 «Мрія».

P. S.

Наша адреса в Internet на сервері української преси: http://uamedia.visti.net/golos

Більшість не припинила існування

(Початок на 1-й стор.).

Це призвело до того, що фракція СДПУ(о) заявила, що не підписуватиме угоду між парламентом і урядом, а депутатська група «Трудова Україна» — про свою подальшу неучасть у координаційній раді більшості. В. Медведчук запевнив, що позиція соціал-демократів залишиться незмінною, а крок «трудовиків» назвав відповіддю на голосування. Водночас, вважає В. Медведчук, це не означає, що парламентська більшість припинила своє існування. Нині триває перереєстрація більшості. Усі фракції, крім «Батьківщини», підтвердили свою готовність залишитися в більшості. «Батьківщина» теж не сказала «ні», заявивши, що все залежатиме від звіту уряду в парламенті.

Коментуючи урядовий звіт, який відбудеться у Верховній Раді 17 квітня, Віктор Медведчук наголосив: питання про недовіру і відставку уряду може бути порушено лише тоді, коли заслуховуватиметься питання про відповідальність Кабміну, а на 17 квітня заплановано лише його звіт. Для ініціювання питання про відповідальність уряду потрібно зібрати щонайменше 150 депутатських підписів і розглянути його не раніше, як через 5 і не пізніше, як через 10 днів. Поки що, повідомив В. Медведчук, питання про відповідальність уряду не ініціювала жодна фракція чи група. Втім, будь-які кроки в цьому напрямі можуть бути оприлюднені не раніше 10 квітня. Коли минає термін урядової «недоторканості».

«Юридично неграмотним» назвав В. Медведчук рішення Форуму нацпорятунку про ініціювання референдуму щодо недовіри Президентові України Л. Кучмі. За словами В. Медведчука, за законом про всеукраїнський референдум, прийнятим парламентом 22 березня ц. р., але ще не підписаним Президентом, виходячи з рішення Конституційного Суду, «ні про який референдум не може йти мова, якщо його предметом є недовіра органу державної влади».

Юліана ШЕВЧУК.

Моральні «муки» Верховного Суду

(Початок на 1-й стор.).

Саме практика судочинства призвела до того, що настала потреба істотно змінити постанову Пленуму Верховного Суду України про відшкодування моральної шкоди, ухвалену ще за часів «старої» Конституції. Сьогодні деякі суди вже застосовують практику Європейського суду з прав людини, розглядають питання відшкодування моральної шкоди не лише у випадках, безпосередньо передбачених чинним законодавством, що певною мірою порушує чинну постанову Пленуму. На приведення нормативно-правової бази у відповідність з суспільними потребами в частині відшкодування моральної шкоди й спрямовані зміни, в основному прийняті Пленумом.

Узагальнення судової практики дало змогу авторам оновленої постанови виокремити моральну шкоду, що її завдано фізичній особі, й визначитися у немайновій шкоді, що завдається юридичній особі (підприємству, організації). Зокрема, Пленум визначив, що моральна шкода для фізичних осіб може полягати в стражданнях чи переживаннях у зв'язку з втратою родичів, близьких осіб, неможливістю продовжувати активне громадське життя, втратою роботи, розкриттям сімейної, лікарської чи іншої таємниць, поширенням відомостей, що не відповідають дійсності, або позбавленням інших прав, фізичним болем, пов'язаним з ушкодженням здоров'я, чи у зв'язку з моральними стражданнями тощо. Під немайновою шкодою, завданою юридичній особі, розуміють втрати немайнового характеру, що настали у зв'язку з приниженням ділової репутації (посягання на фірмове найменування, товарний знак, виробничу марку, розголошення комерційної таємниці, дії, спрямовані на приниження престижу органу влади чи громадської організації, що призвели до втрати до них довіри, тощо). Детальніше з'ясовується питання складу порушення, яке необхідно встановлювати, при визначенні розміру відшкодування моральної шкоди. Постанова також вводить можливість відшкодування моральної шкоди за договором. Такого в нашому законодавстві ще не було. І ця новинка викликає у деяких фахівців занепокоєння. Мабуть, усе нове приживається з певними труднощами. Постала нагальна потреба дати в постанові тлумачення питання про те, який орган повинен представляти державу як відповідача за позовами до неї. За словами голови Верховного Суду Віталія Бойка, таких справ дедалі більшає. Цікавою є також спроба пояснити, що таке «злий умисел журналіста чи засобу масової інформації», наявність якого слід встановлювати під час розгляду справ за позовами органів державної влади, місцевого самоврядування, офіційних, посадових осіб. Пленум трактує цей умисел як особливу форму вини, за якої перед поширенням інформації відповідач (тобто журналіст чи засіб масової інформації) знав про її недостовірність або був байдужим до того, чи правдива така інформація. Пленум також пропонує судам розглядати як особливу форму відшкодування моральної шкоди з боку засобів масової інформації добровільну (досудову) публікацію (поширення на радіо або телебаченні) спростування раніше поширених відомостей, що не відповідають дійсності або зачіпають честь, гідність, ділову репутацію особи, без будь-яких додаткових матеріальних виплат. До речі, таку пропозицію в парламенті було висловлено років зо два тому головним редактором нашої газети, народним депутатом України Сергієм Правденком.

Головне питання про те, як визначити розмір відшкодування моральної шкоди, яку методику в цих випадках застосовувати, на мій погляд, залишилося за суддями. Пленум пропонує визначатися з цим з урахуванням конкретної справи. Суд насамперед повинен визначати цей розмір залежно від характеру та обсягу заданих позивачу страждань (фізичних, душевних, психічних тощо), переживань, характеру немайнових втрат (їх короткочасність чи довготривалість, можливість відновлення). Здається, рано чи пізно Пленуму Верховного Суду доведеться повернутися до питання про визначення розміру відшкодування моральної шкоди, тим паче що в Україні вже є такі розробки. То чому б не скористатися ними вже сьогодні? Про деякі з них написано в книжці «Відшкодування матеріальної та моральної шкоди», виданій цього року видавництвом «Юрінком Інтер».

Поза увагою Пленуму залишилося й питання про відшкодування моральної шкоди, заданої поширенням через мережу «Internet» недостовірної інформації, яка зачіпає честь, гідність, ділову репутацію осіб. Розвиток цієї мережі в Україні набирає обертів. І її сьогодні треба вже розглядати не лише як засіб комунікації, а й як засіб масової інформації (нині постійних користувачів «Internet» в Україні орієнтовно близько 370 тис. осіб).

Сергій ДЕМСЬКИЙ.

 Офіційно

Постанова Верховної Ради України

Про направлення до Конституційного Суду України проекту Закону України про внесення зміни до Конституції України

У зв'язку з поданням 152 народними депутатами України проекту Закону України про внесення зміни до Конституції України та відповідно до статті 159 Конституції України Верховна Рада України **постановляє:**

1. Звернутися до Конституційного Суду України для надання висновку щодо відповідності проекту Закону України про внесення зміни до Конституції України вимогам статей 157 і 158 Конституції України.
2. Направити зазначений законопроект до Конституційного Суду України для отримання висновку щодо його відповідності вимогам статей 157 і 158 Конституції України.

Голова Верховної Ради України
І. ПЛЮЩ.

м. Київ,
22 березня 2001 року.
№ 2303-ІІІ.

Постанова Верховної Ради України

Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про проведення парламентських слухань на тему: «15 річниця Чорнобильської катастрофи. Досвід подолання»

Верховна Рада України **постановляє:**

Пункт 1 Постанови Верховної Ради України від 15 березня 2001 року «Про проведення парламентських слухань на тему: «15 річниця Чорнобильської катастрофи. Досвід подолання» викласти в такій редакції:

«1. Провести 25 квітня 2001 року о 15 годині в залі пленарних засідань Верховної Ради України парламентські слухання на тему: «15 річниця Чорнобильської катастрофи. Досвід подолання».

Голова Верховної Ради України
І. ПЛЮЩ.

м. Київ,
5 квітня 2001 року.
№ 2339-ІІІ.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про надання згоди на обов'язковість для України Угоди про створення Українського науково-технологічного центру

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Надати згоду на обов'язковість для України Угоди про створення Українського науково-технологічного центру між Україною, Канадою, Сполученими Штатами Америки та Швецією, підписаної від імені України 25 жовтня 1993 року в м. Києві.
2. Цей Закон набирає чинності за умови приведення Статуту Українського науково-технологічного центру у відповідність із законодавством України, зокрема в частині прав інтелектуальної власності.
3. Доручити Кабінету Міністрів України після приведення у відповідність із законодавством України Статуту Українського науково-технологічного центру внести законодавчі пропозиції про надання згоди на обов'язковість для України Протоколу про внесення поправок до Угоди про створення Українського науково-технологічного центру.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
15 березня 2001 року.
№ 2296-ІІІ.

Коли іншого вибору здолати «наш вибір» немає

 Підсумок тижня

Минулої суботи відбулося зібрання Форуму національного порятунку. На ньому вирішено найближчим часом розглянути питання про терміни і технологію проведення референдуму з дострокового припинення повноважень Президента Леоніда Кучми.

Наскільки реальна ця ідея в контексті наших політичних реалій і сприятливих умов для інших «волевиявлень» на кшталт минулорічного квітневого референдуму? Більшість лідерів Форуму вважають, що цілком реальна. Голова партії «Батьківщина» Юлія Тимошенко переконана, що це єдино можливий шлях відставки Леоніда Кучми: «Це не просто реальність, це той випадок, коли немає іншого вибору». Акції протесту, на її думку, є недостатнім заходом, вони «повинні тривати поряд з чіткою правовою процедурою відставки Президента через референдум». Однак і сама Юлія Тимошенко, і її соратники з ФНП розуміють, що для успіху потрібно добре підготувати грунт. Це той випадок, коли програна гра — гірше, ніж не розпочата. Для початку треба розв'язати «веселе» завдання — подолати традиційний страх у людей, без чого зібрати 3 мільйони підписів на підтримку референдуму буде просто неможливо.

Наступне завдання також з розряду «веселих» — убезпечити «чистоту експерименту» від провокацій вигадливої у таких випадках влади. Тому ФНП і не квапиться починати гру. Спочатку має бути розроблена чітка технологія дій. За словами Юлії Тимошенко, рада Форуму подбає, щоб штаб референдуму був у кожному дворі, у кожному навчальному закладі, в кожному трудовому колективі. Тільки так можна не допустити фальсифікації результатів «з'ясування народної любові» до свого нинішнього Президента.

Ще один лідер Форуму — Тарас Чорновіл — закликав колег не обмежуватися відставкою Президента, не зводити проблему тільки до антикучмівських заходів, а зосередитися на зміні всієї системи влади. Це дуже важливо, адже, як відомо, святе місце порожнім не буває. Олігархи, стверджує Т. Чорновіл, хочуть відставки Кучми не менше, ніж опозиція, щоб зайняти його «святе» місце.

Про системні зміни і йдеться у прийнятій програмі дій ФНП. Якщо найближчою метою є відставка нинішнього Президента як особи, котра несе персональну відповідальність за створення і зміцнення системи влади кланово-олігархічних угруповань, то трохи віддаленішими в часі є завдання, що передбачають внесення змін до Конституції. Ці зміни, зокрема, стосуються перерозподілу владних повноважень у трикутнику: Президент, парламент, уряд; посилення ролі і взаємної відповідальності парламенту й уряду; проведення справді прозорих демократичних виборів Президента і парламенту.

У той час, як ФНП узгоджував технологію дій, у більшості регіонів України вдавалися до традиційних акцій протесту. У Харкові боролися з Президентом і підтримували Юлію Тимошенко. А ще «допомагали новому міністрові внутрішніх справ Смирнову очищати країну від купи сміття, яка дісталася йому у спадок».

У Львові майже 5 тисяч прихильників прем'єра Віктора Ющенка мітингували на підтримку його уряду й обіцяли ще активніше зламати «зговір олігархів» того дня, коли Прем'єр-міністр звітуватиме про роботу в парламенті. У Дніпропетровську також сказали «теплі слова» на адресу комуністів і олігархів, яких об'єднала «палка любов» до Віктора Ющенка. Незважаючи на дощ, майже дві години тривала акція під гаслами: «Захистимо уряд Ющенка», «Президент, олігархи і комуністи заважають жити».

В Одесі готувалися до приїзду Леоніда Кучми, який начебто 10 квітня має брати участь у святкуванні дня визволення міста від німецьких загарбників. Аби гідно зустріти високого гостя, пікетувальники заготували гасла, в яких вимагають припинити дискредитацію Верховної Ради та політичних партій у підконтрольних Президенту засобах масової інформації, відправити у відставку Марчука, Азарова, Долганова, Потебенька та інших осіб з його оточення та провести переговори з усією опозицією. Правда, не всі одесити будуть такі «гостинні». За інформацією голови одеської обласної організації УНР В. Цимбалюка, одеські ЖЕКи та державні установи одержали розпорядження «продемонструвати прихильність до Леоніда Кучми». В кожному районі міста визначено місця збору, звідки заздалегідь приготовлені автобуси відвезуть одеситів на місце зустрічі з Президентом.

А в столиці Всеукраїнське молодіжне об'єднання «Молодь — надія України» боролося за свободу слова з партією «Батьківщина». На думку «надії», «використання «супердемократичною» опозицією атрибутів на кшталт чорних рубашок, чорних намордників (пробачте, косинок) свідчить про войовничість намірів «тимошенківців». Нагадаємо, подібне вже було в Німеччині у 30-х роках XX століття». Ну і молодь забудькувата пішла. Нагадаємо, подібне вже було сказане в першому році XXI століття. Старшими товаришами «надії України». Тож, крім грамоти, треба підучити і «науковий олігархізм».

Людмила КОХАНЕЦЬ.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Знак біди

Боротися зі стихією гуртом

Учора на другу половину дня було заплановано зустріч прем'єр-міністрів України та Угорщини Віктора Ющенка і Віктора Орбана в Ужгороді. Її мета — переговори з питань спільної боротьби з паводками в прикордонних районах Карпатського регіону.

У проекті спільної заяви за підсумками переговорів міститься ініціатива з розробки спільної програми комплексного протипаводкового облаштування басейну річки Тиса. Сторони мають намір запропонувати сусіднім прикарпатським країнам приєднатися до цієї програми. Для забезпечення додаткових джерел фінансування проекту сторони збираються звернутися до Європейського союзу, міжнародних фінансових організацій, зокрема Світового банку, та до міжнародних екологічних програм. Україна й Угорщина мають намір також підтвердити свою зацікавленість у створенні міжнаціонального військово-інженерного батальйону «Тиса», головним завданням якого буде надання допомоги у ліквідації наслідків техногенних і природних катастроф.

Фотофакт

Ось такий вигляд має перша вітчизняна електричка, яку виготовили працівники холдингової компанії «Луганськтепловоз». Новий електропотяг з восьми вагонів, розрахованих на 136 пасажирів кожен, нині проходить випробування в депо Ясинувата Донецької залізниці.

Фото Вадима ЛІСНОГО (Укрінформ).

Зайвих за борт

Регіон

Вугільна галузь нагадує корабель, що обріс «прилипалами», і тому не може рухатися далі. Навіть перерахування коштів від електростанцій до шахт не обходиться без посередників. Нове керівництво має намір припинити таку практику. Про це йшлося, зокрема, під час робочої поїздки віце-прем'єр-міністра Олега Дубини до Донецької області. Обговорювали перспективи Центрального району Донбасу, який охоплює міста Горлівку, Дзержинськ та Єнакієве. Шахти тут найстаріші в регіоні, а собівартість палива, яке видобувають на крутих пластах, вища за середню. Водночас місцеві марки вугілля надзвичайно цінні для українських металургів.

Третину собівартості становлять витрати на електроенергію, тому керівництво Донецької обласної держадміністрації запропонувало зменшити тарифи для шахт Центрального Донбасу. Однак Олег Дубина відкинув цей варіант, заявивши, що не бачить чіткої перспективи для таких об'єднань: «Дотацію за перший квартал одержали, а жодної копійки за електроенергію не заплатили. І весь час стояло питання заробітної плати».

Віце-прем'єр наполягає на створенні робочої групи, яка вивчила б проблеми цього району, структуру собівартості палива, видобутку і відвантаження також. І лише після ретельного аналізу до Кабміну буде внесено пропозиції.

Навіть побіжний погляд на проблему свідчить, що без такого аналізу не обійтися. Під час наради генеральний директор виробничого об'єднання «Артемвугілля» назвав цифру: середня собівартість рядового палива в них становить 240 гривень. На збагачення йде ще десять відсотків вартості. А ціна реалізації концентрату... 220 гривень. У відповідь на обурене віце-прем'єрське «Чому?» «генерал» лише потупив очі: «Так за договорами склалося...»

— Тоді що ми сьогодні розглядаємо? — не витримав Олег Дубина. — Як виводити шахти із кризи чи безгосподарність у вашому об'єднанні?

Водночас шахти, які видобувають енергетичне паливо, сьогодні потерпають від нестачі коштів. Таку ситуацію міністр палива та енергетики Станіслав Сташевський назвав «регіональним перекосом»: одні вугільні підприємства не сплачують за електроенергію, а інші не можуть отримати гроші за паливо. За даними міністра, рівень попередньої оплати за електроенергію в Донецькій області за березень становив 54 відсотки, тоді як загалом по Україні — 76 відсотків.

Члени уряду, які за дорученням Президента України аналізують проблеми базової галузі, рішуче налаштовані навести лад у вугільних фінансах. Цифри свідчать, що шахти, які видобувають коксівне вугілля, зазвичай під час придбання обладнання «переплачують» 5—10 відсотків ціни. Олег Дубина дав розпорядження перевірити, за якими цінами реалізовували паливо в першому кварталі, і позбавити державної дотації ті підприємства, які «виручали» комерсантів.

Не приховував здивування і міністр палива та енергетики. За його словами, енергетики України в березні змушені були взяти банківський кредит у 40 мільйонів гривень, щоб розрахуватися із шахтарями. Саме 40 мільйонів, запевнили гірники, не вистачало, щоб заплатити заробітну плату за березень у повному обсязі. І ось у Донецьку з'ясувалося, що зарплату на багатьох енергетичних шахтах сповна так і не виплачено.

Куди поділися гроші, і не лише ці, найближчим часом перевірятиме відомче контрольно-ревізійне управління.

Ліна КУЩ.

У номер

■ Київ

До відома народних депутатів України

Шановні народні депутати України!

11 квітня об 11-й годині відбудеться виїзне засідання Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики і підприємництва та IX засідання секції «Автомобіль України» всеукраїнського депутатського клубу народних депутатів України «Парламент» за адресою: Запоріжжя, пров. Леніна, 8.

■ Вінниця

«Гербалайф» хай відпочиває

Фахівці Вінницького медуніверситету імені Пирогова і місцевого медичного коледжу запропонували простий і доступний метод боротьби з ожирінням.

У його основі — рецепти, за якими харчувалися наші діди й прадіди, доповнені рекомендаціями сучасної медицини.

«Меню» оголосили на обласній науково-практичній конференції «Метаболічний синдром ікс: профілактика та лікування ожиріння». На виставці, організованій у медколеджі, де проходило дійство, крім рецептів і ліків, були представлені також спеціальні страви. Новий метод запропонували для впровадження лікарям-практикам обласної і міських лікарень. До речі, в області нині налічується 50 тисяч хворих на ожиріння, майже половина з них — діти, *повідомляє наш власний кореспондент Віктор СКРИПНИК.*

■ Чернівці

Замість Росії потрапить у «зону»

У Чернівцях місцеві правоохоронці затримали злочинця, за яким «плакало» не лише українське правосуддя.

Свого часу, щоб уникнути покарання за низку кривавих злочинів, скоєних на теренах України, він тривалий час переховувався в Словаччині та в країнах Африки. Згодом — у Франції. Де й скоїв черговий злочин та потрапив до в'язниці в Тулузі. Проте йому вдалося втекти і знову повернутися до України.

А засвітився він на простому: здав свій фальшивий паспорт до ВВІРу для оформлення виїзду до Росії на постійне місце проживання, *інформує наш власний кореспондент Василь БАБУХ.*

■ Житомир

Запобігти торгівлі живим товаром

У Житомирі коштом американських партнерів відкрито четвертий в Україні регіональний інформаційно-консультативний центр «Жінка для жінки». Мета проекту — запобігання торгівлі жінками та сприяння їх легальному працевлаштуванню, *повідомляє наш кореспондент Олексій КАВУН.*

■ Одним абзацом

■ Активісти Українського народного руху зібрали на Рівненщині 80 тисяч підписів на підтримку Прем'єр-міністра України Віктора Ющенка.

■ Один мільйон гривень виділив Кабмін на ремонт автомобільного мосту через Південний Буг у Вінниці, який експлуатують уже майже 40 років.

■ Перші 150 дітей з постраждалих від повені районів Закарпаття лікуються в євпаторійських оздоровницях «Ювілейний», «Зміна», «Променистий». На їх відпочинок Рада міністрів автономії перерахувала Міністерству курортів і туризму 150 тисяч гривень. Дітей чекає насичена культурна і розважальна програма та навчання в школах.

■ Майже 150 керівників підприємств та фірм Придесення, Сумщини, Київщини та інших областей взяли участь у всеукраїнській конференції «Джерела фінансування бізнесу в Україні», яка відбулася в Чернігові.

■ Фотофакт

Вісімдесят відсотків від запланованих площ засіяли ранніми ярими в Комінтернівському районі Одещини. Хлібороби району, зібравши торік найвищий в області урожай зернових, мають намір закріпити успіх. Тим часом паралельно із сівбою йде підживлення озимих культур.

Фото Олександра СЄРОГО (Укрінформ).

Імідж — ніщо, СПРАГА — ВСЕ

Дніпровська вода магістральним руслом Північно-Кримського каналу пропускною потужністю 260 кубічних метрів на секунду прийшла до півострова.

39-й достроковий пуск дніпровської води дасть змогу їй достатньо відстоятись у водосховищах перед тим, як вона надійде на лани.

До речі, алуштинці могли б цілком розв'язати проблему питної води, якби відремонтували шестикілометровий трубопровід від водоспаду Джур-Джур, який свої джерельні струмені скидає у повноводне море, минаючи квартири з сухими кранами.

Віктор ХОМЕНКО.

Сімферополь.

Актуально

Нові правила на дорогах

Верховна Рада України прийняла закон про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо притягнення до відповідальності за порушення правил дорожнього руху. Ними змінено порядок сплати штрафів за порушення та встановлюються нові правила стосунків на дорогах між водіями та співробітниками ДАІ.

За словами автора законопроекту першого заступника голови Комітету з питань боротьби з організованою злочинністю та корупцією, члена ДГ «Солідарність» Віктора Короля, цей закон «дасть можливість водіям мати цивілізовані стосунки з працівниками ДАІ, зрівняє їх у правах і можливостях».

Відтепер, як прокоментував В. Король, співробітники ДАІ не матимуть права штрафувати просто на місці скоєння правопорушення. За порушення водії сплачуватимуть не автоінспекторам на дорогах, а лише через Ощадбанк. Поріг штрафних санкцій за порушення правил дорожнього руху буде зменшено. Якщо Президент України підпише закон, буде також скасовано талони попередження, заборонено працівникам ДАІ знімати номерні знаки, вилучати посвідчення водія, затримувати авто і ставити їх для тимчасового зберігання на спеціальному майданчику. Водійські посвідчення можна буде вилучати тільки за рішенням суду. Більшість справ про порушення правил дорожнього руху розглядатиметься суддями районних та міських судів.

Юліана ШЕВЧУК.

На Хортиці відродиться «Запорізька Січ»

До ювілею

До 10-річчя незалежності України на території національного заповідника «Хортиця» створюється історико-культурний комплекс «Запорізька Січ».

Тут плановано збудувати церкву, шість куренів, дзвіницю, сторожову вежу, канцелярію, помешкання кошового отамана, фортифікаційні споруди, які відтворюють епоху козацтва тощо. У спеціально обладнаній корчмі, гончарні та кузні туристи зможуть не лише дізнатися про минуле запоріжців, а й придбати сувеніри.

Вартість усього проекту — 9,7 мільйона гривень. На жаль, сьогодні держава не в змозі надати кошти, потрібні для спорудження комплексу. Тому й створено акціонерне товариство «Хортиця». Серед його засновників — відомі промислові підприємства регіону.

Подальші дії щодо створення «Запорізької Січі» голова облдержадміністрації Є. Карташов має ближчим часом обговорити з Прем'єр-міністром В. Ющенком, котрий в цілому схвалює цей проект.

Олександр АБЛІЦОВ.

Запорізька область.

Колектив працівників апарату Верховної Ради України глибоко сумує з приводу смерті співробітника управління адміністративними будинками Управління справами **ДЕНИСЕНКА Михайла Степановича** і висловлює щире співчуття рідним і близьким покійного.

Ігор ШАРОВ: «Діяти в режимі максимальної ефективності»

Нині потрібні реальні кроки, основані на законності й відповідальності

Своє бачення нинішньої ситуації в країні, розпочатого діалогу політичних сил висловлює народний депутат України, керівник депутатської групи «Трудова Україна» Ігор ШАРОВ.

Чи була політична криза?

— Ігоре Федоровичу, чи згодні ви з твердженнями, що нинішня політична криза уже закінчується?

— Давайте спочатку поміркуємо, чи була політична криза взагалі. Ті події, що в нас нерідко характеризують цим терміном, логічніше назвати політичним скандалом, який його ініціатори силкувалися трансформувати у політичну кризу.

На мій погляд, те, що сталося, — це явище не стільки політичного, скільки соціально-психологічного характеру. Усі ми стали свідками того, що проти України, її нинішньої законної влади фактично було розв'язано новітню інформаційну війну. З прицілом на почуття людей, на їх підсвідомість, на ірраціональне сприйняття і реагування. Розкручуючи далі агресивну піарівську кампанію, її організатори намагалися перевести цю акцію у стадію бунтарства, масових протестних виступів. При цьому основні антивладні атаки були спрямовані на особу глави нашої держави.

Однак завдяки принциповій державницькій позиції, рішучим діям Президента України були нейтралізовані спроби противників нинішньої влади дезорганізувати політичне життя, спрямувати країну на шлях громадянського протистояння і силового варіанту розвитку подій. Незважаючи на численні деструктивні акції, всі гілки влади продовжували працювати в межах визначених повноважень. І сьогодні в нормальному ритмі функціонує вся державна система, про що виразно сказав Л. Д. Кучма: «Парламент і уряд працюють, Президент у бойовій формі».

— Антивладні виступи нерідко подавалися й оцінювалися як революційні, патріотично-героїчні.

— Усе це не більше, ніж риторика, марні намагання опозиціонерів перебільшити свою силу і применшити силу влади. Адже революції, як відомо, не робляться на замовлення. Нинішні дії антидержавних сил не мають глибинного характеру, не зачіпають безпосередніх інтересів громадян, скоюються незначним прошарком активістів.

Що стосується ура-патріотичних закликів і претензій новоявлених опозиціонерів, то, мабуть, слід їм нагадати, що ніхто, ніяка політична сила не має ідейної монополії на патріотизм. Справжні патріотичні почуття не проголошуються, не афішуються, а виявляються в конкретних діях і справах в ім'я зміцнення авторитету, сили, величі і слави Вітчизни. А опозиційний сценарій розвитку подій, агресивність його ідеологів і виконавців не могли принести нашій країні нічого, крім втрат. Не можна було не осудити деструктивних посягань на ті перші паростки економічного зростання, яких так очікував наш народ і які почали реально виявлятися останнім часом. Не можна було змиритися з тим, що дії опозиціонерів підривають міжнародний імідж України. Тим більше не можна було допустити, щоб вибухи чорного піару і бунтарства довели до громадянської війни. І справжніми патріотами слід назвати тих громадян, хто виявив дійовий спротив антидержавним загрозам.

Якщо знаходяться політики, які вважають, що шляхом деструктиву чи персональних змін можна досягти того, що в Україні життя стане кращим, то можна лише поспівчувати тим, хто повірить у такі прожекти. Адже, якщо порівняти те, що Україна, наші люди мають сьогодні, з тим, що нав'язують псевдопророки, то можна легко переконатися, що наше нинішнє, нехай поки що і не зовсім влаштоване життя є тим, що треба берегти, цінувати і захищати.

Новоявлені галасливі революціонери фактично не мають жодної справжньої позитивної програми, натомість проголошують руйнівні цілі. Піти таким шляхом — це значило б відкинути країну на десятки років назад. А потім починати з того, що з такими труднощами і втратами нашому народові уже довелося пройти.

— Та все-таки, як мовиться, не буває лиха без добра. Чи не вважаєте ви, що започаткований нині діалог політичних сил — це і є той позитивний наслідок, що принесли минулі бурхливі події?

— Вважаю, що діалог потрібен, адже саме так можна досягти взаєморозуміння між представниками політичної більшості і меншості, наявність яких є однією з головних передумов демократії. З огляду на це, початок переговорів — факт позитивний. Але я не згоден, що цей діалог є наслідком лише дій новоутвореної опозиції. Утвердження суспільного діалогу й порозуміння —корінна складова змісту і стилю діяльності Президента України Л. Д. Кучми. Пригадаймо, ще у своїй доповіді, представленій Верховній Раді у 1994 році, глава держави виступив із закликом до злагоди, до реальної консолідації законодавчої та виконавчої гілок влади, політичних партій та рухів, усієї громадськості заради ефективного здійснення курсу на економічні реформи. На жаль, тоді цей заклик не знайшов належного відгуку в лівих сил, які протидіяли конструктивній законодавчій роботі.

— Ліві сили — це реальна політична опозиція, яка відкрито заявляє, що прагне до зміни нинішнього курсу держави. Та недавно і представники правих, пов'язані з касетним скандалом, оголосили себе опонентами діючої влади. Як це можна пояснити?

— Події засвідчують, що деякі політики, які програли на президентських виборах у 1999 році, ніяк не хочуть змиритися зі своєю поразкою, прагнуть до політичного реваншу будь-якими методами. Їм не терпиться якнайшвидше вийти на рейтингові барикади. Бо знають, що до наступних парламентських і президентських виборів вони зі своїм баченням політичного розвитку нашої держави повністю втратять рештки свого іміджу, свій інерційний авторитет. Намагаючись будь-що привернути до себе увагу, заробити політичні дивіденди, так би мовити, наростити мускули, вони оголосили себе опозицією, спробували підняти і повести за собою народ. Та останнє їм не вдалося. В цьому плані я повністю підтримую висловлене в одній з недавніх публікацій відомого дослідника інформаційних технологій, професора Георгія Почепцова влучне зауваження про те, що нинішнє протистояння відбувається у головах обмеженого кола політиків, а місцем його розгортання стала вузенька смужка між вулицями Банковою і Грушевського з прилеглими до них. Ніде більше, особливо в регіонах, даного конфлікту немає і бути не може. Люди там борються за виживання, а не за політичні портфелі, резонно стверджує вчений.

Настав час збирати каміння

— Започаткований нині діалог політичних сил розгортається надто повільно. Що, на вашу думку, заважає прискоренню переговорного процесу?

— Можливо, нестача почуття гумору, яке, пригадується, блискуче виявив відомий державний діяч США Генрі Кіссінджер, висміюючи тих, хто вважає, що «якісь 90 відсотків політиків псують репутацію всіх інших». Мабуть, і організаторам антивладної кампанії —колишнім нашим високопоставленим посадовцям уявилося, що всі, крім них, ідуть не в ногу, «псують їхню репутацію». Бо ніяк не втямлять того логічно і юридично очевидного факту, що на минулих президентських виборах більшість виборців (16 млн.) проголосувала за нині діючого главу держави. Ніяк не влаштовує опозиціонерів, «псує їхню репутацію» і те, що понад 90 відсотків учасників всенародного референдуму висловилися за обмеження депутатської недоторканності, за зменшення кількості народних депутатів, за двопалатний парламент. Тож ці горе-політики вирішили переналадити ходу всієї країни, всього народу.

— Якщо вже говорити про користь гумору, то згадаймо, що одне з жартівливих правил політичної практики гласить: «Будь за, і навіть проти». Мабуть, така невизначеність відчувається і сьогодні, коли розпочався діалог з пошуку злагоди і стабільності? Висловлюються, зокрема, думки щодо недостатньої поступливості Л. Д. Кучми.

— Щоб у ході діалогу врешті-решт привести всі «за» і «проти» до спільного знаменника, досягти компромісу, потрібні конструктивність, реальні кроки, основані на законності і відповідальності.

Президент уже неодноразово висловлювався щодо своєї позиції з даного питання. Його заяви, як і здійснені практичні кроки назустріч (сама згода розпочати діалог, увільнення колишніх керівників МВС, СБУ та інші заходи) свідчать про налаштованість глави держави на конструктивний і ефективний діалог. Президент зазначає, що готовий до розмови з усіма політичними партіями, які існують у правовому полі України, хоч і зауважує, що робити це досить складно, оскільки партій у країні понад сто. Однак у будь-якому разі діалог потрібен, переконаний глава держави. За його словами, він готовий до нього, але з тими, хто слухає і чує, хто прагне до конструктивного вирішення проблем, а не висуває лише абсурдні ультиматуми. Леонід Данилович, зокрема, заявив, що буде вести діалог з будь-якою опозицією, яка стоїть на засадах української державності і яка дотримується законів та Конституції України, але не сяде за стіл переговорів з тими, хто закликає до головної зброї пролетаріату — каміння.

— Звичайно, сьогоднішня ситуація більше зобов'язує до того, щоб не розкидати, а збирати каміння. Однак чи не може стати ця непримиримість Президента тим своєрідним каменем спотикання, який гальмуватиме переговорний процес?

— Я думаю, що в наближенні реальних наслідків діалогу багато що буде залежати і від протидіючої сторони. Чи будуть здатні опозиціонери зробити свої адекватні кроки, пройти свою частину шляху назустріч. І насамперед — відмовитися від ультимативного тону своїх вимог.

— Що ви вважаєте запорукою успіху діалогу, з чим у вимогах опонентів нинішньої влади не погоджуєтеся?

— Єдино прийнятною на сьогодні є позиція політико-правової логіки. Не можна погодитися з виявленою у заявах і діях опозиційних політиків модою на законенеслухняність.

На моє переконання, неприйнятна будь-яка деструктивність, що може призвести до дестабілізації політичного становища.

Основою для діалогу має бути повага до чинного у нашій країні законодавства, неухильне дотримання його не тільки владою, але й опозицією. Інакше не буде сенсу в самих переговорах. Водночас потрібно забезпечити правове поле для проведення діалогу. Наприклад, наша депутатська група «Трудова Україна» виступає за якнайшвидший розгляд і прийняття законів "Про парламентську більшість і опозицію», «Про Кабінет Міністрів України» і обов'язкове внесення змін до Конституції України за результатами всеукраїнського референдуму.

З метою забезпечення результативної діяльності Верховної Ради депутатська група «Трудова Україна» послідовно виступає за відновлення дієздатності парламентської більшості. При ньому ми категорично наполягаємо на обов'язковій перереєстрації усіх, хто входить до цього фракційного блоку. Без такої перереєстрації «Трудова Україна» не братиме участі у підписанні будь-яких угод, меморандумів, пов'язаних із зобов'язаннями більшості.

При всій складності переговорів обов'язковим має бути дотримання норм і правил політичної культури. Необхідно, на мою думку, зібрати колегіальний орган за участю представників діючої державної влади і опозиції, щоб вирішити всі можливі спірні питання.

Що стосується тематики переговорів, то я і мої колеги з депутатської групи вважаємо категорично неприйнятним обговорення питання щодо відставки всенародно обраного глави держави, оскільки така вимога незаконна, суперечить Конституції України, підсумкам минулих президентських виборів.

Ми також проти пропозиції про перетворення України з президентсько-парламентської на парламентсько-президентську республіку. Прийняття такої вимоги стало б наругою над волевиявленням абсолютної більшості наших громадян. Адже рік тому вони проголосували за цілком протилежне рішення — за суттєве обмеження повноважень Верховної Ради. У цьому питанні мені згодні з тими, хто розглядає посилення владних функцій парламенту як завдання на перспективу, а не проблему для сьогоднішнього втілення. Для цього у нас поки що немає належних умов, зокрема структурованості суспільства, середнього класу, сильних політичних партій.

— Існує проблема не лише змісту та форми діалогу, але й його учасників.

— Я належу до числа тих, хто вважає, що згідно з міжнародними нормами в жодному разі не можна вести переговорів з екстремістами. Щодо політичної опозиції, з якою має бути діалог, то тут треба враховувати наші умови, пов'язані з особливостями вітчизняної політики. Адже на сьогоднішній день можна нарахувати від двох до п'яти політичних сил, які заявляють про свою опозиційність. І кількість «опозицій» варіюється залежно від ситуації. Ці «опозиції» повинні, насамперед, розібратися між собою і визначитися, хто є хто серед них. Тільки тоді можна буде вести цивілізовані переговори в рамках Конституції і діючого законодавства.

— Що б ви побажали усім без винятку учасникам переговорного процесу?

— Нинішня ситуація вимагає від політиків особливої виваженості і продуманості кожного кроку. А тому винятковості важливості, суспільно-політичної ціни набуває сьогодні розсудливість, здатність мислити поміркованo, тверезо, прагнучи до обгрунтованості своїх тверджень і вчинків, зважуючи всі за і проти, долаючи владу емоцій.

Отож хотів би побажати всім мудрості, того раціоналізму, що за науковим визначенням є способом мислення, філософствування, основаним на розумі, здоровому глузді.

Виправдати народні сподівання

— У демократичних суспільствах опозиція для того й існує, щоб влада, як кажуть, не дрімала. Чи згідні ви з твердженнями, що в умовах дуже м'якої лівої опозиційності владні структури своєчасно не помітили визрівання нової опозиції, підготовку її виступів?

— Влада — не якесь абстрактне поняття. Це державні органи і посадові особи, які відповідають за конкретні ділянки роботи. У цьому зв'язку хочу нагадати слова досить популярної раніше пісні: «Коли спіть солдати, спокійно діти сплять». Тобто, якщо будуть дрімати державні структури, тоді не спатиметься ні дітям, ні батькам. І здійснені останнім часом главою держави кадрові зміни говорять самі за себе. Звичайно, це пов'язано не лише з вимогами опозиції, але й з реальним станом справ у відомствах. Вважаю, що в цьому плані серйозні претензії можна і необхідно пред'явити сьогодні і багатьом іншим державним структурам. Не виключаю з цього числа і Верховну Раду. Хіба не можна сказати, що заколисані в попередні роки лівими голослівними демаршами, а сьогодні шоковані касетними нісенітницями, парламентарії «проспали» своєчасне прийняття багатьох вкрай необхідних законодавчих актів. Тож боюся, щоб той діалог, що започатковується, не перетворився на новітню сонливу говорильню, не розтягнувся на місяці чи й роки.

Хочу особливо наголосити, що переговорний процес в жодному разі не повинен гальмувати роботу органів влади. Що стосується парламенту, то з огляду на допущене відставання ми маємо працювати в режимі прискорення, максимальної ефективності. Щоб надолужити згаяне, виправдати народні надії і сподівання.

— Які ж плани парламентаріїв на найближче майбутнє?

— Необхідно забезпечити створення правового поля держави на засадах чинної нині Конституції, внесення змін до Основного Закону за результатами всенародного референдуму. Йдеться також про затвердження ряду кодексів, зокрема Цивільного, Податкового, Земельного, Митного. Без цього комплексу стратегічно важливих законодавчих актів неможливе подальше реформування в державі. Крім того нове законодавство має наблизити Україну до Європейського Союзу, забезпечити реальне входження нашої законодавчої системи до європейського правового простору. У досягненні цього безпосередню участь бере депутатська група «Трудова Україна», представник якої народний депутат України С. І. Пересунько очолює робочу групу з адаптації українського законодавства до загальноєвропейських правових норм.

Усе це вимагає ще тіснішого контакту з виконавчою владою, що ми пов'язуємо, зокрема, з договірним документом про співробітництво між Верховною Радою і Кабінетом Міністрів. Сподіваємось, що його схвалення й реалізація сприятимуть прискоренню прийняття законів, забезпеченню їх виконання, примноженню реальних здобутків нашої молодої незалежної держави.

Стежка для одного,

або Як єгері з браконьєрами боролися

Конфлікт

(Початок на 1-й стор.)

Зона відчуження, на думку вчених, має вже сьогодні стати полігоном для апробацій та експерименту, екологічним заповідником, де могли б проводити дослідження не тільки доморослі слуги науки. Ми маємо навчитися заліковувати рани техногенних лих, зберігши флору та фауну.

Така, якщо коротко, суть програми відновлення первинного фауністичного комплексу та біорізноманітності українського Полісся в зоні відчуження і зоні безумовного (обов'язкового) відселення («Фауна»), затвердженої МНС і благословленої низкою міністерств і президентом НАНУ Борисом Патоном. Не мені судити про її достоїнства та недоліки. Як то кажуть, нехай здійсниться задумане на благо людства. Тим паче що декларує програма «Фауна» чудові цілі: «Зона відчуження може стати джерелом постачання живих тварин для переселення в мисливські господарства, які в нових радіаційно чистих умовах швидко приходитимуть до радіаційної рівноваги із середовищем. Зона відчуження є своєрідним еволюційним котлом в Європі.., де в умовах екологічного стресу відбуваються процеси відтворення більш стійких до дії радіації первісних генофондів, форм і рас, найбільш близьких до древніх предкових типів тварин».

«Фауна», очевидно, гідна підтримки, якщо «у світовій практиці аналогів програми екологічної реабілітації радіаційно забруднених територій немає». Вона заслуговує уваги, якщо одним із завдань ставить «збереження пріоритету України у розведенні та випуску на волю зубрів і коней Пржевальського».

«Коні не винні»

Вони з'явилися в «зоні» завдяки Миколі Самчуку. Коли він був головою Українського благодійного товариства підтримки охорони фауни і флори, за сприяння адміністрації «зони», завіз тварин за бюджетні гроші «Чорнобильлісу» з Асканії-Нової. По дорозі, згідно з актами ветлікаря «зони», з 26 тварин 7 загинуло... (До речі, за 1407 грн. витрачених коштів пан Самчук не звітував досі). Тут-таки напросився на посаду мисливствознавця — «щоб зберегти коней». А в 1998-му за наказом начальника адміністрації зони відчуження було створено єгерську службу — структурний підрозділ держпідприємства «Чорнобильліс». Очолив колектив із 22 осіб Микола Самчук. Згодом, згідно з програмою «Фауна», ця служба мала реорганізуватися в державну спеціалізовану єгерську службу «зони» з правами юридичної особи. Але в квітні 1999 року в «Чорнобильліс» прийшов Микола Калетник, який, на думку Самчука та деяких науковців, почав усіляко перешкоджати реалізації програми, що мала, до речі, і прихильників, і опонентів.

Два місяці (!) він не приймав справ у колишнього начальства — придивлявся, перевіряв, аналізував. Інакше Микола Миколайович не міг: знаючи про наукову роботу не з чуток (16 років очолював науково-технічне управління Мінлісгоспу, захистив кандидатську), він, перш ніж давати чи не давати «добро» на різні експерименти та апробації, хотів, як кажуть, навести лад у домівці. А це, не багато не мало, 250 тисяч гектарів лісових угідь!

Вивчивши, зокрема, роботу єгерів, Калетник дійшов висновку, що вони не відзначалися старанням і багато в чому дублювали лісничих. Адже згідно із законодавством до обов'язків останніх, окрім інших, входить і охорона флори та фауни. І завдяки продуманому розташуванню лісництв, працівники охорони, а це 250 осіб, можуть тепер оперативно контролювати всю територію, що малоефективно робили єгері, які базувалися за 50—100 кілометрів від об'єктів охорони.

— А головне відкриття я зробив пізніше, — каже Калетник. — Як з'ясувалося, створення єгерської служби із самого початку суперечило законодавству, згідно з яким її можна організовувати тільки там, де є мисливські господарства. А в «зоні», де мисливство заборонено, їх немає і бути не може.

Керівник служби, мабуть, сприйняв ці аргументи як «наїзд» начальника. За що? Як написали єгері у своєму листі до МНС — за відмову бути заготівельниками м'яса, риби та шкур для столичних чиновників. Калетник начебто примушував, а вони відмовилися. А ще, мовляв, єгері повели безкомпромісну боротьбу з браконьєрами із... працівників «Чорнобильлісу». Ось ті й ополчилися.

Важко повірити, що в прокуратурах і судах столиці зазіхнули на забруднене м'ясо кабана та сохатого, як стверджують єгері. Втім, не всі. Окремі з них згодом відмовилися від підписів, визнавши, що поставили їх під тиском.

> *Неліричний відступ*
>
> *— Як-небудь ми з вами пополюємо на кабана. Та не де-небудь, а в «зоні», де за головного єгеря Микола Георгійович...*
>
> *— Самчук? Але ж бо служби такої там уже немає, а її керівник у «зону» носа не показує...*
>
> *— ???*
>
> *(Із розмови з мисливцем).*

Попри втручання вчених мужів, тиск згори, Калетник у травні 2000-го все-таки реорганізував службу, зберігши, по суті, всіх її фахівців. Тепер у кожної із чотирьох лісових баз є єгерська ділянка. Патрулювання ведуть спільно єгер і лісничі. Результати — вочевидь. Якщо з жовтня 1998 року по травень 2000-го службою укладено лише 25 протоколів і практично жодного браконьєра не притягнено до відповідальності, то тільки цього року затримано 26 порушників, матеріали на яких передано до відповідних органів.

То що виходить: браконьєри косяками пішли в зону, дізнавшись, що нема єгерської служби?

«Вони були завжди, — пише єгер Анатолій Литовченко. — Просто їх за викуп (бензин, мастило, могорич) відпускали... Взимку 1999-го, пригадую, з вертольота ми відстрілювали кабанів, оленів, косуль. М'ясо вивозили із «зони»... Рибу електровудками виловлювали необмежено — також незрозуміло куди дівалася».

Такі одкровення і в листі Віктора Бойка, який стверджує, що єгері відстрілювали десятки вовків і лисиць, але куди їхні шкури вивозилися, ніхто не знав.

«Микола Георгійович обіцяв здати шкури і повернути нам гроші за патрони, придбані за наш власний кошт», —пише колишній єгер.

> *Неліричний відступ*
>
> *Лісопатрульна група виїхала за сигналом і сторопіла, побачивши до зубів озброєних браконьєрів. Таких нахаб тут ще не бачили: вибухівкою вони глушили рибу і натоптували нею мішки... З розмаху діяли і невдахи-мисливці, спіймані на гарячому: вбитих кабана, сохатого і трьох косуль вони розробляли в міні-цеху...*

Отаке «віддзеркалення» дійсності

Багато чого не дочекався колектив «Чорнобильлісу» від керівника єгерської служби. Скажімо, пояснення, в який спосіб якийсь Кашиця з Житомирщини отримав посвідчення єгеря № 28, підписане Самчуком. Скільки ще «єгерів» за такими посвідченнями з'явиться в «зоні» зі зброєю? Микола Самчук уникає відповіді на це та інші запитання: після квітня 2000-го він пішов «у хворобу». Причому медустанови, які відкривають і закривають лікарняні листи, щоразу інші.

Є до колишнього начальника служби і фінансові запитання. Куди, скажімо, матеріально відповідальна особа Самчук поділа матеріальні цінності 31 найменування, що значаться за нею? Наприклад, електроінструменти, бензопилку, 4 радіостанції, бінокль, телефонні апарати...

... Про це та про багато іншого говорили працівники держпідприємства, зібравшися на зустріч з автором.

— У газетних публікаціях з подання головного єгеря наш колектив зневажлено, а директора Калетника просто вибито з колії, — зазначив начальник Опачицької бази Іван Гайдукевич.

— Ми тільки те й робимо, що виправдуємося. І перед ким? А проблем, як грибів у лісі, — веде далі перший заступник директора Володимир Цибуля. — За гріхи колишнього керівництва «Чорнобильлісу» погрожують банкрутством. Тільки почали на ноги ставати, виробництвом зайнялися, а тут ці «розборки». І якби не підтримка МНС в особі міністра і першого заступника, колективу вже не було б...

— У цій ситуації обурює позиція окремих ЗМІ, які оприлюднюють тільки точку зору Самчука та його групи підтримки з учених, — каже заступник начальника Паришевської лісової бази Віктор Лисенко. — В одній із газет, наприклад, старший єгер Войналович стверджує, наче я його викликав і сказав: «У тебе четверо дітей, відмовся від підпису». Це було б правдою, якби не було зухвалим домислом і наклепом: у мене немає підлеглого Войналовича, я не знаю такого єгеря і тим паче склад його сім'ї...

В іншій газеті, що претендує на найоб'єктивніше «віддзеркалення» нашої дійсності, недавно констатувалося: в «зоні» зникли щонайменше 8 із 40 коней Пржевальського. НП, бо, повторюю, коні не винні в тому, що люди не можуть порозумітися і часом живуть у дисгармонії з природою. Не знаю, чи розмірковував так пафосно заступник міністра МНС — начальник адміністрації «зони» відчуження Володимир Холоша, але, дізнавшися про НП, він тут-таки розпорядився підняти вертоліт і обстежити територію. Всі коні, а їх не 40, а 31, з'явилося, в «зоні», повідомив авторові Микола Калетник.

Комусь вигідно дезінформувати громадськість, піднімати науковців на розборки, налаштовувати їх проти колективу «Чорнобильлісу», який, начебто, не може впоратися з охороною флори і фауни, не бореться з браконьєрами. Даєш спеціалізовану єгерську службу з правом юридичної особи і підпорядковану хоч дияволу, але не державному підприємству «Чорнобильліс»!

> *Неліричний відступ*
>
> *Лісничий В. з приятелями із Житомирщини приїхав на своєму «КамАЗі» по деревину. Завантаживши машину, він уже виїжджав із «зони», коли з'явилися лісничі з міліціонером. П'ять (!) годин патрульний «УАЗик» переслідував злодіїв лісовими дорогами. Нарешті, приловчившися, водій розвернув «КамАЗа» і пішов... на таран. Розрядивши пістолетну обойму в колеса багатотонної машини, лейтенант міліції з товаришами зупинив порушників. Збитки державі оцінено майже в 120 тисяч гривень...*

Може, час зупинитися? Може, мудріше зустрітися в «зоні» всім зацікавленим сторонам і спробувати знайти ту спільну мову, що піддається розумінню?

Іван ІЛЛЯШ.

Київ — Чорнобиль — Київ.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Запитання по суті

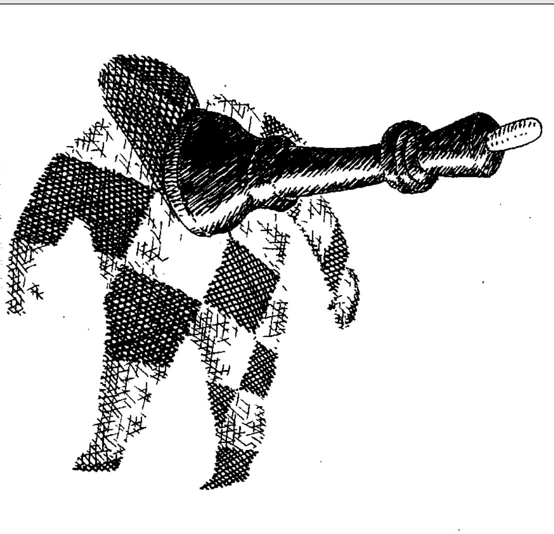
Чи вистоять 300 пайовиків?

Три роки тому мешканці Матвіївки Новоодеського району Миколаївської області, працівники теплично-овочевого комбінату, вирішили вийти зі складу КСП імені Кірова і хазяйнувати самостійно. Відтоді трудовий колектив живе на самих нервах: одна за одною господарство перевіряють різного роду районні та обласні комісії, не може завершитися судова тяганина з колишнім головою колгоспу С. Іжиком, який не бажає змиритися з фактом державної реєстрації кооперативу «Тепличний». Правдами й неправдами він намагається повернути теплично-овочевий комбінат до своїх рук. Вийшло так, що старе КСП реорганізували, а майно не поділили. З часу виходу кооперативу зі складу КСП проти нього практично ведеться неоголошена війна. Спочатку з тепличним комплексом правління колгоспу відмовилося укладати договір про оренду. Що це означало для виробничого підрозділу, який не мав статусу юридичної особи і власного розрахункового рахунку, — зрозуміло. Його просто хотіли поставити на коліна. До цього дванадцять років колектив теплично-овочевого комплексу працював саме на умовах внутрішньогосподарської оренди і таких проблем ніколи не виникало. Але тут є істотна деталь: тоді всі кошти від реалізації ранньої овочевої продукції надходили прямо до колгоспної каси. Коли цей варіант приборкання «непокірних кооператорів» провалився, нависла загроза банкрутства. Одні вважають, що це — закономірний результат головування С. Іжика, за якого господарство було практично розорене. Інші підозрюють, що до банкрутства воно було доведено штучно з далеким прицілом в майбутнє. Головний економіст кооперативу «Тепличний» Альбіна Чернова каже, що однією з підстав, яка наштовхує до таких припущень, є те, що обсяг реалізації продукції сільгосппідприємства, реорганізованого в ЗАТ «Баловне», за минулий рік становить приблизно 2,5 мільйона гривень, тоді як арбітражний суд у жовтні 1998 року порушив справу про банкрутство господарства через борг у 65 тисяч гривень. Є над чим подумати.

Боротьбу з колективом «Тепличного» сторонні спостерігачі можуть трактувати порізному. Для трьохсот пайовиків та 180 його працівників зрозуміло одне — відбувається перерозподіл власності. Хтось дуже вже прагне не втратити свій шанс. Бо розуміє, що через деякий час може бути пізно. Підозрювати в цьому колишнього «червоного барона» С. Іжика — надто примітивно. Цей «хтось» поки що не відомий, але вочевидь надто всесильний і дуже впливовий в області, зважаючи на те, як вперто нехтується право трудового колективу обирати форму господарювання, як це передбачено Указом Президента України «Про невідкладні заходи по прискоренню реформування аграрного сектора економіки», як реагує місцева та обласна влада на порушення чинного законодавства.

Між іншим, село Баловне — батьківщина голови облдержадміністрації, а чимало родичів губернатора, кажуть, є членами закритого акціонерного товариства, яке має назву одноіменного населеного пункту. Але оскільки порушення відбуваються навколо «Тепличного» «з мовчазної згоди і за підтримки облдержадміністрації», «з огляду на те, що на місці здійснюється тиск на всі правоохоронні та судові органи», — трудовий колектив написав листа до Президента Л. Кучми, в якому просить гаранта Конституції посприяти законному розв`язанню проблеми. Люди ще сподіваються на справедливість...

Володимир НОВОСЕЛИЦЬКИЙ.

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

Створення єгерської служби суперечило законодавству

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про оголошення окремих районів Закарпатської області зоною надзвичайної екологічної ситуації

У зв'язку з катастрофічним паводком 4—5 березня 2001 року в окремих районах Закарпатської області, що спричинив великомасштабні руйнування та пошкодження значної кількості будівель, об'єктів комунального і водного господарства, транспортних мереж, систем енергозабезпечення та зв'язку, суттєве погіршення умов життєдіяльності населення, ускладнення господарської діяльності, заподіяння іншої шкоди, з метою захисту життя і здоров'я людей і надання їм ефективної допомоги, а також для якнайшвидшої нормалізації екологічної обстановки та відповідно до пункту 21 статті 106 Конституції України **постановляю:**

1. Оголосити зоною надзвичайної екологічної ситуації на період із дня набрання чинності цим Указом до 1 жовтня 2001 року окремі райони Закарпатської області згідно з переліком, що додається.

2. Кабінету Міністрів України:

виділити за рахунок усіх передбачених законодавством джерел додаткові фінансові та інші матеріальні ресурси, достатні для проведення першочергових заходів, пов'язаних із ліквідацією наслідків стихійного лиха, вирішити в установленому порядку питання розміщення відповідного додаткового державного замовлення на поставку необхідної продукції;

забезпечити в разі потреби проведення мобілізації ресурсів підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, зміну режиму їх роботи та профілю виробничої діяльності в межах, необхідних для проведення аварійно-рятувальних та відновлювальних робіт;

вирішити в установленому порядку питання щодо відстрочки платежів підприємств, установ, організацій і громадян, які потерпіли внаслідок стихійного лиха або беруть участь у ліквідації його наслідків, до державного бюджету;

установити жорсткий контроль за цільовим використанням фінансових та матеріальних ресурсів, які виділяються для виконання робіт щодо нормалізації ситуації у зоні надзвичайної екологічної ситуації;

разом з Закарпатською обласною державною адміністрацією:

забезпечити у найстисліші строки відновлення транспортної мережі, мостів, ліній зв'язку, систем енерго-, газо- та водопостачання, інших систем житлово-комунального господарства, інженерних споруд і комунікацій, порушених сільськогосподарських угідь, організувати проведення у повному обсязі та у визначені строки передбачених відповідними програмами протипаводкових робіт;

забезпечити населення продуктами харчування, предметами першої необхідності, організувати надання матеріальної допомоги потерпілим, відселення людей з місць, небезпечних для їх проживання, з обов'язковим виділенням їм жилих приміщень для постійного або тимчасового проживання;

здійснити належні медичні та санітарно-протиепідемічні заходи у зоні надзвичайної екологічної ситуації, провести необхідні роботи з надання допомоги тваринам у разі їх захворювання, загрози їх загибелі;

створити належні умови для роботи та проживання працівників, залучених до виконання відновлювальних робіт у зоні надзвичайної екологічної ситуації, та забезпечити відповідну оплату їхньої праці;

здійснювати оперативне і достовірне інформування населення про обстановку у зоні надзвичайної екологічної ситуації, виконання заходів, спрямованих на її нормалізацію.

3. Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям надати допомогу районам Закарпатської області, які потерпіли внаслідок стихійного лиха, у задоволенні їх потреб у будівельних матеріалах, продуктах харчування, інших матеріальних ресурсах.

4. Міністерству закордонних справ України звернутися до міжнародних організацій та іноземних держав з проханням надати можливу гуманітарну та технічну допомогу для ліквідації наслідків катастрофічного паводка у Закарпатській області.

5. Комісії з питань гуманітарної допомоги при Кабінеті Міністрів України, Державній митній службі України, Державному комітету у справах охорони державного кордону України, обласним державним адміністраціям забезпечити оперативне оформлення і адресну передачу гуманітарної допомоги та інших матеріально-технічних ресурсів, які надходитимуть для потреб ліквідації наслідків стихійного лиха у зоні надзвичайної екологічної ситуації.

6. Органам місцевого самоврядування Закарпатської області виділити додаткові фінансові та інші матеріальні ресурси для подолання наслідків стихійного лиха і передбачити під час затвердження місцевих бюджетів на 2002 рік кошти, необхідні для фінансування протипаводкових і протизсувних заходів, відселення громадян з небезпечних територій, виконання інших заходів у районах, що постраждали від стихійного лиха.

7. Міністерству внутрішніх справ України разом з відповідними місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування забезпечити посилену охорону громадського порядку, суворе додержання законодавства щодо захисту особистих та майнових прав громадян, охорони їх життя і здоров'я, а також охорону та збереження майна підприємств, установ та організацій у зоні надзвичайної екологічної ситуації.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
9 березня 2001 року.
№ 170/2001.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про затвердження Указу Президента України «Про оголошення окремих районів Закарпатської області зоною надзвичайної екологічної ситуації»

Відповідно до пункту 31 статті 85 Конституції України та статті 6 Закону України «Про зону надзвичайної екологічної ситуації» Верховна Рада України **постановляє:**

1. Затвердити Указ Президента України від 9 березня 2001 року №170/2001 «Про оголошення окремих районів Закарпатської області зоною надзвичайної екологічної ситуації».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
15 березня 2001 року.
№ 2288-III.

ДОДАТОК
до Указу Президента України
від 9 березня 2001 року
№ 170/2001

ПЕРЕЛІК районів Закарпатської області, які оголошуються зоною надзвичайної екологічної ситуації

Берегівський
Виноградівський
Іршавський
Міжгірський
Рахівський
Тячівський
Ужгородський
Хустський

Глава Адміністрації
Президента України
В. ЛИТВИН.

Волинський клондайк

Прикордонна Волинська область стрімко перетворюється на автомобільну Мекку України. На авторинок до Луцька з'їзджаються автолюбителі і продавці-посередники з усієї країни, щоб дешевше купити авто, пригнані з-за кордону. Ціни на машини тут щонайменше на півтисячі доларів менші. Базара, схожого на місцевий, немає в жодній іншій прикордонній області України. Причина проста: бізнес з легалізації ввезених автомобілів в області криміналізовано до краю, його контролюють корумповані представники правоохоронних органів та їхні партнери-бандити...

600-й «мерс» — 400 доларів! Хто менше, панове?

На Волині діє налагоджений механізм, що дає змогу легалізувати автомобіль, ввезений з-за кордону, без сплати митних зборів у державну скарбничку. Щодня у такий спосіб отримують українську «прописку» близько 400 машин.

Використовують дві обкатані схеми. За першою з них між господарем авто, ввезеного з-за кордону, але не розмитненних, і реальним покупцем машини заднім числом складають договір про боргові зобов'язання власника авто перед його покупцем.

Далі все просто: автовласник заявляє, що він не в змозі сплатити борг. Тоді «ображена» сторона вирушає з розпискою просто до суду, де подає позов з вимогою стягнути борг у вигляді майна — автомобіля. Суд позов задовольняє, машина змінює власника. При цьому використовують малопомітну, але надзвичайно прибуткову прогалину в українському законодавстві: після рішення суду машину не треба розмитнювати, вона вже легалізована. У такий спосіб державу позбавляють митного збору в пару тисяч доларів, а машину продають зі значною знижкою.

Друга схема має такий вигляд. Машину ввозять з-за кордону, але на розмитнювання не віддають. Після закінчення визначеного законом часу вона відповідно потрапляє на штрафмайданчик.

Далі іномарка мусить бути продана. Що й відбувається: машину продають... тому самому недисциплінованому власнику, який не спромігся сплатити мито. Але тепер йому нічого платити не треба. Знову на допомогу приходить недосконалість законодавства. Після продажу зі штрафмайданчика не потрібно за машину сплачувати мита. Сума, за яку власник знову купує свою машину, суто символічна — 2000—3000 гривень. Тобто, за 400—500 доларів зі штрафмайданчиків продають розкішні авто, реальна вартість яких становить кілька десятків тисяч доларів. Це, власне, й усе, що отримує держава за ввезений з-за кордону автомобіль. Якщо все робити за законом, то митний збір за іноземне авто становитиме близько двох тисяч доларів. Насправді легалізація коштує на Волині близько 900 доларів — ця сума включає викуп автомобіля зі штрафмайданчика і хабарі задіяним в операції чиновникам.

Цьому дам, цьому не дам

Спробуйте вийти напряму на людей, які приймають потрібні рішення і в цілому дають добро на такі операції, — нічого не вийде. Все робиться через посередників або, як їх іще називають, «рішал». Це люди, котрі працюють з тими, хто бажає легалізувати машину або купити авто за однією з двох схем, згаданих вище. «Рішала» збирає документи, гроші і розносить хабарі по кабінетах. Сам «рішала» заробляє на одній машині близько 100 доларів. Щодо хабарників, то сума залежить від рівня чиновника та його «незамінності». Чиновник-митник нібито бере 200 доларів з машини, судді — по 100 доларів за кожну справу. Експерти-оцінювачі буцімто стягують від 50 до 70 доларів за підпис на документі, який встановлює ціну в 2000 гривень на новенький «Мерседес-600».

Менти і бандюги — брати-близнюки?

На Волині кожний другий заявить вам, хто бізнес розмитнювання «тримає». В принципі, чоловік цей контролює не лише автобізнес, тримає він і мережу «своїх» ресторанів, барів, на короткій нозі з місцевими авторитетами, а сам працює в правоохоронних органах.

Природно, важко припустити, що цей «законний» бізнес залишається поза увагою Києва. Чи можуть не знати про те, що відбувається, в МВС? Відомо також, що восени минулого року приїздив до Луцька з Києва прокурор. Приїздив прокурор не один — із челяддю й родичами. Під час перевірки прокурорські візитери відвідали й згаданий штрафмайданчик. Прокурор пошепотівся з кумами-діверями і тицьнув пальчиком у п'ять «найкрутіших» іномарок, нібито конфіскованих, а насправді підготовлених до легалізації. За машини було тут-таки сплачено — по 2000—3000 гривень за агрегат, і вони відбули зі своїми новими власниками в бік Києва.

У столиці свої порядки

Жив собі дрібний київський бізнесмен, котрий підробляв на поставках до столиці автомобілів з благодатної Волині. Там бізнесмен познайомився з «рішалою», котрий в одну чудову мить раптом сподвигся на богоугодний вчинок — передав церкві частину грошей, зібраних у клієнтів для розмитнення автомобілів. Бог, вочевидь, був задоволений, чого не можна сказати про тих, хто давав гроші аж ніяк не на справи Всевишнього. І ось наш київський бізнесмен заявляється в квартиру до «рішали», щоб якось повернути свої гроші. Але в того вже вдома повно гостей. Це місцеві бандити, котрі теж опинилися серед потерпілих. На очах киянина і батьків братва починає пресувати богоугодного шахрая. Наш киянин, завбачивши таку картину, виявляє гуманізм і просить громадян бандитів поводитися демократичніше —хоча б з поваги до присутніх батьків «рішали». Бандити зробили з цього висновок, що наш киянин — спільник або товариш «рішали». Втім, можливо, все це була заздалегідь спланована комбінація, яка давала привід для подальшого наїзду на киянина. Та хоч би що там було, київський підприємець вирушив додому спіймавши облизня. Було це наприкінці минулого року. А одного чудового дня волинські бандити заявилися і до нього в гості. З 6 на 7 січня вони захопили киянина біля його будинку і відвезли на Лісове кладовище. Там у нього відібрали всю готівку, мобільний телефон і почали посилено відпрацьовувати на живій «груші» прийоми рукопашного бою. Як стверджує сам потерпілий в заяві на ім'я Генпрокурора Михайла Потебенька, йому було заявлено, що оскільки він є другом «рішали», який «кинув» волинських бандитів, то він мусить взяти активну участь у поверненні боргів отого «рішали» перед бандитами. Киянинові виставили претензію в 25 тисяч доларів і дали термін — три дні. При цьому побитого попередили, щоб він не здумав звертатися до органів правопорядку, мовляв, у нас у самих «дах» — менти, тож всі питання ми все одно розв'яжемо, а вже тобі тоді точно не жити. Загрози були й щодо його життя, і щодо життя членів його родини. Всі розмови, що велися з бандитами, записувалися на диктофон у присутності працівників міліції. Під час бесіди з тортурами бандити вибили з киянина ключ з каяттям буцімто у зв'язку з шахрайством. Пообіцявши вчасно зібрати потрібну суму, бізнесмен «зняв» побої і написав заяву до Головного управління внутрішніх справ Києва. Незабаром двох бандитів «упакували». Один з вимагателів ще недавно працював у правоохоронних органах. У розшук оголошено ще двоє з тих, хто брав участь у побитті комерсанта на кладовищі. Один із розшукуваних також раніше служив в одному з УБОЙних райвідділів Києва.

За цим фактом порушено кримінальну справу. В ній також фігурує якийсь Сергій — водій одного із затриманих. За неперевіреними даними, він — курсант академії МВС.

Золота, як і грошей, багато не буває

Під час затримання у підозрюваних вилучили сканер міліцейської хвилі і дві рації. В одного з них знайшли «прес» доларів, а на самому вимагателеві загалом висіло 800 грамів золотих дрібничок.

Те, що затримані — люди «авторитетні», безперечно. Того самого дня, коли було затримано бандитів, київським слідчим зателефонували колеги з Луцька. Прохачі пояснювали, що хлопців підставили, що на київського «терпілу» волинські «борці з мафією» невдовзі порушать кримінальну справу.

Спільників затриманих, котрі залишилися на волі, оголошено в розшук. Та чи шукають їх? У себе на Волині вони, вочевидь, можуть почуватися цілком комфортно і вільно. Передбачаючи це, київський бізнесмен перейшов на нелегал, перевіз родину. Ходять чутки, що луцький «дах» уже вийшов на прокуратуру і активно намагається залагодити справу.

Іван СТЕПАНОВ.

Докладніше з описаною проблемою можна ознайомитися, прочитавши матеріал, підготовлений Агентством федеральних розслідувань ***«FreeLance Bureau», в Інтернеті на сайті Feb. ru/bm0031. html.***

...і тицьнув пальчиком у п'ять «найкрутіших» іномарок

Діалог влади й опозиції має відбутися

Голландець Ян-Марінус ВІРСМА очолює делегацію Європарламенту зі співробітництва з Україною, Молдовою та Білоруссю. З нагоди нинішнього візиту європейських парламентаріїв до Києва він відповів на запитання «ГУ»:

— Ви були одним з перших з-поза меж України, хто забив на сполох у зв'язку зі зникненням Георгія Гонгадзе і можливою причетністю до цього вищих українських посадових осіб. Ви задоволені тим, як триває розслідування, і тими кроками, що їх здійснює українське керівництво?

— Ситуація зі зникненням Гонгадзе й досі викликає тривогу. Ми незадоволені ходом розслідування. І це в інтересах України, щоб було зроблено все для встановлення істини. Щодо українського керівництва, то у мене є відчуття, що воно таки чутливе до міжнародного тиску. Сподіваюся також, що відбудеться цілеспрямований діалог між владою та опозицією.

— Дехто стверджує, що нинішня політична ситуація в Україні є виключно її внутрішньою справою. Ви згодні з цим?

— Ні, не згоден. Випадок Гонгадзе — це не просто вбивство. Йдеться про журналіста й свободу преси загалом. Україна проголосила, що вона хоче стати членом Європейського союзу, а найпершою умовою для цього є демократія, верховенство закону і повага до прав людини.

— Чи існує, на вашу думку, небезпека міжнародної ізоляції України в разі, якщо нинішню кризу буде розв'язано недемократичним шляхом?

— Я не вірю, що Україна стане такою країною, як Білорусь. Я не бачу ознак того, що Президент хоче розв'язати нинішню кризу авторитарними засобами. Але якщо я помиляюся і все відбудеться саме так, то це, звичайно, матиме тяжкі наслідки.

— Складається враження, що позиція Європейського союзу щодо України була не вельми продуманою: ЄС мовчки кілька років спостерігав, як Україна потихеньку звертає з демократичного шляху, і лише тепер почав досить активно реагувати на події. Чи не пізно?

— Я не згоден. Діалог між Європейським союзом та Україною є відкритим і, коли це потрібно, критичним. Європейський парламент оперативно реагував на події, коли були підстави для такої реакції. Взяти хоча б випадок Гонгадзе. І ми продовжуватимемо таку політику. Я згоден, що Президентство ЄС дещо уповільнено відгукувалося на недавні події, і ми спонукали його до дій. А загалом ЄС не повинен ігнорувати Україну. Ми — на одному континенті, нам жити тут разом. І хоч би що відбувалося, у нас будуть дуже тісні довготривалі відносини.

Інтерв'ю взяв **Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.**

В амстердамському аеропорту — не теракт

Щонайменше дві тисячі осіб було евакуйовано в неділю з аеропорту столиці Нідерландів Амстердама у зв'язку з пожежею, яка виникла в ресторані аеропорту, повідомляє Сі-ен-ен.

Працівники ресторану повідомили: в одному із технічних приміщень вибухнув бойлер. Представники поліції не розглядають те, що сталося, як теракт і схильні вважати, що причиною вибуху стало витікання газу.

За попередніми даними, ніхто серйозно не постраждав. Одній людині, котра отруїлася продуктами горіння, надано медичну допомогу.

Фото АП.

Анекдоти від НТБ

За газові борги «Газпром» призначив президентом України Альфреда Коха. Українська громадськість вийшла на вулиці під гаслами «Руки геть від України!», «Україна без Коха» і «Тоді вже краще Кучма». Попри масові протести Кох без охорони і судових приставів з'явився до Києва, швиденько пробігся Хрещатиком і відбув у невідомому напрямку.

***

Тарас Бульба запитує у Путіна: «Ну що, синку, допомогли тобі твої кохи?»

***

НТВ — Не Твоє, Вово...

***

Є три статевих збочення — балет на льоду, хокей на траві та спроба заволодіти НТБ.

***

Про Альфреда Коха та Бориса Йордана: Чіп і Дейл поспішають на допомогу.

Зустріч онуків Сталіна, Рузвельта і Черчілля

Нову дату зустрічі онуків лідерів антигітлерівської коаліції Сталіна, Рузвельта і Черчілля, що відбудеться в голландському місті Нордвейк, буде названо впродовж двох тижнів.

Як заявив онук Йосифа Сталіна Євген Джугашвілі, організатори «Ялтинської конференції-2» — представники однієї із приватних голландських компаній — пояснили його перенесення зустрічі, наміченої на початок квітня, завантаженістю нащадка Рузвельта. Євген Джугашвілі вважає, що на зустрічі онуки Рузвельта й Черчілля спробують применшити заслуги Сталіна в перемозі над фашизмом і в побудові соціалізму в Радянському Союзі. «Як кандидат історичних наук, готовий сперечатися з ними», —сказав він. На думку організаторів майбутньої зустрічі, такий саміт VIP-персон нагадає людям про головні події двадцятого століття.

Тамаз ЛОМСАДЗЕ.

Тбілісі.

Посол США: «Україну розривають між Заходом і Сходом»

Надзвичайний і Повноважний Посол США в Україні Карлос Паскуаль на форумі Міжнародного інституту менеджменту виступив з деякими заявами на адресу української влади. «Я думаю, що в найближчі два місяці Україна зможе вжити конкретних заходів, котрі набагато поліпшать як її внутрішній, так і зовнішній імідж», —заявив він. Посол назвав сфери, де США хотіли б бачити ці «конкретні заходи».

На думку К. Паскуаля, перша криза в Україні — політична —пов'язана з розслідуванням справи Гонгадзе, так званим касетним скандалом і впливом цих подій на свободу слова, свободу зборів і верховенство права в нашій державі. «Позиція США полягає в тому, що тільки Україна може знайти розв'язання цих проблем. Будь-яке рішення, що йтиме ззовні, з США або будь-якої іншої країни світу, не матиме успіху», — вважає К. Паскуаль. «Що можуть зробити США, так це пропагувати ті принципи, в які ми віримо: верховенство права, свободи слова і свободи зборів. Посиливши ці принципи, ми можемо допомогти Україні створити політичну атмосферу, в якій вона зможе обговорювати ці питання і знаходити їм рішення». Зі слів К. Паскуаля, США готові допомагати в окремих конкретних питаннях. Зокрема, розглядають можливість конкретної допомоги з боку ФБР у розслідуванні справи Гонгадзе. Посол також нагадав, що США декілька тижнів тому «запустили програму підтримки незалежних ЗМІ». Мови про диктат рішень не йде.

Розмірковуючи про другу кризу — «стратегічну», К. Паскуаль сказав: «Коли політичне середовище змінилося, український політикум «став на голову» й економічні реформи, які ми побачили наприкінці минулого року, стали дуже хиткими». На його думку, Україна «досягла критичної точки», коли вона своїми діями повинна продемонструвати, чи зможе бути відновлений цей економічний консенсус.

Карлос Паскуаль відкрито почав агітувати за Ющенка і нагадав Кучмі про його останні заяви на підтримку уряду. «Питання, яке ставитиме світова спільнота, іноземні інвестори після 19 квітня, буде таким: що зробила Україна, аби відновити політичний консенсус для просування економічних реформ і співпраці в політичному трикутнику «президент—уряд—парламент»? Посол назвав це «ключовим питанням, яке визначить майбутнє».

Третю кризу — в міжнародній політиці — можна розв'язати, вважає К. Паскуаль, продовжуючи економічні реформи і забезпечуючи послідовність зовнішньої політики. «Відносини між Україною і Заходом завжди залежали від її досягнень. Чим більше Україна просувається вперед, тим більше допомоги їй може надати Захід», —наголосив посол. Зі слів К. Паскуаля, за останні три місяці політична ситуація в Україні дуже сильно вплинула на відносини України з МВФ, ЄБРР, Світовим банком, США й іншими країнами світу. При цьому, додав він, «паралельно виникає думка, що Україна йде у відкриті обійми Росії».

«Отже, Україна нині — в ситуації, коли її розривають між Заходом і Сходом».

За повідомленнями інформагентств.

Хроніка. Факти. Події

■ **Словаччина**

Узгодження позицій

Учора розпочався дводенний офіційний візит міністра закордонних справ України Анатолія Зленка до Словацької Республіки. Програмою заплановано зустрічі А. Зленка з Президентом Словаччини Р. Шустером та Прем'єр-міністром М. Дзуриндою, а також з міністром закордонних справ, главою Національної ради, мером Братислави і представниками української діаспори в Словаччині.

Мета візиту — обговорення актуальних питань взаємодії двох країн у процесі інтеграції в європейські та євроатлантичні структури, співробітництва на багатосторонньому рівні, обмін думками з міжнародної проблематики. Особливу увагу приділено питанням координації зусиль двох країн у сфері транзиту нафти і природного газу.

■ **Вашингтон**

Буш у ролі посередника

Президент США Джордж Буш зустрівся з президентами Азербайджану та Вірменії Гейдаром Алієвим і Робертом Кочаряном. На зустрічах обговорювали підсумки переговорів щодо Нагірного Карабаху, які відбувалися в Кі-Уесті та завершилися без підписання будь-яких угод.

■ **Каїр**

У центрі уваги — Шарон

Палестинський лідер Ясір Арафат назвав «дуже важливими» результати своїх переговорів з президентом Єгипту Хосні Мубараком у Каїрі. Особливу увагу сторони приділяли даному Аріелем Шароном дозволу євреям відвідувати мечеть аль-Акса, що на Храмовій горі в Єрусалимі.

■ **Газа**

Алло, Пауелл?..

Глава Палестинської автономії провів телефонні переговори з державним секретарем США Коліном Пауеллом.

■ **Сеул**

Винен підручник

Уряд Південної Кореї ухвалив рішення про відкликання свого посла з Токіо на знак протесту проти схвалення міністерством освіти Японії тексту нового підручника історії, в якому, на думку корейської сторони, історію відносин Токіо і Сеула оцінено з «націоналістичних позицій».

■ **Белград**

Безперешкодний вихід гарантовано

Президент Югославії Воїслав Коштуниця заявив, що Белград не перешкоджатиме проголошенню незалежності Чорногорії, якщо республіка прийме рішення вийти з Югославської Федерації, проте він «зберігає оптимізм» щодо перспектив єдиної Югославії.

■ **Пекін**

Листування з президентом

Руан Гокін — дружина китайського льотчика, котрий пропав безвісти під час інциденту біля о. Хайнань, написала листа президентові США. Джордж Буш збирається найближчим часом особисто відповісти китаянці.

■ **Буенос-Айрес**

Американська «зона»

Міністри, які представляли 34 країни Північної і Південної Америки, досягли угоди про створення з 2006 року найбільшої у світі «зони вільної торгівлі».

■ **Манагуа**

Напередодні Великодня католики святкують Пальмову неділю — аналог православної Вербної неділі.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств. Фото АП.

«Голос України», 10 квітня 2001 року. № 64 (2564)

Шляхом змін, порозуміння і надій,

або Чого чекає від законодавців вітчизняна видавничо-поліграфічна галузь

У сучасному українському суспільстві видавнича справа посідає одне з провідних місць, ставши галуззю стратегічною, невід'ємною складовою національної та інформаційної безпеки. Саме завдяки діяльності видавничо-поліграфічної сфери кожен громадянин України має змогу отримувати належну інформацію, забезпечувати свої інтелектуально-культурні потреби, вдосконалюватися, спілкуватися з усім світом.

Важливу регулювальну функцію у відносинах з цією галуззю виконують закони України «Про інформацію», «Про видавничу справу», «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні», «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів», «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування» і низка інших.

При цьому на першому місці завжди має бути розуміння того, що для реалізації будь-якого закону необхідно володіти реальними механізмами, діловими й ефективними засобами втілення в життя конкретних положень законодавчих актів. Саме на таких підходах, пам'ятається, довелося сконцентрувати свою увагу після призначення мене сім років тому міністром у справах преси та інформації. Діяти подібним чином виявилося в сотні разів важче, ніж проголошувати концептуальні засади чи навіть вправно формулювати нормативні положення.

Особливо за умов, коли Президент України, саме життя винятково роль відводять питанням інформування населення. Йдеться про розроблену Мінпресінформом і на початку 1995 року затверджену указом Президента України п'ятирічну Державну програму розвитку національного книговидання і преси, яка і практично, і теоретично мала стати «архімедовою точкою опори», дати не тільки відчутний поштовх видавничо-поліграфічній справі в Україні, а й закласти основи її перспективного розвитку. Можна впевнено сказати, що здійснення цієї програми за усіма напрямами здатне було на дев'яносто відсотків «закрити» найнагальніші проблеми, які й досі мучають, викручують руки книговиданню і пресі. Однак вдало віднайдений механізм, «точку опори» не судилося гідно і повною мірою використати для загального добра. Низка міністерств і відомств, причетних до виконання Державної програми, спершу виявилися просто спостерігачами, а згодом — запеклими недругами її економічного, фінансового та матеріально-технічного забезпечення. Державна підтримка, бюджетні фінансування з їх подачі були міцно скручені мотузками перепон, аргументами горезвісного принципу залишковості. Всі спроби прорвати цю блокаду закінчувалися невдачами.

А тим часом справи у державному секторі видавничо-поліграфічної галузі рік у рік погіршувалися, сягнувши врешті-решт критичної позначки. І вже на 2000 рік — рік завершення дії згаданої Державної програми половина великих підприємств стали збитковими. Непродуктивні витрати робочого часу становили в середньому 21 відсоток до відпрацьованого, що має печальну ознаку: окремі виробництва галузі працюють лише чотири дні на тиждень. Окрім того, поліграфію, яка перебуває у державному підпорядкуванні, постійно залишають кваліфіковані фахівці. Хронічним стало щорічне падіння обсягів виробництва, внаслідок чого підприємства працюють лише на 30 — 40 відсотків своєї потужності. На рівні попередніх десятиріч залишається технічне оснащення, а зношеність поліграфічного обладнання на підприємствах галузі перевищує 80 відсотків.

Катастрофічно знижується випуск книжково-журнальної продукції. Якщо десять років тому він становив в аркушевідбитках 4 млрд. 138 млн. примірників, то нині — трохи більше 626 млн. примірників, іншими словами, зменшився на 85 відсотків. За той самий час випуск газет формату А2 4 полоси сягав понад 5 млрд. примірників, а нині — тільки близько 2 млрд. Показник друкування в Україні книг впав до рівня 0,5 — 0,6 примірника на душу населення на рік, хоча десятиріччя тому він становив 3,6 примірника. Тим часом у Білорусі випускається щороку 6 — 7 книг на одного жителя, в Російській Федерації — 3,2 книги, Польщі — 9,5, а в Німеччині одна статистична особа забезпечується аж 12 книжками.

Непосильні податки на поліграфічні матеріали, машини та устаткування, а також дороговизна поліграфічних послуг, тарифів зробили українське книговидання непомірно затратним, а кінцевий продукт — надто високим за собівартістю. На все це, природно, накладається ще й низька купівельна спроможність населення. От і виходить, що придбання необхідної духовної «поживи» — вітчизняної книги стало не повсякденною необхідністю, а предметом розкоші для пересічного громадянина України.

Цим станом досить впевнено і цілеспрямовано скористалися книговидавці та поліграфісти сусідніх країн, і насамперед російські. Маючи в своєму розпорядженні протекціоністський закон щодо державної підтримки засобів масової інформації та книговидання в Російській Федерації, яким всі суб'єкти видавничої справи звільняються від податку на прибуток та додану вартість, митних зборів і платежів при ввезенні для видавничих потреб поліграфічних матеріалів, технічного, технологічного обладнання, а також, користуючись дешевою поліграфічною сировиною, оскільки виробляється вона для власних потреб у достатній кількості, російські видавці і поліграфісти без особливих перешкод увійшли в український ринок, дедалі більше витісняючи наших виробників.

Друкування вітчизняних книг, газет за рубежем (в Росії, Словаччині, Німеччині) стало не так модою, як комерційною вигодою, необхідністю, чим скористалися навіть ті, хто отримував на це чималі бюджетні кошти. Величезні цехи на вітчизняних поліграфічних виробництвах перетворювалися на пустки, сотні і тисячі висококваліфікованих робітничих, інженерно-технічних кадрів, втративши надію, залишали улюблену справу. Волали про допомогу видавці, працівники поліграфії, але їх голос упродовж п'яти років вперто не хотіли чути не лише органи центральної виконавчої влади, а й, чого гріха таїти, парламент — теж. Прийнятий у червні 1997 року Закон України «Про видавничу справу» хоча й був помітним кроком уперед у справі регламентування, закріплення багатьох найважливіших позицій галузі, однак не вирішив гострих проблем національного книговиробника, видавця і поліграфіста, який задихався у лещатах неймовірно високих та виснажливих загальнодержавних податків, місцевих зборів.

На цьому важкому шляху, що потребував згуртування сил, вироблення спільної стратегії та тактики, виникли й розвинулися дві найбільші професійні асоціації — Українська асоціація виробників поліграфічної продукції та Українська асоціація видавців і книгорозповсюджувачів. Тривалий час разом із Спілкою письменників, Державним комітетом інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України асоціації напрацьовували варіанти законопроектів, інших нормативно-правових актів щодо видавничої справи, вносили численні пропозиції стосовно виходу галузі з кризи, і насамперед, через увагу до неї законодавчої бази. Зі свого боку, їх вчасно підхопили народні депутати, зокрема Лесь Танюк, Олександр Зінченко, Сергій Правденко, Станіслав Пхиденко, Михайло Косів, В'ячеслав Кириленко, Павло Мовчан.

Важливою віхою на цьому шляху стали минулорічні травневі слухання у Комітеті Верховної Ради України з питань культури і духовності (голова Л. Танюк) «Про захист національного ринку книговидання».

Тієї таки травневої пори з ініціативи Української асоціації виробників поліграфічної продукції та за активної підтримки Державного комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України (голова І. Драч) було вирішено скликати всеукраїнські збори видавців, поліграфістів та книгорозповсюджувачів, які закумулювали б усі напрацьовані пропозиції, обговорили готові законопроекти, висловилися з приводу подальших шляхів і долі видавничо-поліграфічного комплексу. Майже 500 видавців, поліграфістів і книгорозповсюджувачів з'їхалися з усіх кінців України. Прибувши до Києва, вони покликали на свою велику ділову раду урядовців та народних депутатів, проаналізували світовий досвід, спільно виробили звернення до Президента України, Верховної Ради, Кабінету Міністрів з конкретними пропозиціями і вимогами законодавчо розв'язати руки видавцям і поліграфістам, зняти зашморг з шиї галузі, піти шляхом здорового глузду, який вже продемонстрували сусіди.

Найпершим, буквально через два тижні, сказав своє слово Президент України Л. Кучма, подавши до Верховної Ради 14 червня минулого року законопроект «Про внесення змін і доповнень до деяких законів України з питань оподаткування в частині, що стосується видавничої справи». Незважаючи на те, що до розгляду пропонувалося ще шість інших цікавих законопроектів з цього ж питання, на початку вересня у сесійній залі Верховної Ради вирішено було взяти за основу саме президентський варіант, який і прийняли в першому читанні. Однак ще півроку після цього над законопроектом, вкрай необхідним для галузі, чинилося безпрецедентне розмахування шаблями, обтинання державно важливих положень, вилучалися з переліку поліграфічних матеріалів найнеобхідніші. І все-таки 22 березня 2001 року Верховна Рада України конституційною більшістю (303 голоси! — рідкісне явище) прийняла Закон України «Про внесення змін до деяких законів України з питань оподаткування».

Йдеться про зміни до законів України «Про Єдиний митний тариф», «Про патентування деяких видів підприємницької діяльності», «Про податок на додану вартість», «Про оподаткування прибутку підприємств». Всі ці зміни стосуються лише видавничо-поліграфічної справи.

Дуже важливим є те, що стаття 19 Закону «Про Єдиний митний тариф» доповнюється пунктом «н», згідно з яким тимчасово до 1 січня 2003 року звільняється від сплати митного збору група поліграфічних товарів, що ввозяться на митну територію України. Серед цих товарів — алюмінієві пластини, гумові офсетні пластини, фарби друкарські, інші елементи для виробництва фарб (смоли, пігменти), папір газетний, папір та картон крейдовані, технічні тканини для виготовлення палітурок для книг, машини фотонабірні, устаткування друкарське та запчастини до нього, машини та устаткування для брошурування або переплетення та запчастини до них, машини та устаткування для виробництва маси з волокнистих целюлозних матеріалів або для виробництва чи обробляння паперу або картону. Загалом звільняється від справляння митних зборів 24 види сировинних товарів, устаткування та машин.

Саме ці види сировини, поліграфічного обладнання Законом «Про податок на додану вартість» тимчасово до 1 січня 2003 року звільняються і від оподаткування під час операцій з ввезення їх на митну територію України, що фіксують доповнення до статті 11.

Не менш цінним є можливість видавцям періодичних видань друкованих засобів масової інформації, книг, брошур, альбомів, нотних видань, буклетів, плакатів, картографічної продукції реалізовувати свою продукцію з придбанням пільгового торгового патенту. Стосується це тих видавців, що є юридичними особами — резидентами України. Така норма зафіксована у зміненій статті 3 Закону України «Про патентування деяких видів підприємницької діяльності».

Ще один закон зазнав змін у зв'язку з потребою пільг для видавничо-поліграфічної сфери — «Про оподаткування прибутку підприємств», де записано норму, за якої «не включаються до складу загальних валових доходів платника податку доходи, отримані від продажу видавничої продукції замовнику або безпосередньому споживачу». Йдеться тут також про ведення окремого обліку доходів, які не включаються до складу валових доходів або звільняються від оподаткування згідно з відповідними нормами.

Важливо, що турботами видавничо-поліграфічної галузі перейнялися одночасно два профільні комітети Верховної Ради — з питань культури і духовності (голова Л. Танюк) і з питань свободи слова та інформації (голова О. Зінченко). Сказав вагоме слово і Комітет з питань фінансів та банківської діяльності (голова В. Альошин). Об'єднуючи свої зусилля, будуючи співробітництво на доцільних компромісах, народні депутати прийшли до єдиного правильного висновку: прийняти закон, який нарешті полегшить податковий тиск на поліграфічно-видавничу сферу.

Чи можна бути повністю задоволеним Законом «Про внесення змін до деяких законів України з питань оподаткування», що набирав чинності з 1 квітня нинішнього року? Звичайно ж, ні. По-перше, не буде сприяти справі зміна у другому читанні терміну дії закону — до 1 січня 2003 року (по суті, надавши режиму сприяння видавничій справі лише на 1 рік 9 місяців). Згадаймо: проголосований у першому читанні законопроект, внесений Президентом України, містив оптимальну норму, що фіксувала термін дії пільг 2006 роком. По-друге, вочевидь не на користь справі зник цілий розділ, що стосувався зняття податку на додану вартість за «виконання робіт та надання послуг, пов'язаних із здійсненням заходів, спрямованих на підготовку і випуск, виготовлення і розповсюдження видавничої продукції», а також за «передплату і доставку періодичних видань друкованих засобів масової інформації вітчизняного виробництва, продаж учнівських зошитів, підручників вітчизняного виробництва» По-третє, знівельовано питання щодо звільнення від оподаткування прибутку вітчизняних видавництв і видавничих організацій, підприємств поліграфії та книгорозповсюдження.

Тому вважаю вкрай необхідним під час розгляду у Верховній Раді України Податкового кодексу закріпити суттєве, доречне і вигідне, що вже напрацьовано законодавчими актами для видавничо-поліграфічної справи, а також неодмінно внести ті доповнення, які з певних причин не ввійшли до березневого закону. З цього приводу особисто я, як народний депутат України і президент Української асоціації виробників поліграфічної продукції, вже звернувся до голови Державної податкової адміністрації М. Азарова, голови Держкомінформу І. Драча, подаю відповідні пропозиції до профільного комітету.

Незворотні ринкові процеси, що відбуваються в українській економіці, певна річ, значною мірою стосуються і видавничо-поліграфічної справи. З подоланням залежності від командно-адміністративної системи та створенням умов для підприємницької ініціативи в Україні реально зменшується монопольне становище суб'єктів державної власності у цій суспільно важливій сфері. Згідно з даними Книжкової палати України та Держкомінформу, у нас вже зареєстровано понад 1500 видавництв і видавничих організацій, близько 11 тисяч друкованих засобів масової інформації. Постійно зростає кількість поліграфічних підприємств малих і більших форм: спільних, приватних, комунальних, які дедалі активніше діють на ринку поліграфічної продукції, займаючи власну нішу, створюючи надійне конкурентне середовище.

А тим часом, по суті, без жодного руху залишається громіздкий масив видавничо-поліграфічної системи загальнодержавної форми власності. До неї належить не тільки група київських обласних та регіональних видавництв, поліграфічних підприємств (так званих колишніх партвидавів), а й низка книготорговельних, постачальницьких структур, що становить загалом понад 50 об'єктів.

Незважаючи на те, що видатки з державного бюджету на книговидання, починаючи з кінця минулого року, дещо збільшилися, реальних потреб цієї справи він забезпечити не спроможний. Якщо такі державні видавництва, як «Либідь», «Освіта», «Мистецтво» завдяки господарській винахідливості ще сяк-так зводять кінці з кінцями, то інші, насамперед, ті, що мали колись світову славу, — «Дніпро», «Веселка», «Музична Україна», «Вища школа» та інші — різко скоротили випуск книжкової продукції, не зі своєї вини розпрощалися з кваліфікованими фахівцями, редакторськими кадрами, змушені діяти в межах відомчого підпорядкування. Ще в гіршому стані перебувають державні поліграфічні підприємства, які за потужностями могли б сьогодні виконувати левову частку усіх замовлень у країні. Але, на жаль, цього не роблять з багатьох причин.

Є досить переконливі підрахунки фахівців, згідно з якими лише для заміни зношених газетних ротаційних машин газетно-журнальних видавництв, що входять до сфери управління Державного комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України, необхідно майже 100 млн. доларів. З цього можна зробити висновок: вирішення питань переоснащення великих поліграфічних підприємств може бути здійснено або за активної підтримки держави через надання пільгових довгострокових кредитів, або через залучення ефективних внутрішніх та зовнішніх інвестицій. Але ми добре знаємо, що нинішній зміст, розміри, рівень інвестиційних проектів великою мірою залежать від форми власності суб'єкта господарювання. Саме під цим кутом зору питання реформування видавничо-поліграфічної сфери, і зокрема прискорення процесу акціонування, ставилося ще кілька років тому. На заваді тоді ставала не тільки відсутність закону про видавничу справу, а й позиція окремих груп і кланів, непослідовність й аморфність колишнього керівництва Держкомінформполітики.

Реальна можливість розпочати цю роботу надавалася відомим Указом Президента України від 16 вересня 1998 року «Про вдосконалення державного управління інформаційною сферою», де передбачалося створення державної акціонерної компанії «Українське видавничо-поліграфічне об'єднання». Найраціональніший і найефективніший шлях — акціонування поліграфпідприємств, видавництв, організацій книготоргівлі і матеріально-технічного постачання —досить конкретно окреслював виходи галузі з кризи. Однак тодішня постанова Кабінету Міністрів з цього приводу, затверджений нею статут компанії насторожили багатьох, викликали справедливе незадоволення з боку видавців істотними юридичними погрішностями.

На початку лютого 1999 року я виступив у пресі з різкою критикою тодішньої концепції, згідно з якою все до останньої скалки мало акціонуватися, а згодом і приватизуватися, не враховуючи інтересів видавничих і поліграфічних колективів. Така огульність, акціонування (а, отже, й приватизація) «під один гребінець» могли тільки ускладнити ситуацію, завдати шкоди нашій галузі. Тому, виступаючи з аргументованою критикою цих підходів на парламентських слуханнях, я закликав втрутитися законодавця у цю справу. Не випадково на початку липня 1999 року було прийнято Закон України «Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації», до якого ввійшли всі об'єкти видавничо-поліграфічної сфери. Це був запобіжний захід.

За час, що минув, багато чого змінилося: прийнято поправки до згаданої постанови Кабінету Міністрів, затверджено новий склад спостережної ради, правління ДАК «Укрвидавполіграфія», а головне — спільно з Держкомінформом, комітетами Верховної Ради України з питань культури і духовності та з питань свободи слова та інформації напрацьовано цілком нову концепцію акціонування видавництв і поліграфічних підприємств, що перебувають у державній власності.

Згідно з цим підходом, з урахуванням державних інтересів у підпорядкуванні Держкомінформу залишаються видавництва «Веселка», «Вища школа», «Дніпро», «Здоров'я», «Либідь», «Мистецтво», «Музична Україна», «Техніка», «Урожай», «Українська енциклопедія ім. М. Бажана», Головна спеціалізована редакція мовами національних меншин. До того ж у сфері управління окремих міністерств та відомств, державних структур залишаються також потужні поліграфічні підприємства —видавництво газетно-журнальної продукції «Преса України» та поліграфкомбінат «Україна», видавництва «Освіта», «Наукова думка», а також Книжкова палата України, деякі інші об'єкти видавничо-поліграфічної сфери. Всі інші державні поліграфпідприємства, установи й організації видавничо-поліграфічного комплексу передбачено корпоратизувати, оскільки вони є досить привабливими для зарубіжних інвесторів.

Офіційна підтримка ще на початку 2000 року Президентом України і Прем'єр-міністром України спільно виробленої нової концепції і їхні відповідні доручення дали змогу Кабінету Міністрів, Фонду державного майна України, Міністерству економіки прийняти конкретні постанови, видати розпорядження, здійснити роботу, спрямовану на прискорення корпоратизації у видавничо-поліграфічній справі. Та все чомусь і досі гальмується, а насамперед, через елементарне нерозуміння змін, що відбулися.

І цього разу все залежить від Верховної Ради. Певну частину народних депутатів цілком закономірно насторожує хід приватизаційних процесів, що мав місце у видавничо-поліграфічній сфері на початку дев'яностих років, коли п'ятнадцять державних підприємств, скориставшись безконтрольністю і загальним приватизаційним поривом, акціонувалися, не зарезервувавши жодної акції за органом державного управління чи його уповноваженим.

Нічого подібного не може відбуватися сьогодні. По-перше, все здійснюватиметься на підставі статті 6 Закону України «Про видавничу справу», в якій ідеться про державну підтримку й особливості приватизації у видавничій сфері і де чітко виписано порядок акціонування, що передбачає 51 відсоток акцій — за державою, 25 — за акціонованим поліграфічним і книготорговельним підприємством, 24 — видавцям, що випускають продукцію на даному поліграфічному підприємстві. По-друге, Комітет з питань економічної політики, управлінням народним господарством, власності та інвестицій (голова О. Костусєв), уважно вивчивши пропозиції Держкомінформу, Фонду державного майна, окремих депутатів, а також, діставши підтримку профільного Комітету з питань культури і духовності (голова Л. Танюк), двічі приходив до висновку і двічі виносив на розгляд Верховної Ради питання щодо залишення групи видавництв у переліку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, і перенесення іншої групи видавництв і поліграфпідприємств до переліку тих об'єктів, що можуть корпоратизуватися.

Іншими словами, йдеться про розв'язання рук суб'єктам видавничо-поліграфічної справи, органу державного управління цим майном, а також бюджету. Але у сесійній залі, на жаль, досі не було порозуміння в цьому питанні: двічі ставилося воно на голосування і двічі не набирало необхідної кількості голосів. Слід сподіватися, що народні депутати, фракції та депутатські групи у Верховній Раді глибше вникнуть у суть проблеми і неодмінно підтримають пропозиції комітетів, у доповнення до знятих податків, проголошеної програми режиму сприяння у березневому законі, дадуть згоду на корпоратизацію великої групи видавничо-поліграфічних об'єктів.

Адже прийняття змін до Закону України «Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації» так само, як і щойно ухвалений Закон «Про внесення змін до деяких законів України з питань оподаткування», могло б значно просунути вперед видавничо-поліграфічну справу в Україні, наповнити її новим економічним, соціальним і політичним звучанням, відкрило б важливі перспективи всебічного розвитку.

Михайло ОНУФРІЙЧУК,
народний депутат України,
президент Української асоціації виробників поліграфічної продукції.

Момент істини,

або Історія одного референдуму

Якою мірою законодавчо-правова база держави адаптована до потреб сьогодення, суспільно-політичного, соціально-економічного розвитку держави? Найкращою відповіддю на це запитання є застосування законів на практиці. Спроби реалізації положень Закону України «Про всеукраїнський та місцеві референдуми», наприклад, проведення місцевих референдумів у Черкасах та Слов'яногірську, ще раз переконливо довели потребу докорінних змін у цій частині правового поля країни.

Для початку нагадаю статтю 5 Конституції України, яка проголошує: «Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування».

Відповідно до статті 20 «народне волевиявлення здійснюється через вибори, референдум та інші форми безпосередньої демократії». Є і вищезгаданий Закон України «Про всеукраїнський та місцеві референдуми». Та чи може виборець використати це конституційне право в реальному житті?

Не буду зупинятися на перипетіях з імплементацією результатів всеукраїнського референдуму за народною ініціативою — то окрема розмова, і про це сказано багато. Хочу зупинитися на проблемах місцевого референдуму.

26 лютого в Черкасах зібралися збори виборців міста, які прийняли рішення про проведення місцевого референдуму з питання дострокового припинення повноважень міського голови В. Олійника. На їх думку, підстав для цього більш ніж достатньо. За останній рік у місті знизила обсяги виробництва майже половина підприємств, значно зросла кількість збиткових, у занедбаному стані перебуває комунальне господарство. Характерною особливістю для діяльності посадових осіб міської ради та їх виконавчих органів стало свідоме ігнорування законів. За час перебування В. Олійника «біля керма» у Черкаську міську раду прокуратурою було внесено два приписи, 40 протестів, більше півсотні подань та позовів.

Та повернімося до зборів ініціаторів. Відповідно до закону до Черкаського міськвиконкому було передано документи для реєстрації ініціативної групи.

Виникає перший цікавий нюанс. Відповідно до статті 17 закону про референдум, ініціативні групи реєструються головами місцевих рад (він же міський голова). Уявіть собі ступінь об'єктивності під час розгляду цього питання. Цілком природно, що, пославшися на ряд незначних порушень процедури, міський голова відмовив ініціативній групі у реєстрації.

Однак члени групи звертаються із заявою про неправомірність дій мера до Черкаського районного суду.

Розгляд справи затягується, зокрема, через несподівані хвороби та численні відпустки мера. Зрештою, 13 вересня (більш як через півроку) суд визнав незаконними дії міського голови і зобов'язав зареєструвати ініціативну групу.

Подану мером касаційну скаргу не було задоволено. Наприкінці жовтня розпорядженням В. Олійника ініціативна група була нарешті зареєстрована. Але раптом виявилось, що у міськвиконкомі немає потрібних бланків документів — посвідчень, свідоцтв про реєстрацію ініціативної групи, підписних листів. Відповідний запит пішов до Центральної виборчої комісії України.

У середині листопада 2000 року члени ініціативної групи одержали від ЦВК усі необхідні форми документів, передбачені законодавством. Через тиждень після цього В. Олійник був змушений вручити членам групи посвідчення, свідоцтво про реєстрацію і підписні листи на підтримку вимоги про проведення місцевого референдуму. Але вже 1 грудня своїм розпорядженням мер припинив діяльність ініціативної групи, мотивуючи це порушеннями порядку збирання підписів. Розпочалася чергова судова епопея — визнанням голови Золотоніського районного суду від 8 грудня розпорядження черкаського міського голови скасовується.

Ініціативна група продовжує роботу і, провівши 29 грудня підсумкове засідання, повідомляє мера, що зібрані підписні листи, де зафіксовано 26 тисяч 177 підписів жителів Черкас, передаються до міськвиконкому. Природно, що в прийнятті документів (за що теж відповідає міський голова) ініціативній групі було відмовлено.

На початку лютого 2001 року Золотоніський райсуд задовольнив скаргу ініціативної групи і зобов'язав черкаського міського голову прийняти підписні листи. Неважко здогадатися, що і на це судове рішення В. Олійник подав касаційну скаргу, яка так і залишилася незадоволеною.

Таким чином, на момент написання матеріалу закінчився четвертий судовий процес «Олійник проти ініціативної групи», і почався другий рік (!) історії проведення черкаського місцевого референдуму. Але це навіть не половина дороги, прорубаної черкаськими «ініціативниками» у судово-законодавчих джунглях.

Подальші події можуть розвиватися приблизно за таким сценарієм. Після примусового вручення підписних листів через судового виконавця протягом 15 днів голова місцевої ради депутатів проводить вибіркову або повну перевірку достовірності поданих документів. І неважко здогадатися, що частину підписів (скажімо, за фактами неправильного оформлення підписних листів) буде визнано недійсними. Отже, за результатами перевірки розпорядження мера може мати приблизно такий вигляд: «У зв'язку з виявленими фактами численних порушень (перераховуються), допущеними членами ініціативної групи під час збору підписів і оформлення підписних листів, відповідно до статті 19 Закону про референдум визнати підписні листи недійсними. У зв'язку з цим і відповідно до статті 20 закону місцевий референдум визнати таким, що не проводиться».

У свою чергу, ініціативна група автоматично оскаржить дане розпорядження в судовому порядку, а мер оскаржуватиме можливе визнання судом незаконним його розпорядження про непроведення місцевого референдуму й визнання недійсними підписних листів. Припустимо, що суд зобов'яже мера визнати дійсними підписні листи і підписати відповідний акт. Після чого відповідно до статті 20 закону про референдум «питання про проведення місцевого референдуму виноситься на розгляд сесії відповідної ради депутатів». Але якої сесії? Чергової, позачергової чи взагалі протягом поточного або наступного років? А якщо припустити, що коли-небудь предметом проведення місцевого референдуму стане питання про недовіру депутатам складу місцевої ради N-го скликання? Наскільки тоді будуть об'єктивними результати голосування?

Допускаю, що міськрада дружно проголосувала за референдум або проти. Знову суд? Касаційні скарги з тієї або з іншої сторони? Та будемо оптимістами і припустимо, що так чи інакше рішення про проведення референдуму прийнято, і більше того, він проведений. Будемо оптимістами і припустимо, що питання про дострокове припинення повноважень міського голови Черкас здобуло підтримку. Результати було зафіксовано протоколом міської комісії, і відповідне рішення набрало чинності з моменту опублікування. Цілком логічно міський експголова може порушити питання: а власне, на підставі якого процесуально визначеного механізму він повинен залишити свою посаду? У законі про референдум ані слова не сказано про порядок імплементації його у законну силу. Отже, зачекайте, шановні черкащани, або до спеціальної постанови Верховної Ради, або до прийняття нового закону про референдум.

З другого боку, згадаймо місцевий референдум у Слов'яногірську Донецької області, проведений у лютому цього року. Інтереси виборців збіглися з інтересами владних структур міста. Адже на референдум було винесено питання про перейменування міста та надання йому статусу обласного підпорядкування, і під час його проведення не виникло жодних проблем. Як засвідчили спостерігачі Донецької обласної організації комітету виборців, жодних порушень чинного законодавства не було. Цей референдум міг би боротися за титул найчеснішого в Україні, коли б такий конкурс було влаштовано. На запитання, які були винесені на референдум, позитивно відповіли понад 90 відсотків виборців.

Тому перший і найважливіший висновок із цих двох історій — необхідність прийняття нового закону про референдум. Спроба практичної реалізації положень чинного закону виявила його цілковиту недієздатність при розгляді ключових питань місцевого самоврядування, зокрема, якщо зачіпаються інтереси місцевого керівника.

Адже як може міський голова об'єктивно і без упередження ставитися до діяльності ініціативної групи, якщо вона ініціює його власну відставку? При цьому відповідно до закону про референдум усі важелі керування процесом сконцентровано в його руках. Як тут не згадати афоризм Габріеля Лауба про те, що «будь-яка влада виходить від народу, але ніколи до нього не повертається».

Ініціативною групою в Черкасах нагромаджено великий досвід і напрацьовано низку пропозицій до закону про референдум, наприклад таких, як:

— ввести положення про неучасть у процесі реєстрації ініціативної групи, контролю за збором підписів, засвідчення підписів на підписних листах особи або групи осіб, щодо яких виноситься питання на референдум;

— передбачити механізм передачі рішення про проведення референдуму незалежній комісії або комітету з представників місцевих рад з питань проведення референдуму (на випадок, якщо буде виноситися питання про довіру самій міськраді);

— чітко виписати процедуру ухвалення рішення про проведення референдуму. Визначити дату проведення сесії відповідної ради. Наприклад: «Із дня підписання підсумкового протоколу за результатами збору підписів».

Тож є нагальна потреба з урахуванням усіх виявлених недоліків прийняти новий закон, який дасть можливість громадянам України в повному обсязі реалізувати свої права, гарантовані Конституцією. Адже відчуження народу від управління державою, а саме це ми маємо в даному разі, посилює серед населення негативне ставлення до реформ та створює грунт для соціальної напруги в суспільстві. Врешті-решт, потрібно реалізувати в суспільстві принцип: держава для народу, а не народ для держави.

Олексій МАРЧЕНКО,
народний депутат України.

Колонка оглядача

З мечем проти тіні

Перший, як завжди, булавою, визначив напрям боротьби Президент, підписавши 20 березня нинішнього року Указ № 183/2001 «Про рішення Ради національної безпеки та оборони від 25 січня 2001 року «Про заходи з детінізації економіки». Тим самим ще раз підтвердив свій курс на легалізацію тіньових доходів українських громадян і юридичних осіб.

Процес, звичайно, має бути оформлено відповідним законом, проект якого Президент доручив розробити Кабінетові Міністрів. При цьому Леонід Данилович не полінувався викласти власне бачення «Основних напрямів детінізації грошового обігу».

Поки Кабмін, виконуючи доручення, на бруску президентських побажань відточував проект майбутнього закону, адміністрація гаранта нашої Конституції накреслила свій варіант, мабуть, перейнявшись важливістю проблеми і не побажавши залишитися осторонь боротьби з тіньовою економікою.

Третій меч відкував, слід гадати, в порядку законодавчої ініціативи, невгамовний народний депутат Сергій Терьохін, підготувавши свій законопроект, який вимагає від народу України цілковитої відвертості про прибутки.

Не знаю як кого, а мене такий поворот подій тихо радує. За такої кількості проектів, ураховуючи швидкість, з якою розглядаються законодавчі ініціативи у Верховній Раді, наші пенсіонери, вчителі, наукові працівники та інший малозабезпечений люд, що крадькома підробляє за «чорний нал» у тих само тіньовиків, зможуть спати спокійно щонайменше ще кілька місяців. Бо переконаний: на якому варіантові проекту не зупинилася б ВР, справжні, тобто великі, гроші, що їх перевели в тінь, а потім відправили до офшорів, в Україну повернуться не скоро. А отже, відбувати доведеться нам, пересічним українцям. А чинність майбутнього закону, як уже не раз у нас бувало, напевне, найактивніше обернеться боротьбою за податкові декларації бабусь, котрі приторговують навесні пучками редиски у невстановлених місцях.

Розпочни із себе, владо!

Скепсис щодо ефективності майбутнього закону у мене особисто з'явився після відвертостей у пресі Сергія Лекаря, начальника головного управління оподаткування фізичних осіб ДПАУ. На його погляд, закон розроблюють не для поповнення бюджету (?!), а для того, цитую, «щоб захистити від подальших фінансових санкцій і кримінальної відповідальності тих людей, котрі добровільно побажали легалізувати свої кошти та сплатити податки».

Не буду вдаватися до аналізу результатів активності нашої влади у справі захисту життєвих інтересів своїх громадян. Мені просто важко уявити собі стрімголов (після ухвалення закону) поспішаючого в пориві відвертості до податківців колишнього секретаря міському КПУ найближчого до Києва обласного центру, який (після півтора року роботи на посаді заступника одного з міністрів) примудрився за 120 тисяч доларів готівкою придбати квартиру на Липках. Так само, як і іншого, в такій ролі, громадсько-адміністративного діяча, який здійснює постійні рокади із міністерського крісла у крісло керівника громадської організації і навпаки, чия молода дружина хвалилася подругам, що її чоловік (і в це можна повірити!) на євроремонт трикімнатної квартири виклав 50 тисяч тих само готівкових доларів США.

Я це не для того, щоб столичні плітки враховували під час розроблення законів, які водночас і карають, і милують тіньовиків. Я до того, що влада, біля офісів якої щодень тусуються наворочені «мерси» і «джипи» з козирними державними номерами, не може викликати довіри у збіднілих своїх співгромадян. А без такої довіри, хто вам відкриє методи й способи особистого виживання? Хто побіжить звітувати за сто чи двісті тайкома зароблених щомісячно гривень, проконвертованих, для більшої надійності, в ті само долари США в обмінних пунктах, і захованих у панчоху?

Утім, в особистих побажаннях Президента до змісту майбутнього закону значне місце посідають положення, які обмежують користування готівковими грошима саме пересічних українців. Тут тобі й безготівкова виплата зарплат і пенсій, і «безготівкові, автоматизовані розрахунки за комунальні послуги, і ненав'язливі, але великомасштабні запровадження кредитних карток та інші принади цивілізованого ринку.

Гірше не буде? Буде, буде...

Найповніше, мабуть, узагальнив ставлення представників українського політичного бомонду до нового етапу боротьби з тіньовою економікою Євген Григоренко, перший заступник керівника головного управління з питань економічної політики адміністрації Президента. В інтерв'ю «Дзеркалу тижня» він заявив: «Принаймні цим законом гірше ми не зробимо». І на тому спасибі. Лише нам, пересічним українцям, від ухвалення законів, які не здатні розв'язати накопичені за роки реформації гордієві вузли економіки, таки буде гірше.

Так, більш як 17-мільярдна заборгованість перед енергетиками уже призвела до катастрофічного технічного стану генеруючих потужностей та електричних мереж. Вихід можновладці бачать один: якщо з офшорів гроші повернути не можна, то підвищимо тарифи на електроенергію. По чиїй кишені це вдарить — запитання риторичне.

Далі. Де сказано, що тіньова економіка обмежується лише фінансовими потоками, які не проходять через банки? Як на мене, то набагато ефективніше вона працює тоді, коли затоплюються новітні шахти. Після чого Україна — найбільша в світі держава за запасами марганцевих руд — починає завозити її з Габону. Коли гірничо-збагачувальні комбінати Кривбасу відмовляються від вельми вигідних приватних інвестицій в сотні мільйонів доларів з тим, щоб довести підприємства до банкрутства і потім за дешево продати доморослим олігархам. Коли навколо «Укртелекому», перед його приватизацією, не лише в мас-медіа, а й з високих політичних трибун відверто розгортається чорна пропаганда з єдиною метою — збити ціну запропонованого для продажу пакета акцій.

Зрозуміло, що такі кульбіти, яких не злічити, санкціонують і контролюють люди якщо й не государеві, пардон, державні, то особи — їхні прибічники. Тільки от бюджет при цьому залишається дірявим. І за такої практики всі розмови про боротьбу влади з тіньовою економікою перетворюються на боротьбу з власною тінню. А вона, як відомо, безглузда й безперспективна.

Ігор НАУМЕНКО.

Чорні дні Білої Криниці

Анатомія інвестицій

Праворуч від дороги — сосновий ліс. То вже Київська область. Ліворуч — селище Біла Криниця Радомишльського району Житомирщини. Кажуть, що шість з половиною десятиліть тому, коли утворювали Житомирську область, керівництво Київщини дуже не хотіло віддавати цю заставлену хатами смужку землі між лісом і річкою Тетерів. А причина — склозавод, навколо якого й виросло селище.

Завод — на металобрухт

За іронією долі уже в наші дні «серце» заводу — технологічну лінію — було вивезено на Київщину. А що зосталося? Добротна огорожа. Охорона на прохідній. А в цехах, які колись забезпечували роботою більш як 600 чоловік, — пустка. Решта обладнання пішла на металобрухт.

— 1997 року припинили випуск продукції, а ще через рік акціонерне товариство ініціювало своє банкрутство, — каже селищний голова Ігор Войтенко.

А ще тут згадують про обіцянки великих інвестицій та кредит, який брали не безпосередньо в банку, а — не дивуйтеся — через фірму-посередника. Прокурорська перевірка не знайшла винних у розвалі підприємства. Тож розповідати, коли й кому воно належало після сертифікатних аукціонів і як різні фірми відверталися від нього, вже немає сенсу. Звичайна історія на суміші недосконалого законодавства і звичайної безгосподарності на місцях. Та й самі склороби позбулися права голосу у вирішенні своєї долі за типових обставин. Спочатку було слово, точніше — гасло: один реальний хазяїн — буде більше ради.

— З нас видавили акції, — сказала мати сімох дітей Валентина Ейсмонт. — Просто не платили зарплати. Аби гроші на хліб, ми за безцінь поступилися своїм правом на власність.

— Ми навіть не знаємо, хто був тоді насправді хазяїном підприємства, — зізнавалися інші.

Селищний голова стверджує, що новому власникові з Києва контрольний пакет акцій склозаводу коштував дуже дешево:

— Обладнання, яке після оголошення підприємства банкрутом нікого не зацікавило, пішло на металобрухт. Тільки чорного металу здали на суму, яка втричі перевищувала кошти, витрачені на придбання акцій, — підтвердив заступник глави облдержадміністрації Олексій Кучмар. Сказав навіть більше:

— Оголошувати підприємство банкрутом — це вже прибутковий бізнес. Досить скупити борги і привести свого розпорядника майна. А одержати ліцензію на цей вид діяльності може будь-хто з вищою освітою. Житомирщина близько від Києва, «круті» зі столиці вже прикинули, на чому можна нагріти руки, тож у нас людей з такими ліцензіями більше, ніж деінде.

Кілька підприємств через процедуру банкрутства вже пішли на металобрухт. А високоліквідне майно дістається за безцінь потрібним людям. Адже розпорядник майна ні за що не відповідає, йому — аби погасити борги.

А чи міг вистояти Білокриницький склозавод? Давайте порівняємо. У Дзержинському районі є ВАТ «Романівський склозавод». Його робітники сім років не бачили зарплати грішми — її виплачували чарками та фужерами. Потім склороби збували їх дрібнооптовим покупцям за безцінь. У найгірші часи бартер на підприємстві доходив до 98 відсотків. Бо який в умовах кризи попит на кришталь? Але тут не «виживали», а думали про майбутнє. І цього року запустили новозбудовану піч. Вартість її удвічі дешевша, бо обладнання купували в таких само невдах, як у Білій Криниці, — на «лежачих» підприємствах. А нова піч стала потрібною, бо знайшли споживачів своєї продукції за кордоном. На кришталь і в багатій Західній Європі мода минула. Але ніша для романівських склоробів віднайшлася: їхні вироби з безбарвного скла мають попит у Голландії та інших країнах. Тепер готуються до пуску ще однієї печі, бо замовлення перевершують нинішні можливості підприємства.

Життя на піску

Різниця між цими підприємствами не в тому, що одні робили пляшки, а другі — чарки. У Білій Криниці не знайшлося такого керівника, як Віктор Куницький, голова правління ВАТ «Романівський склозавод».

У Білокриницького склозаводу, до речі, було більше шансів пережити кризу, ніж на споріднених підприємствах області. Вже хоча б тому, що іншим доводиться завозити пісок бозна-звідки, а в Білій Криниці цей основний компонент скла — під ногами. Те, що було раніше перевагою, після зупинки заводу стало найбільшою проблемою для жителів селища. Пісок більше годиться для скломаси, ніж для вирощування картоплі, але й такого бідненького городу багатим сім'ям виділити нема змоги. Ніде й пасти корів. То як же виживати, коли ні роботи, ні зарплати, а до райцентру — 45 кілометрів через суцільний ліс?

— Живемо втрьох на чоловікову пенсію в 110 гривень — одержує у зв'язку з інвалідністю після інсульту, — сказала Валентина Садкова, яка 20 років відпрацювала в цеху, де змішувалася шихта для виготовлення скла, а тепер навіть допомоги з безробіття не одержує, бо давно закінчився термін виплати. — На обліку в центрі зайнятості перебуваю тільки для того, щоб мати право на субсидію за житлово-комунальні послуги.

Ще одна сім'я. На трьох — 86 гривень пенсії, що її одержує у зв'язку з інвалідністю дружина.

Воду тут на п'ятий поверх носять відрами. Це ще б нічого, та й звикли вже, але разом із заводом перестала діяти й каналізація, і те, що потрапляє в труби, піднімає потім люки на вулиці...

Усі визнають: ніщо так не деморалізує людей, як безнадія й апатія. Сумний факт — у селищі значно побільшало крадіжок. Як нагадування про минуле — недобудований п'ятиповерховий будинок, де вже й покрівлю зробили, і який тепер помаленьку розтягують. Неподалік — металеві ребра споруди, що так і не стала спорткомплексом. Хіба до спорту тепер?

Ми стомилися бути жебраками, казали жителі Білої Криниці. Наслухавшися власника заводу, котрим нині є підприємець з Києва, про потребу нових багатомільйонних інвестицій, вони вже не вірять, що виробництво скла в їхньому селищі ще можна відродити. Вони хочуть працювати й заробляти гроші.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

Колаж Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Сльозами морю не зарадиш

Десять років тому було створено міжнародну організацію Чорноморське економічне співробітництво — ЧЕС. Вона об'єднала одинадцять країн — Албанію, Вірменію, Азербайджан, Болгарію, Грузію, Грецію, Молдову, Румунію, Росію, Туреччину й Україну. Нині ЧЕС має ніби два крила: урядове і парламентське. Урядовий вимір це — власне ЧЕС і парламентський — ПАЧЕС.

Недавно у Москві відбулося чергове засідання Комітету з економічних, торговельних, екологічних і технологічних питань парламентської асамблеї ЧЕС «Захист довкілля Чорного моря: нові вимоги». Наш кореспондент розмовляє з керівником української делегації в ПАЧЕС, народним депутатом Олександром ПУХКАЛОМ:

— Про Чорне море складено багато задушевних і ліричних пісень. Чи справді море так занедужало, що годі співати, треба плакати?

— Плакати, можливо, ще зарано, але якщо не прийти морю на виручку, то й плач може не допомогти. Рівень сірководню у морі, наприклад, лише за останні 10—12 років з глибини 200 метрів від його поверхні піднявся місцями до 100—80 метрів. Це означає, що глибше — мертва зона, живих організмів там нема. Різко зменшилися запаси риби, до речі, найсмачнішої, бо Чорне море вважається холодним, а в холодній воді риба завжди смачніша.

Щороку Чорне море невпинно наступає на суходіл, одбираючи по метру суші. У Грузії, наприклад, під водою вже опинилися навіть деякі давні поховання, що являють собою історичне культурне надбання.

— Як пояснює ці явища наука?

— Наука свідчить, що впродовж свого існування Чорне море то наступає, то відступає. Очевидно, ми живемо в період наступу. А от щодо екології, то думки одностайні: найбільша небезпека морю, як і його довкіллю, йде від забруднення.

— Хто тут лідери?

— Не киватимемо на сусідів, але варто знати. Відходи у Чорне море скидає третина європейських країн. Найбруднішим вважається, на жаль, опоетизований багатьма народами Дунай. Знаменитих дунайських оселедців тепер практично нема. Найбільше біогенних речовин у море потрапляє з річок — близько 70 відсотків. Наш «внесок» у 1999 році, наприклад, становив 4,8 млн. кубометрів стічних вод, що потрапили до моря. Цей об'єм навіть важко уявити. Потім — нафтопродукти. До того ж — не від аварій танкерів. Основні забруднювачі — судна з несправними двигунами, за якими, по суті, нема контролю. Зафіксовано проникнення в море радіонуклідів із Дніпра. Підсумовуючи, можна сказати, що від людської діяльності, передусім — від сільського господарства, промисловості, комунальних служб — життєві ресурси Чорного моря опинилися під серйозною загрозою.

— І де найбільше пече?

— Визначено п'ятдесят "гарячих точок" на Чорному морі, де треба вживати енергійних заходів для оздоровлення екології. В Україні це — Балаклава, Євпаторія, Севастополь, Ялта, Гурзуф, Комиш-Бурунський, Іллічівськ, Красноперекопськ та Південне, де нині споруджується нафтотермінал.

Головне завдання парламентської асамблеї — законодавче забезпечення та координація економічних, екологічних проектів і контроль за їх виконанням. Є проекти, які могли б об'єднати пів-Європи, є менш масштабні — регіональні, є такі, що під силу одній країні. Усім їм треба давати лад. Проект «Азовське море», наприклад, інвеструють Нідерланди. Здавалося б, навіщо цій далекій країні клопоти Азовського моря. Але люди дедалі більше розуміють: земна куля маленька і її треба берегти.

Нам, скажімо, здається, що поза увагою залишається дельта Дніпра. Треба також думати над проектом очищення Київського моря та його реалізацією. І взагалі, XXI століття, на моє глибоке переконання, має стати століттям збереження екології.

— Тоді повернемося до Чорного моря, до сірководню.

— Треба зауважити, що Чорноморську екологічну програму, в тому числі й гасіння "гарячих точок", про які йшлося, фінансує, зокрема, Світовий банк. Існують також проекти очищення моря від сірководню. Є вже технологія, за якою сірководень відбирають з глибин і переробляють на пальне. Тоді його рівень опускатиметься. І це не фантазія. Справи за фінансами, і я особисто переконаний, що не за горами той час, коли так воно й буде.

— Як голова бюджетно-аудиторської комісії ПАЧЕС, що можете сказати про діяльність у цьому напрямі?

— Кошти організації складаються із членських внесків країн-учасниць і зосереджені в Чорноморському банку торгівлі та розвитку. Нині його акціонерний капітал —1,35 млрд. доларів. Банк кредитує чимало нагальних програм.

На будівництво газової компресорної станції в Україні, наприклад, виділено 12 млн. доларів, 10 млн. — для фінансування малих і середніх підприємств Туреччини, що постраждали від землетрусу, 10 млн. — Греції для спорудження нафтотанкера на українських суднобудівних заводах, 4 млн. — Румунії на розвиток торгівлі і т. д.

Плануємо в цьому році провести і таку конкретну акцію, як фестиваль дітей та юнацтва країн ЧЕС. Із бюджету ПАЧЕС виділено для цього 150 тис. доларів. Створено національні оргкомітети, які відбиратимуть найталановитішу молодь, участь у фестивалі братимуть також діти-сироти. Він проходитиме у головних портах Причорноморських країн.

Узагальнюючи, треба сказати: країни, що об'єдналися в організацію Чорноморського економічного співробітництва, мають узяти все найкраще, що створено у Європейському Союзі, так би мовити, стати його малою моделлю. А це величенні переваги для міжнародного співробітництва, такі, як, скажімо, митна політика, податки, вільна торгівля тощо.

У Москві українська делегація внесла дві поправки до документів щодо захисту довкілля Чорного моря та нових вимог. Вони стосуються створення міжнародної служби парламентського контролю за виконанням чинного законодавства із захисту Чорного моря та заснування фонду його екологічної безпеки із внесків країн-учасниць для реалізації конкретних інвестиційних проектів. Поправки схвалено.

— Дякую за розмову.

Анатолій КАРАСЬ.

Сірководень відбирають з глибин і переробляють на пальне

Лижня «Фішер-Мукачеве»

Лідери

Пролягла вона не лише всією Європою. Мукачівські лижі залишили свої автографи аж на Північному полюсі. Світове визнання мають і хокейні ключки. Ними «озброюють» команди НХЛ у Канаді та США, не кажучи вже про хокеїстів СНД та нашого «Сокола». Очолює підприємство з випуску цієї продукції сорокарічний директор Василь Рябич. Торішнього літа його нагороджено орденом «За заслуги» третього ступеня.

Генеральним директором СП «Фішер-Мукачеве» він з 1995 року. Загальний трудовий стаж на підприємстві — двадцять чотири роки. Після закінчення середньої школи був учнем токаря. Здобувши вищу освіту, працював інженером-механіком, головним механіком, головним інженером.

Разом з дружиною Тетяною Федорівною виховують сина Андрія. Хобі — гірськолижний спорт.

Прем'єр-міністр України Віктор ЮЩЕНКО також ризикнув би стати на такі лижі

Ми для «Фішера» хто?

Колишню Мукачівську лижну фабрику із втратою союзного ринку збуту спіткала доля більшості підприємств, зорієнтованих на цей ринок: або працювати на склад, або взагалі згорнути виробництво.

— І тоді ми почали шукати вихід із ситуації, — згадує Василь Рябич. — Оскільки з'явилася можливість створення спільних підприємств, ретельно «прозондували» шанс співпраці з багатьма майбутніми партнерами. Зупинилися на відомій австрійській фірмі «Фішер». Так з'явилося СП «Фішер-Мукачеве». Нині воно має вже трьох співвласників (рік тому до нас приєдналася не менш відома австрійська фірма «Рохол»). І все-таки левова частка капіталу належить нам та «Фішеру». Знаю багато випадків, коли зарубіжні «доброрідійники» встановлюють кілька застарілих верстатів, а як плату вимагають згодом суми, що в десятки разів перевищують вартість цього обладнання. Їх не цікавить ні соціальна сфера, ні величина зарплатні. Наші партнери не такі. «Фішер» вклав у різноманітне обладнання, до того ж найсучасніше й енергозберігаюче, 5 мільйонів 500 тисяч доларів США. Півтора мільйона інвестувала фірма «Рохол». Це дало змогу оснастити виробництво верстатами не нинішнього, а вже завтрашнього дня.

— Василю Андрійовичу, розкажіть докладніше про партнерство. Відверто: ви для «Фішера» — дешева робоча сила й сировинна база чи стосунки ваші паритетні і в плані соціальному?

— Саме цю умову ми висунули перед «Фішером», укладаючи угоду. Інакше, вибачайте, — ми не партнери. Генеральний директор Антон Тефінталер прийняв наші правила. Протягом чотирьох днів із ранку до пізнього вечора скрупульозно зважували все й уся. І хоча багато хто в Австрії називав пана Тефінталера економічним камікадзе, з огляду на непередбачуваність нашого законодавства, він ризикнув. А тепер скажіть: чи багато знайдеться в Україні спільних підприємств, які й сьогодні вели б житлове будівництво і забезпечували «за дякую» своїх людей квартирами? А ми нещодавно здали третій за останні роки тридцятип'ятиквартирний будинок і практично зняли проблему житла. А ще. На яких підприємствах робітник може заробити від 700 до 1000 гривень щомісячно, а наприкінці року отримати 120 гривень за те, що не був на лікарняному, тобто береже своє здоров'я?

Торік ми придбали санаторно-курортних путівок на 30 тисяч гривень, аби оздоровити тих, хто цього потребує. Під час цьогорічної епідемії грипу в нас захворіло лише четверо, бо СП закупило протигрипозні препарати. Чи кожне підприємство має свій не віртуальний, а діючий медичний заклад, оснащений найсучаснішим обладнанням та лікувально-діагностичною апаратурою? Свій стоматологічний кабінет, де пломби ставлять фотополімерним способом і не коштують вони нашим робітникам жодної копійки? Як і транспорт, яким возимо людей на роботу й додому. Обід у нашій їдальні, як у старі часи, коштує 60 — 70 копійок. Це нині вартість чашки кави. Кожен робітник отримує безкоштовно молоко. Торік у серпні ми підняли на 20 відсотків зарплату, а вже п'ятий рік наші робітники не знають, що таке затримка її виплати. Тож є всі підстави стверджувати, що партнер домовленість про першочергове інвестування робітника, його здоров'я, побуту й умов праці виконує. А коли є зацікавленість — є результат. Якщо його немає, руки опускаються, бо немає фінансової мотивації до кращої праці.

Лижний ринок вередливий

Фабрика виготовляє лижі спортивно-бігові та для гірськолижників. Доведено їх випуск до 550 тисяч пар на рік, хоча донедавна було 350 тисяч. Отже, збільшилася кількість високооплачуваних робочих місць. Нині їх 1017. За тиждень буде 1030. І ця цифра — не остання. Дотепер тут не мали замкнутого циклу виготовлення лиж, бо не було шліфувального цеху. Ковзальні поверхні лиж шліфували в Австрії.

— Через рік запустимо такий цех у нас, — розповідає далі Василь Рябич. — Графік його спорудження розписаний буквально по днях, і це буде зроблено в передбачені терміни.

Підприємство щоденно переробляє 100 кубометрів бука, тополі та берези, й переробка ця — не напівфабрикатна, а глибока. Окрім лижної фанери це й рейкова меблева плита. Захід відмовляється від традиційних клеєних ДСП не лише з міркувань технологічних, а й екологічних. Оскільки мукачівці себе добре зарекомендували, замовниками тепер у них такі відомі виробники лиж, як «Росіньйол», «Саломон», «Нордіка». Є проекти й стосовно «Атоміка».

— Тобто виробництво ваше, а марка їхня?

— І марка буде відповідною. Лижний ринок вередливий та вимогливий і потребує не часткового, а стовідсоткового оновлення продукції щороку. Не якоїсь там частини чи окремої моделі, а оновлення тотального. Три місяці тому ми завершили виготовлення колекції сезону нинішнього року й приступили до колекції сезону року наступного. Вона принципово нова, бо нові тенденції стрімко розвиваються в лижному спорті, так звані карвінги. Як гірськолижник, вважаю це фантастикою щодо маневреності. Торішня лижа — що торішній сніг... Отож найголовніше питання — як не опинитися за бортом лижного ринку, бо для цього інколи досить лише місяця застою. Нещодавно на одній з нарад ішлося про принципово нову конструкцію бігових лиж із спеціальною сходинкою лише в один міліметр. За цим міліметром — серйозна зміна технології. Адже меж для вдосконалення немає. Спонукає до цього конкуренція. Якщо конкурент дихає тобі в спину, мусиш додавати. Великі кошти витрачаємо на рекламу.

— Ви її, здається, не особливо потребуєте?

— Цим займається австрійський партнер. А ми рекламуємо своєю роботою. Коли виконали замовлення збірної України на виготовлення лиж для участі в чемпіонаті світу з фристайлу, одержали найкращі відгуки. Зарубіжні учасники змагань дивувалися, звідки в українських спортсменів такі лижі? Відповідь шокувала багатьох — з Мукачевого.

Ще один випадок.

Минулої зими на фабрику звернувся гірськолижник з Києва з проханням полагодити лижу. Пошкодив її, катаючись у Карпатах. А лижі, каже, дуже дорогі, фірми «Саломон». Купив їх у Німеччині. Те, що «Саломон» виготовляють і в Мукачевому, гість сприйняв як жарт. Аж поки не переконався на власні очі.

— І все-таки в Україні мукачівців більше знають як виробників спортивно-бігових лиж загального користування.

— Вони аж ніяк не нижчого й навіть не середнього, а найвищого класу. Ми посідаємо одне з чільних місць з-поміж лижних фабрик Європи. Маємо і свою історію. Чи не найважливіші для нас замовлення для полярних експедицій. Наприклад, для Дмитра Шпаро. Тепер маємо контакти з його сином. Екіпірували лижами й трансарктичну експедицію Володимира Чукова. Наші лижі витримали випробування холодом у мінус п'ятдесят п'ять градусів за Цельсієм. У таких умовах найрізноманітніші пластики стають крихкими. Якщо додати, що вага одного з учасників експедиції перевищувала сто кілограмів, а ще п'ятдесят кіло важив його рюкзак, то наші лижі можна віднести до розряду унікальних. Виготовлення таких лиж — своєрідне хобі фабрики. П'ять порід дерева лягає в їхню основу.

— Знаю, що гірськолижний спорт — задоволення недешеве?

— Дороге це задоволення. Пара лиж без кріплення й черевиків коштує приблизно двісті доларів. Але мене тішить, що число прихильників гірськолижного спорту, особливо серед молоді, в Україні збільшується. І щоб цей потяг не зменшився, ми, маючи певну кількість лиж для реалізації на внутрішньому ринку, відпускаємо їх за цінами навіть нижчими за собівартість. Це в межах сімдесяти умовних одиниць. Вісімдесят тисяч гривень також інвестували у спорудження сучасної гірськолижної траси поблизу санаторію «Синяк». І партнер підтримав наше скромне подвижництво щодо розвитку гірськолижного спорту в регіоні.

— Очевидно, і місцевий бюджет на вас не в образі?

— Фабрика — один з найбільших платників податків міста. Торік їх сплачено 12 мільйонів 217 тисяч гривень, на 176 відсотків більше, ніж у 1999 році.

У Пенсійний фонд сплатили понад 2 мільйони 157 тисяч гривень. Як член виконкому Мукачівської міськради знаю, що загалом у Мукачевому є 18 тисяч пенсіонерів, і фабрика утримує 12 — 13 відсотків від цієї кількості. Після листопадової (1998 року) повені підприємство придбало квартири кільком сім'ям мукачівців, що залишилися без даху над головою, незалежно від того, працювали вони в нас, чи ні. Для комунального господарства міста виділили будматеріали й кошти. Без нашої участі не проходить жодна благодійна акція. Разом з тим фабрика визнана кращим платником податків у місті, й жодних боргів не маємо вже впродовж кількох літ.

Персональна ключка Федорова

— Лижі — не єдина гордість фабрики. Світові хокейні держави також мають адресу Мукачевого?

— У тому числі й хокеїсти США, Канади. Туди ми відправляємо до 80 відсотків своїх виробів. «Озброюємо» ключками й московських та київських хокеїстів. Причому персональними. Як, приміром, відомого хокеїста Федорова. У світовому виробництві ключок ми четверті, але маємо шанси вийти на чільніше місце. Наші вироби запатентовані, а секрет їхньої міцності й легкості — у ноу-хау, яке застосували мукачівці, запозичивши технологію у... бджілок. Внутрішній каркас ключки сотовий, на зразок бджолиного стільника.

І це доказ того, що живуть на нашій землі талановиті люди. Сам я мрію дожити до того часу, коли наші працелюбні люди отримуватимуть достатню для сім'ї зарплатню. Стануть багатими, не шукатимуть заробітків по зарубіжжях.

— Доживете?

— Мушу дожити...

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Мукачеве Закарпатської області.

Фото Богдана БАРБІЛА.

З пошти

Платити за все. Та невже і за це?

Усім колективом вирішили спрямувати наш одноденний заробіток на допомогу потерпілим від стихії у Закарпатті (близько 700 грн.). Дуже були здивовані, що на пошті вимагають оплатити переказ грошової благодійної допомоги. Але ж це — ті кревні, які призначаються обділеним людям...

Володимир СКІЧКО, головний лікар обласної судмедекспертизи.

Київ.

ВІД РЕДАКЦІЇ. В юридичному відділі «ГУ» нас запевнили, що, на жаль, переказ благодійних коштів — як і будь-яких інших — платний. А в найближчому до редакції поштовому відділенні підрахували, що переказ 700 грн. обійдеться у 27 грн. 72 коп. Порівняно з усією сумою, це не так вже й багато. Однак ваше невдоволення ми цілком розуміємо. Це саме той випадок, коли держава бездумно стриже всіх під одну гребінку.

В очікуванні закону

Після затвердження бюджету на 2001 рік нам пообіцяли, що розглянуть закон, за яким населенню України буде надано можливість використати вклади на ощадкнижках (до 1992 року) для сплати за комунальні послуги, квартиру, на лікування, навчання та ін. То чому дотепер нічого не вирішилося?

Віктор САВЧЕНКО.

Красноперекопськ, Крим.

Коли совість спить

З чоловіком розлучилася 14 років тому. Я залишилася з трьома доньками. Дві з них уже навчаються в училищі. До 1992 року аліменти отримувала справно, але потім чоловік припинив виплати. Рік тому через суд вибила гроші — за вісім років. Тепер він знову не платить. Живемо на пенсію моєї мами. Але хіба вона має утримувати мене і моїх дочок? Адже вона заробляла пенсію для себе. А весь цей час мій чоловік отримував хорошу зарплату. І управи на нього жодної. Де його батьківська совість? Я не працюю: довго хворіла, з колгоспу через це виключили. Пай не отримала. Залишилася злиднем.

Світлана МОГОЛИВЕЦЬ.

Павлівка Васильківського району Дніпропетровської області.

ВІД РЕДАКЦІЇ. Розповідаючи про свого чоловіка, ви забуваєте, що він уже 14 років ваш колишній чоловік і у нього є інша сім'я. Якщо вас цікавлять виняткова аліменти, тоді знову і знову звертайтеся до суду. Гроші ви отримаєте, але ось чи пробудите батьківську совість?..

Розбійник та жертви

Про злиденне життя пенсіонерів та інвалідів розповідати не треба. І все-таки. Я — 60-річний ветеран праці та інвалід II групи. Мав заощадження, але в свій «чорний день» не можу ними скористатися з відомих причин. У 1990 році придбав цільову безпроцентну облігацію на автомобіль «Таврія», який мав отримати три роки потому. Чекаю донині. Втім, якісь фірми за безцінь скуповують ці облігації.

Тож чому держава повелася з нами, як розбійник з великого шляху? Адже ми свої кращі роки й усі сили віддали заради її благополуччя та розквіту! Невже ми для країни тепер як той мотлох, якого хочуть позбутися, щоб у такий спосіб розв'язати свої фінансові проблеми?

Андрій ОЛІЙНИК.

Святилівка Глобинського району Полтавської області.

Мал. Анатолія АНДРЕЄВА.

Подвійна кава з блюдця вприкуску

«...Как мало пройдено дорог, как много сделано ошибок»

Колаж Ганни ЦАБУТ і Олександра ВЛАСОВА.

1. «...Бійтеся данайців, які дари приносять»

Поступово непомітно для себе ми запозичуємо західні традиції, незалежно від того, підходять вони нам чи ні. І добре, якби запозичували краще. Від самітів, переговорних процесів, фуршетів в очах темно. Натовпи начебто ділових людей сновигають містами й селами, збирають численні прес-конференції, прес-релізами закидають підприємства та фірми. Здавалося б, радіти треба такій діловій активності в країні. На жаль, вона закінчується із закінченням прес-конференцій. Усім усе яскраво розказано, обіцяно, додано графіки нечуваного зростання, буклети, а з результатами поки що не виходить. Якісь результати, звісно, є, але вони нестійкі. Сьогодні є, а завтра? Щось не гріє ця активність, не сприймається в тому обсязі, в якому її подають.

Можливо, ці результати відчутніші у наших благодійників, котрі вкладають у нашу економіку копійки, а вивозять ну, скажімо, мільйони. Та й добре, коли вкладають, а поки що здебільшого радять, висувають дедалі нові умови, які ми виконуємо й перевиконуємо. Ну, звикли ми так. Ось тільки постає таке легке запитання: допоки? Невже за десять років розучилися читати, аналізувати? Адже все, що нам радять благодійники, написано в будь-якій економічній літературі. Звісно, якщо використовувати ці книжки, як незабутня Проня Прокопівна — тоді інша річ.

А хто ці наші благодійники, не звертали уваги? Приїздять якісь там хлопчики-«консультанти» з юнацьким блиском в очах і спітнілими рученятами намагаються наставити нас, недбалих, на розум, навчити жити. А що вони знають про життя, хочеться дуже уважно запитати? Все ж найсмішніше, що їх таки зустрічають чиновники, і зустрічають, як президентів, і чекають, уклінно, цінних указівок. Якщо чекаєте — то матимете!

Приватизуйте все, що можна, а головне, навіть те, що неможливо, і закрийте станцію, і нехай усі за все, ну ось за все платять. (Так і хочеться додати — за спалені міста і села, ось тільки де?).

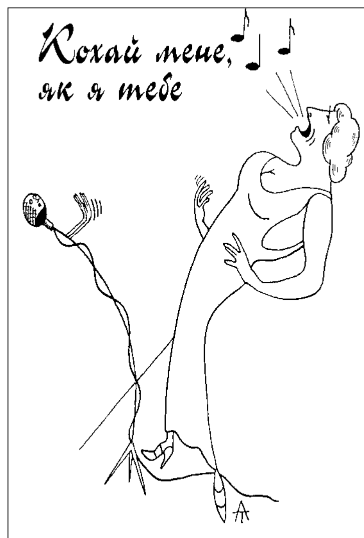
Проте в нас дещо інші умови, намагаються вставити в мовний потік «консультантів» свою одну розумну думку державні мужі. На що отримують екзотичну відповідь: умови одні — наші. Оце так «консультанти», оце так ... діти. А що ж «великі» реформатори? Змінивши дещо позу, почали переговорний процес. Гаразд, сказали мужі, ми все виконаємо й перевиконаємо, але що ми матимемо натомість? А все матимете: протекцію отримаєте в Європу та один рекомендаційний лист, поправимо ваш недемократичний імідж, навіть кредити одержите (може) на дуже вигідних для нас умовах, а головне — ми вам розповімо про ваше майбутнє і розкриємо таки таємницю Карабаса Барабаса, ось так. Ну переконали, сказали мужі, тільки про нас не забудьте, дайте по 30 сольдо. Авжеж, відповіли хлопчики-«консультанти».

Поки вони вели переговори, де ми з вами побували за ці десять років, добре знаємо. А як наші переговорники? Одних державних мужів змінили інші, «професіональніші», спритніші. Дехто з них, захопивши і не по 30 сольдо, а дещо більше, зник. Інші тут розв'язали свої проблеми. А де ж хлопчики? А хлопчики і з ними їхні дядечки керують процесом із своїх домашніх офісів, потираючи рученята від задоволення і зіштовхуючи лобами новоприбулих державних мужів. І на всі претензії вигукують: ой, які ви недемократичні і кредитів ми вам більше не дамо! Як це так, запитують «нові» мужі? Голос волаючого в пустелі — кредити віддавати треба. Коли вам обіцяють, думайте, ну хоча б інколи. Тоді не доведеться ставити запитання, а чи був хлопчик, чи то пак хлопчики? Ех, хлопці, є така професія — обіцяти людям.

До речі, про таємницю Карабаса Барабаса. Недобре з нею вийшло. На «полі чудес» збудували «блошиний» ринок, золотий ключик віддали в заставу до ломбарду, сам Карабас Барабас працює мийником на автостоянці, Буратіно пішов у бригаду і став правильним пацаном, Мальвіна стала «мамкою» для дівчаток легкої поведінки, П'єро співає в гей-клубі з Артемоном, Дуремар пішов у політику. Ось і вся таємниця. Хай живе Міжнародний валютний фонд, найвалютніший у світі!

2. Сандалії до смокінга

Щось не видно пророків у своїй вітчизні. Забуваємо все, чого навчали нас батьки. Тепер ніхто не подасть руки страждденному, тому, в кого якісь труднощі (імідж може постраждати), забули про близьких, сусідів, кожний сам по собі. Але на людях, як то кажуть, усе пристойно і театрально красиво. З'явилися і в нас презентації та номінації. Натовпи подібних до жінок чоловіків і подібних до чоловіків жінок поперли на сцени, щоб потрапити бодай у якусь номінацію, бути переможцем бодай чогось, бодай десь. А головне, щоб, як у «них», можна було «засвітитися» і дякувати, дякувати всім знайомим, родичам до сьомого коліна, навіть тим, кого ніколи не бачили, але припускали, що вони їх урятували в дитинстві від коклюшу та скарлатини. З'явилися люди року (іншим не вдалося бути людьми), фортуни, все стало золотим, срібним, зоряним. Аж подих захоплює від блиску. Якась загальна тусовка. Хлопці, озирніться! Вам нецікаво подивитися, як нужденні добувають собі хліб насущний, як ветерани вій-

ни ходять в ощадбанк по «смертельні» (48 грн.), так вони їх «ласкаво» називають. Ой, хлопці, мабуть, нема коли. Вибачте, що запропонував.

Куди тут на всі боки дивитися, швидше вперед і вгору, а там... Швидше до зоряного сяйва, на теле- і радіостудії, та хоч до оркестрової ями залізти, аби тільки ближче, ближче, ще трішечки і ось вона — «вершина». Навіщо ж так мучитися, адже «вершина» — сумнівна, ой яка сумнівна. А хочеться зняти, а хочеться виблискувати, а хочеться бути на рівні. Ось тільки з цим і не виходить. Туман є, а блиску немає. Може, тому наші теле- і радіоефіри забито дешевою базікологією, попсою, серіалами, «лохотронами» і ток-шоу для даунів. На екранах телевізорів розносять сльози виварками, страждання і сякання в жилетку, приголомшливі зізнання із приватного життя підвищують, з'ясовується, рейтинг. Узагалі-то підвищується те, що є, а не те, що мають на увазі. А зборищами трансвеститів, «голубих» та інших муфлонів навряд чи можна підвищити бодай що-небудь. На мій погляд, виникає потреба в художніх радах (якщо немає внутрішнього цензора), і зростає ця потреба прямо пропорційно тому, що ми бачимо на екранах або чуємо в ефірі. «Стеб, сленг, какие-то фишки и мульки, как бы чисто по жизни, типа по программе, получается, в натуре». Час, мабуть, спробувати розібратися з цими проектами, програмами і, щонайменше, змінити їх, коли хочемо, щоб наших дітей не залучали до «голубих» рухів і щоб вони пам'ятали, хто такі, звідки, знали свою рідню. Правда, про рідню як пам'ятати, коли повсюди гримить: «... I love you, я кохаю і люблю» (шедевр) або «... ти моя маленька бебі». Коли «молодий» «орел» (це ж куди треба дивитися, щоб визначити, що він молодий, та ще й орел!) на брриючому польоті косить кропиву. Коли якась істота з величезним бюстом дивиться з екрана, влаштовуючи шоу на рівні вуличних «приколів». Коли вибирають національний «погодний» символ, який за 5 грн. не об'їдеш на таксі. Коли до цієї какофонії вливається істотна допомога сусідів з такими самими шедеврами: «... за монетку, за таблеточку сняли нашу малолеточку» або «... я еще слишком жива», «... я твое море, ты моя бэби». Оце так веселощі, хоча й напрошується дещо інша характеристика. Використовуючи лексику істоти з необ'ємним бюстом — село неасфальтоване. На мою думку, це більше підходить. До всього цього балагану в нас, з'ясовується, ще й з мовою погано. Не та, і все. Діяспора ображається, цікаво, яка? Поперше, скільки тієї діяспори. А коли серйозно, то, подруге, фатить геніяльність виявляти, час призупинити свій моратон з повної граматизації, це вже було, і не тільки в нас, це нецікаво.

Ось кому з мовою попрацювати треба, то це спортивним коментаторам, бо в тому базіканні, що вони видають, розібратися можуть тільки вони самі. Хлопці, роздивімося, чи все так, як треба, в нашій домівці? Якось треба відійти від цієї голохвастовщини, щоб до смокінга не приміряли сандалії, та ще й червоні, щоб не сотворялися палікмахтерські, щоб слух не різало: вау, капучіну давай, капучіну!

3. Як дам зараз по карієсу!

Оце так часи настали. З'ясовується, у нас епідемія карієсу та лупи. Триває велика війна за фігури, сухі сідниччя та інші місця, що мають бути сухі, з важкістю у шлунку. Крім того, нам краще не гальмувати і не розмовляти, а жувати. Все за нас уже вирішили і запропонували шляхи виходу з такого «складного» становища. Ну, погано у нас з гігієною, так і скажіть. Ось нам не щастить. То чаклуни і екстрасенси нас обдурюють, боремося з енурезом та облисінням. Тепер нам розповідають, як і куди, і що треба вставляти, як жити, що їсти. Головна небезпека — пурген не сплутати з віагрою, бо від приймання кожного з них з'являється бажання. Серйозно подумайте, то яке бажання вас цікавить?

Загалом агресивність, з якою нам пропонують товари, ліки та послуги, скоріше, свідчить про невисоку якість цієї продукції, аніж про необхідність її використання. Будьте обережні! Зрозуміла наполегливість, з якою нас щодня просвіщають. За рекламні гроші, як нам кажуть, створюються нові проекти, програми тощо. Ми вам віримо! А де ці програми і проекти? Крім сльозопускання і ток-шоу для недоумкуватих чогось нового немає. Хлопці, не так часто, заглядайте у «Закон про рекламу». Гроші грошима, якось м'якше треба, коректніше, га?

Єдине, на що спромоглися, то це на «лохотрони». На всіх каналах грають, передрікають. Усе це нагадує наперсточників, тільки все пишніше обставлено. Лишень хочеться запитати, а скільки всього учасників розіграшу, а який відсоток враховується для виграшів?

Коротше кажучи, ймовірність виграшу дорівнює ймовірності, що ви розіб'єтеся на літаку. Щасливої дороги! Дурять нашого брата!

Ліки, товари, ігри та медичні послуги. Ось останнє — просто клондайк для людей у білих халатах, точніше, для несумлінної їх частини. Що тепер тільки не лікують, так і хочеться сказати — нічого тепер не лікують. Усе та ж реклама вам розповідає про медичні послуги, які ви можете отримати або хоча б спробуєте. Звісно, не безплатно, ще й як не безплатно. При звертанні ціни на послуги чомусь збільшуються в 1,5—2 рази порівняно із заявленою. Але й це не гарантує ні якості, ні відповідного поводження. Так звані помилки в діагнозах (частогусто спеціальні) здебільшого спрямовані на подорожчання послуг. Лікують усе, навіть те, чого ніколи не було. Тож дивно інколи чути: коли б нам платили, як «у них», ми також класно лікували б. Після досвіду спілкування з такими «класними» фахівцями щось не віриться.

Хвалити Бога, є довідники. Довіряй, але перевіряй. Ваше здоров'я — тільки ваше, і турбота про нього — ваша турбота. Самолікування не рекомендовано, але знання, як з'ясовується, потрібні. Інакше доведеться вести переговори зі швидкою допомогою на тему: приїдемо — не приїдемо, особливо якщо вам за п'ятдесят. Сім разів відріжте, вісім разів перевірте і дев'ятнадцять разів подумайте, перш ніж поліпшити свою фігуру, боротися з карієсом, осушувати деякі місця, купувати продукти, одягатися, користуючись порадами реклами і «зазивал». Реклама — це засіб, але не всі засоби хороші. То й який засіб вас цікавить?.. До боротьби з карієсом, лупою та ожирінням будьте готові! Завжди готові. А що таке?

Олександр ВЛАСОВ.
Мал. Олексія ТАЛІМОНОВА.

Із сузір'я Василів

Серед наших поетів-Василів багато хто мав драматичну долю — Чумак, Еллан, Симоненко, Стус. В цьому сузір'ї одне з імен маловідоме — Василь Думанський. Поет-філософ народився 1950 року на Поділлі (с. Серединка, Вінниччина). Тяжка недуга (атрофія м'язів) прикувала його до ліжка на все життя, та батьки не покинули сина. Освіту Василь здобув завдяки вчителям, котрі приходили додому, потім —самотужки. За життя коштом місцевого колгоспу видав дві книги віршів. Це здається неймовірним, адже половину зі своїх 46 літ він не міг тримати в руках ні перо, ні навіть ложку. Перечитайте кілька зразків малої прози Думанського і побачите, що серед нас жив Талант добрий і розумний. Він мріяв про третю книжку — «Вибір», де було б усе ним написане. Не судилось. Книжка вийшла вже по смерті автора у парламентському видавництві «Рада» за сприяння Комітету ВР у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів і Спілки письменників. Презентація відбулася 24 березня в столичному Українському домі.

Таїсія СВЯТЕНКО.

Вибір

Я ніколи не піду до щасливих, бо їм самим добре, і вони не потребують, щоб хтось дотулявся до їхньої радості. Тому я був би там таким недоречним, як жевріння електричної лампочки на стовпі у сонячний день. Хто не гляне і — не второпає: навіщо ця трата?!

І не піду я до байдужих, які мене обминають, не помічаючи.

А піду тільки до нещасних, бо у темряві навіть запалений сірник — світло. Як не матиму смолоскипа, щоб знайти і освітити вихід з недолі, то, може, хоч сльози комусь утру.

Якщо цим утішу бодай одне серце — тоді мій дух лагідно витатиме коло нього, і я, коли скінчиться мій час, уже не умру, а лиш перестану бути.

Зважте на це

Не глузуйте з мене, що часто повторюю — світ, сонце, небо, душа...

Саме ці поняття найбільше спадають мені на думку і стають потрібні. Вони безперестанку привертають увагу до себе, бо хочеться, щоб у серцях налагоджувалися такі струни, які в будь-якому становищі звучали б гарно.

Це для того, щоб люди, як негода зведе всіх під одним дахом, не впадали в гризотне німування, а були раді бачити одне одного і викрешували сяйво добра.

А на добре в людини завжди є час, навіть тоді, коли вона зайнята чимось іншим.

Буть добру

У відчинену кватирку, разом із шумом дерев, занесло вітром уривок дитячого речення: «Мама казала...»

Що мама казала — я недочув, але знаю — то мали бути гарні слова, тому що кожна мати бажає дитині щастя... І не намовить поганого.

І те, донесене знадвору, — «Мама казала...» так освіжило мені душу, як вітер — кімнату, бо якщо дитина запам'ятала і несе по вулиці материн наказ — буть добру на землі!

Мені пощастило

Мені пощастило — я зразу був розіп'ятий. Тому не заплутувався в галуззі праведних і неправедних доріг, не піднімав на Голгофу важку ношу і не чинив я зла, бо руки були прибиті. Тільки душа іноді поривалася до звичайного людського життя, але від найменшого поруху з ран цебеніла кров. І тоді серце проймалося таким болем, що хотілося негайно вимолити в Бога помилування. Та закинути голову до неба не давала перекладина хреста. Відтак доводилося непорушно терпіти своє страждання, щоб на його тлі була випуклішою радість тих, що ходять по землі.

Та вже закінчується мій голубий день. Вечірнє сонце підносить червоні списи, щоб виточити з мене останні сили, і я — стомлений та щасливий — скоро ляжу в підніжжі хреста й тихо чекатиму, коли прийдуть до мене ті, кого люблю.

Скупа ласка

Із снігів, із вітрів, з темноти, це навік мене кинула ти, повертають думки до весни тільки сни, тільки сни, тільки сни...

Скупа ласка зосталась мені, аби грівся бодай уві сні, бо тепла наяву вже нема — лиш зима, лиш зима, лиш зима...

Тож дай доленьку, Боже, таку, щоб ніхто на подальшім віку не розбив свого серця болід об мій лід, об мій лід, об мій лід...

Тобі

Хоч і не красивий, але я — храм Твоєї душі. Приходь у мене, будь у мені, адже Бог являється не тільки під золотими банями, а й у кам'яних печерах та дерев'яних скитах.

Брості

● Я знехотя образив Тебе. Тому Твій сум для мене кара. Бог усе бачить і простить. Мені. А Ти?..

● Світло чи тінь того, з ким живеш, падає і на тебе. Тому часом лиш глибокий рів між нами показує, хто є хто.

● Так стомився в чотирьох стінах, що не хочу огорожі на могилі: хай вільно гуляють вітри і хай ніщо не заступає сонця.

● Кохання безцінне. Тому воно і не цінується.

● Нерозумні чим грамотніші, тим дурніші.

● Смерть наших близьких уриває нас, і ми закопуємо в могилу частинку самих себе.

● Якщо хтось називає тебе людиною з великої літери, то обов'язково перевір, з якої літери починається він сам.

Василь ДУМАНСЬКИЙ.

Спорт

Віктор Прокопенко:

«Динамівцям забракло удачі»...

Футбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. 17-й тур.

«Таврія»—«Металург» Д. 1:1. 23 000. Трапаїдзе, 51 — Яксманицький, 71. *«Металург» Зп—«Сталь». 2:3.* 8 000. Скіш, 45, з пенальті, Бостон, 64 — Скіндеріс, 45, Божко, 49, Кріпак, 78. *«Дніпро»—«Металіст». 3:0.* 14 000. Мазяр, 23, Полтавець, 25, Поклонський, 76. *«Металург» М—«Кривбас». 2:0.* 10 000. Рекун, 14, Артеменко, 37. *«Карпати»—«Нива». 2:1.* 9 000. Швед, 43, Толочко, 52, з пенальті — Гвіанідзе, 14. *«Ворскла»—ЦСКА. 1:0.* 10 000. Омельчук, 15.

«Динамо»—«Шахтар». 1:2. Мелащенко, 16 — Агахова, 50, Ндіайє, 53.

«Динамо»: Шовковський, Хацкевич, Головко, Мелащенко (Венглинський, 74), Белькевич, Чернат, Пеєв (Кузьмичов, 72), Яшкін (Дмитрулін, 79), Федоров, Боднар, Несмачний.

«Шахтар»: Вірт, Глевецкас (Старостяк, 46), Тимощук, Попов, Бахарєв (Шевчук, 90), Агахова (Ателькін, 72), Зубов, Воробей, Ндіайє, Аліуце, Окоронкво.

Попереджено: Попова, 25, Несмачного, 31, Ндіайє, 40, Вороб'я, 80.

Арбітр — Анатолій Жосан (Херсон).

7 квітня. Київ. НСК «Олімпійський». 15 градусів. 73 950 глядачів.

	В	Н	П	М	О
ШАХТАР	12	4	1	44—15	40
ДИНАМО	12	3	2	33—13	39
ДНІПРО	11	4	2	23—11	37
Металург Д	8	7	2	22—14	31
ЦСКА	7	7	3	21—12	28
Карпати	8	2	7	28—24	26
Металург М	6	4	7	17—19	22
Таврія	4	8	5	15-18	20
Металург Зп	5	5	7	22—26	20
Ворскла	4	3	10	12—22	15
Металіст	3	5	9	12—28	14
Кривбас	3	5	9	15—27	14
Сталь	2	4	11	14—30	10
Нива	2	3	12	18—37	9

Чисто по-людськи радів за тих двадцять тисяч донецьких уболівальників, які приїхали до столиці підтримати свій улюблений «Шахтар». Додому вони поверталися з перемогою, щасливі!

І той факт, що побито рекорд чемпіонату за кількістю глядачів на одному матчі, також радує. Як і наявність інтриги в турнірі. Приємно, що до фаворитів упритул наблизився «Дніпро». Тепер його матч з «Шахтарем» у Донецьку наступної неділі викликає також величезний інтерес.

Однак, окрім усього цього, був ще й конкретний матч лідерів. Про нього варто поговорити докладніше.

— Ми знали, що у складі динамівців на полє не вийдуть провідні виконавці — оборонець Ващук і нападник Шацьких, — розповів наставник гірників Віктор Прокопенко. — Виходячи з цього, ми й намітили конкретні дії. Та от біда, про намічене наші гравці геть забули. Тому «Динамо» мало помітну перевагу. Насамперед за рахунок активності в центрі поля. Одне слово, господарі мали чимало моментів відзначитися...

Абсолютно реальну картину намалював тренер. Можна трохи ще й деталізувати її. В першому таймі лише раз донеччани (Воробей на 25-й хвилині) могли добитися успіху. Зате кияни, окрім забитого м'яча, принаймні ще в чотирьох епізодах були близькі до мети. Особливо на 29-й хвилині, коли у штрафному «Шахтаря» «заплели» ноги Чернату, який вже обійшов візаві. Але арбітр в той момент, либонь, відвернув очі.

Якби тоді динамівці реалізували пенальті — все могло б закінчитися. До речі, Жосан за свою «роботу» отримав найнижчу оцінку.

— Після перерви, зробивши певні корективи, ми змогли зламати хід гри, — продовжив В. Прокопенко. — Хоча довелося понервуватися. Особливо наприкінці зустрічі, коли наші гравці припустилися кількох помилок біля власних воріт. І двічі міг відзначитися Венглинський.

— Як вважаєте, чого не вистачило «Динамо» для позитивного результату?

— Насамперед удачі йому забракло...

Перемогу «Шахтареві» принесли темношкірі легіонери. Відомо, що африканці є і в таборі чемпіона. Але Валерій Лобановський із зрозумілих йому причин у бій їх кидати не поспішає. Щоправда, про це та відповідь на інші запитання краще було б почути від самого метра. Але укотре вже на післяматчеву прес-конференцію прийшов один із його асистентів. Цього разу — Олексій Михайличенко:

— Гра була видовищною, обидва суперники продемонстрували добротний футбол. У таких матчах боронь, Боже, припускатися помилок у захисті і в атаці, як ото наші футболісти примудрилися. Нам забили голи, яких могло і не бути, якби виявили більше пильності та зібраності. Звичайно, шкода, що втратили гру, яка нам вдавалася. Навіть за рахунку 1:2 мали всі шанси перемогти. Але фортуна була не нашою спільницею...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Фото Дмитра ГАВРИША (УНІАН).

Оголошення

Правление закрытого акционерного общества «Одесский завод отделочных материалов»

сообщает о созыве очередного общего собрания акционеров, которое состоится 25 мая 2001 года в 13.00 в актовом зале ЗАО «ОЗОМ» (65031, г. Одесса, Ленинградское шоссе, 5).

Повестка дня:

1. Отчет Правления по итогам работы в 2000 году.
2. Отчет Ревизионной комиссии.
3. Отчет Наблюдательного совета.
4. Утверждение стратегического плана развития общества в 2001 году.
5. Утверждение внутренних актов деятельности органов управления ЗАО.
6. Передача полномочий Наблюдательному совету по заключению трудовых договоров с должностными лицами Правления.
7. Выборы членов Правления.
8. Выборы членов Ревизионной комиссии.
9. Выборы членов Наблюдательного совета.

Регистрация акционеров проводится в вестибюле здания заводоуправления (1 этаж) — с 9.00 до 12.30. Для регистрации необходимо предъявить паспорт.

Повідомлення

12 квітня 2001 року о 14.00 філія «Київська Ресурсна Палата» Товарної біржі «Західно-Українська біржа нерухомості» у відповідності до укладених угод проводить торги з продажу на конкурсних засадах майна наступних підприємств:

Бухгалтерія складів (Літер «Е») — початкова вартість 8.980 грн., що знаходиться за адресою: м. Київ, вул. Автозаводська, 2.

Продавець — Ліквідаційна комісія Дослідного заводу ІНМ ім. Бакуля.

Гарантій внесок — 5%.

Торги відбудуться за адресою: м. Київ, Музейний провулок, 10, тел.: (044) 293-13-25, 293-82-68.

Товариство з обмеженою відповідальністю **«Видавництво «Основи»**.

Місцезнаходження: м. Київ, бул. Лихачова, буд. 5, кв. 18, код ЄДРПОУ — 14346570

Повідомляє про зміну назви на Товариство з обмеженою відповідальністю **«Видавництво Соломії Павличко «Основи».**

Арбітражний суд Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська,22) порушив справу № 4/6 про банкрутство ТОВ «ОВГІ» (54001, вул. Лягіна,18; поточний рахунок 26007901025002 в ПУМБ у м. Миколаєві, МФО 326126, код 24792678).

Розпорядник майна Ханенко Антон Павлович, ліцензія № 000114 від 13.01.2000 р. (54001, м. Миколаїв, вул. Цілинна,22), а/с 101, телефон 42-41-68.

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Арбітражний суд Рівненської області (33028, м. Рівне, вул. Відінська,10) по справі № 1б/19-Б-2 про банкрутство, постановою від 5 березня 2001 року відкрив ліквідаційну процедуру ВАТ «Володимирецький льнозавод», Рівненська область, Володимирецький район, с. Антонівка.

Ліквідатором призначено Франка Олега Павловича (ліцензія № 042, 33000, м. Рівне, вул. Драгоманова,27).

Правління ВАТ «Дніпродзержинський завод електричних виконавчих механізмів»

повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 23 травня 2001 року о 13.00 за адресою: м. Дніпродзержинськ, вул. Індустріальна,9.

Реєстрація учасників зборів проводиться з 10.00 до 12.30 у актовому залі.

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати фінансово-господарської діяльності за 2000 рік та основні напрями фінансово-господарської діяльності товариства у 2001 році.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Звіт спостережної ради.
4. Затвердження нормативів розподілу прибутку на 2001 рік.
5. Внесення змін до Статуту товариства.
6. Про порядок звітності правління про результати фінансово-господарської діяльності перед регіональним відділенням.

Для участі в зборах необхідно мати паспорт, а представникам — паспорт та доручення, оформлене згідно з чинним законодавством.

ВАТ «Куп'янський цукровий комбінат» (ЄДРПОУ 00373215) повідомляє про зміну незалежного реєстроутримувача.

Інформація про нового реєстроутримувача:

Повна назва	● ТОВ «Українська юридична компанія «Принцип»
Номер та дата дозволу на право здійснення реєстраторської діяльності	● 10-р від 03 липня 1996 року
Юридична адреса	● 01014, м. Київ, вул. Тимірязівська,2
Поштова адреса	● 02160, м. Київ, вул. Каунаська,3/10
Телефон	● (044) 573-51-76
Факс	● (044) 566-82-09
Дата вступу в силу договору на ведення реєстру	● 02 квітня 2001 року

Інформація про фінансово-господарську діяльність, що публікується емітентом у друкованих виданнях

Найменування емітента	ВАТ «Миколаївгаз»
Код за ЄДРПОУ	05410263
Номер свідоцтва про державну реєстрацію емітента	№ 1654/1
Дата видачі свідоцтва про державну реєстрацію	27.01.95 р. Миколаївський міськвиконкомом
Місцезнаходження (поштова адреса) емітента	54008, м. Миколаїв, вул. Чигрина, 159
Міжміський код та телефон	(0512) 24-01-55
Факс	(0512) 24-60-95
E-mail	
Основні види діяльності (код)	90214 газифікація та газопостачання
Кількість акціонерів	27581
Чисельність працівників у емітента на кінець звітного періоду	2080
Статутний капітал (тис. грн.)	2019400
Номінальна вартість простої акції (грн.)	0,25
Кількість простих акцій (шт.)	8077600
Частка простих акцій у статутному капіталі (%)	100
Кількість привілейованих акцій (шт.)	не має
Частка привілейованих акцій у статутному капіталі (%)	не має
Сумарна вартість непогашених облігацій за номінальною вартістю (тис. грн.)	—
Дата проведення останніх зборів акціонерів (для ВАТ)	30.03.2001 року
Адреса, за якою звертатись з питань ознайомлення з річним звітом емітента	Україна, 54008, м. Миколаїв, 8, вул. Чигрина, 159
Дата початку виплати дивідендів (якщо вони будуть виплачуватись)	не виплачувались
Дата закінчення виплати дивідендів	—
Дата початку виплати процентів за облігаціями	—
Дата закінчення виплати процентів за облігаціями	—
Дата погашення облігацій	—

Основні показники фінансово-господарської діяльності ВАТ «Миколаївгаз»

Найменування показника	Звітний період	Попередній період
Чистий дохід, виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (тис. грн.)	24629	23059
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) (тис. грн.)	20886	15068
Чистий прибуток (збиток) (тис. грн.)	збиток 496	збиток 13739
Необоротні активи (тис. грн.)	220388	218878
Оборотні активи (тис. грн.)	101375	114035
Довгострокові зобов'язання (тис. грн.)	—	—
Поточні зобов'язання (тис. грн.)	261220	272527
Частка чистого прибутку, яка спрямована на виплату дивідендів на привілейовані акції (тис. грн.)	0	0
Середньорічна кількість простих акцій (шт.)	8077600	8077600
Чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію (грн.)	0	0
Дивіденди, нараховані на одну просту акцію (грн.)	—	—
Загальна сума коштів, витрачених емітентом на викуп акцій протягом періоду (тис. грн.)	0	1358,31
Кількість акцій, викуплених емітентом протягом періоду (шт.)	0	7149
Загальна сума коштів, витрачених емітентом на викуп облігацій протягом періоду (тис. грн.)	0	0
Сума сплачених відсотків за облігаціями (тис. грн.)	0	0
Кількість облігацій, викуплених емітентом протягом періоду (шт.)	0	0

Юридичні особи, послугами яких користується емітент	Найменування	Місцезнаходження	Номер ліцензії (дозволу)
Реєстратор емітента	МФ КБ «Приватбанк»	54029, м. Миколаїв, вул. Фрунзе, 27	001Р від 03.07.96 р.
Зберігач цінних паперів	МФ КБ «Приватбанк»	54029, м. Миколаїв, вул. Фрунзе, 27	001Р від 03.07.96 р.
Депозитарій емітента	—	—	—
Торговці цінними паперами, з якими укладено договір на розміщення випуску цінних паперів	ДП Асоціації «Південно-українська ТІС» «Південь — Сервер»	54017, м. Миколаїв, вул. Московська, 54-А	№ 3 від 08.02.99 р.
Юридичні особи, уповноважені емітентом продавати (купувати) його цінні папери	—	—	—
Юридичні особи, уповноважені емітентом виплачувати дохід за його цінними паперами	—	—	—
Аудитори (аудиторські фірми), які надають аудиторські послуги емітенту	«Украудит XXI — Миколаїв»	54001, м. Миколаїв, вул. Потьомкінська, буд. 42, кв. 15	001843 від 26.11.97 р.

На тендерній основі

Організовується продаж підсобного господарства АТ «АТЕК» на х. Берковець-3. (Розмір земельної ділянки майже 2 га).

Свої пропозиції по викупу, прохання надіслати до 30.04.2001 р. за адресою: м. Київ, пр-т Перемоги, 83. З питаннями звертатися за телефоном № (044) 443-74-51.

Фирма **«Вариарт»** в виде ООО, Код ОКПО 22448385, р/с 2600043 в филиале АКБ «Инвестбанк», МФО 328094, г. Одесса, ул. Карантийная, 10, объявляет о своей ликвидации.

Рішенням зборів акціонерів ВАТ «Черкасиобленерго» від 30.03.2001 року ДП «Росьгідроенерго», код 31117346, юридична адреса: 19400, Черкаська область, м. Корсунь-Шевченківський, вул. Чапаєва, 80, та ДП «Чигиринські теплові мережі», код 25728369, юридична адреса: Черкаська область, Чигиринський район, с. Вітове, ліквідуються.

Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців з дня публікації даного оголошення.

Арбітражним судом Харківської області (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8 під'їзд) порушено справи:

№ 2715/2-30 про банкрутство споживчого товариства «Посилторг» (61105, м. Харків, вул. Фонвізіна,18, рахунок 26006301163 в ХОУ Ощадбанку, МФО 351823, код 21269195), розпорядником майна призначено Чекштуріну Тетяну Миколаївну, ліцензія № 202 від 15.11.2000 року.

№ 2350/2-14 про банкрутство акціонерного товариства «Океан» (61108, м. Харків, вул. Курчатова,10,. кв.47 рахунок 26000301181 в ХОУ Ощадбанку, МФО 351823, код 24487461) розпорядником майна призначено Костенка Романа Валерійовича, ліцензія № 110 від 17.10.2000 року.

№ 2711/2-30 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Етюд» (61100, м. Харків, Садовий проїзд, 16, рахунок 2600530135 в ХОУ Ощадбанку, МФО 351823, код 23914435), розпорядником майна призначено Чекштуріну Тетяну Миколаївну, ліцензія № 202 від 15.11.2000 року.

Заяви кредиторів і можливих санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Уважаемые акционеры ЗАО «Пансионат Прибрежный!»

18 мая 2001 года на базе ЗАО (г. Ялта, Украина) состоится общее собрание акционеров ЗАО «Пансионат Прибрежный!».

Повестка дня:

1. Отчет Дирекции относительно регистрации дополнительной эмиссии акций ЗАО.
2. Выборы Ревизионной комиссии ЗАО.
3. Выборы Наблюдательного совета ЗАО.

Справки по тел.: (38044) 254-26-68 (Юридическая фирма «Ильяшев и Партнеры»).

Ліквідаційна комісія ВАТ «Радикал» реалізує наступні об'єкти:

№	Назва	№ корп.	Площа
1	цех вир-ва вторинного ППУ	121	1 080,00
2	будинок заводоуправління, АТС, ОМТС	70	1 269,60
3	азотно-кисневий цех	55а	2 338,50
4	цех вир-ва вапнякової печі	71	1 634,00
5	склад ЛВЖ та ГЖ: насосна	7	738,00
6	цех вир-ва рулонного ППУ	170	
7	поліклініка (медсанчастина)	76	994,43
8	адміністративні приміщення різної площі		
9	камера окурювання	27(1)	118
10	підрядні організації	77	466,7
11	спортзал	76а	612
12	фізкультурно-оздоровчий комплекс	98	333
13	ПКО, будинок громадських орг-цій	22а	840
14	автогараж	146	184,6
15	їдальня	146а	487
16	тепляк для розігріву сировини	130а	105
17	склад хімічної сировини	129	238
18	вир-во ППУ та підстанція № 11	130	8 180
19	АСУ, ІТМ ЦО	147/150	915
20	склад хімічної сировини	172	868
21	навіси для зберігання сировини	172а	415
22	зарядна		33
23	будинок СМУ-12	95	
24	диспетчерська		
25	склади різної площі		
26	відкриті майданчики різної площі від 300 до 3500 кв. м.		
27	піонерський табір «Родина» (с. Бортничі)		

Довідки за тел.: 566-66-58; 566-63-57.

Акционерная компания с иностранными инвестициями «Демос»

(г. Днепропетровск) сообщает, что 24.05.01 в Днепропетровске по адресу: пл. Ленина,1, офис 139 в 10.00 состоится общее собрание акционеров акционерной компании «Демос», и приглашает акционеров принять участие в собрании.

Повестка дня общего собрания акционеров:

1. Об итогах финансово-хозяйственной деятельности акционерной компании за 2000 год.
2. Об основных направлениях и показателях деятельности компании в 2001 году.
3. Разное.

Регистрация акционеров проводится 24.05.01 с 9.00 по адресу: г. Днепропетровск, пл. Ленина,1, офис 139 на основании документов, удостоверяющих личность.

Телефоны для справок: (0562) 41-82-72, т/факс (056) 744-37-46.

Арбитражным судом Донецкой области (83048, г. Донецк, ул. Артема, 157) 19.02.2001 г. возбуждено дело № 24/35-Б о банкротстве коллективного предприятия «Трасса» код ЕДРПОУ 22006842, р/с 26007980673 в Левобережном филиале АКБ УСБ г. Донецка, МФО 334657, адрес: 83102, г. Донецк, ул. 8-я Александровка. Распорядитель имущества — Пруцков В. Ю. (лицензия № 188 от 14.11.00 г.) 19.02.2001 г. введен мораторий на удовлетворение требований кредиторов.

Претензии кредиторов принимаются в течение месяца со дня опубликования данного объявления.

«Таємна вечеря» Бориса Олійника очима старого письменника

Ні друг мій улюблений Борис, ні будь-хто навіть з нас, фронтовиків, не знаємо і ніколи не взнаєм, де, коли і на якому полі упав його батько, коли білявому хлопчикові виповнилося лише вісім років! Знаємо тільки: на бранному, на героїчному полі Великої Вітчизняної впав Борисів батько, захищаючи рідну землю від гітлерівської чуми. Але батьківський погляд закарбований і закодований навіки в його пам'яті й серці... Борис трепетно несе його через усе життя.

Так само, як і материн погляд — погляд отієї «Сивої ластівки», що стала надбанням і окрасою нашої поезії, символом матерів України.

Під цими поглядами батька й матері та своєї Полтавщини — вимогливими і ніжними водночас — Борис Олійник відкрито, на наших очах, живе, бореться, зростає як поет і як політик з року в рік, від події до події, від книжки до книжки, від успіху до кари, що не минала його і замолоду, не минає й тепер то навітами, то брехнею, то заздрістю. А він ішов і йде, мов той караван, що не зважає на мишаче вовтузіння, до обраної мети — служінню Україні, своєму народові. І не лише своєму: це він ще замолоду взяв на себе хрест священного обов'язку: «Я — Всесвіту боржник, бо українець зроду!» І Борис Олійник несе цей добровільно взятий на себе, а може, й історією продиктований хрест: згадаймо Прибалтику, Баку і Вільнюс, Азербайджан і Вірменію, Нагірний Карабах, Абхазію і Грузію. Згадаймо Придністров'я і Сербію!

В усіх «гарячих точках» побував Борис Олійник — заступник голови Ради Національностей Верховної Ради СРСР, а потім депутат Верховної Ради України, голова парламентського Комітету у закордонних справах, голова парламентської делегації України в Раді Європи, віце-президент Ради Європи.

Для мене особисто найбільшим проявом мужності, людяності й справедливості Бориса Олійника є його з'ява на телеекранах Європи і світу на мосту через Дунай у натовпі сербів, у самому його центрі, перед запланованою «стратегами» НАТО повітряною чи ракетною атакою саме цього мосту!

Наш Поет стояв в епіцентрі живого щита перед убивцями сербів та Югославії на очах так званого «цивілізованого світу».

Косово — це лише привід. Югославія тим завинила тоді перед «найдемократичнішою демократією світу», що не підкорилася диктатові США. Все інше — від лукавого! І Борис Олійник довів це своєю блискучою публіцистикою. І поезією — теж.

Пригадується, так само несхитним був він і в Чорнобилі — одразу після катастрофи, з самого пекла ядерного вів телерепортажі, розвінчуючи брехливе й облудне трактування її причин і наслідків офіційними органами партії та уряду.

І тоді був, і тепер залишається, і завжди буде найперше — Поетом! Перевертні талановито одбріхуються: «Поэзия обиделась и ушла». А чи ж то справжня поезія? Чи то облудне і фарисейське версифікаторство та й годі? От у чому суть! Бо коли підстаркуваті «лицарі поезії» видавали «шедеври» на зразок «Золоте ябко», Борис Олійник сколихнув Україну поемою «Трубить Трубіж», що входить до цієї книги:

Трубить Трубіж: ми вийшли
на рубіж!
Позаду — смерк, попереду —
свобода!
За Трубежем примружилися орди,
І хан на око вивіряє ніж...

Ця поема одразу стала хрестоматійною, незалежно від того, чи введуть її у шкільні програми, чи включать до хрестоматії, чи обмежаться експериментами за 12-бальною системою оцінки знань та введенням «клясо-лямпового» правопису 20-х років.

Збагатив Борис Олійник і нашу лексику: до давно відомих «окупанти» він запровадив у широкий вжиток — «комутанти», «корумпанти», «треті». Фразеологію, ідіоми нашої мови теж не оминув своїм внеском: «Ви не все ще продали, ми — не все докрали», «Ми хочем, щоб не вмерла Україна, так українці ж, волоцюги, мруть!»

Отак ти нас розбудував, козаче!
Тепера нами править чоловік,
По кому не одна в'язниця плаче,
А він регоче серед чоловік.

Не названі, вони, однак, і в сні жахаються від Олійникової правди!

Ні, це не хата — тільки сон про
хату.
Її у землю замок придавив
Того, хто півсела повів
на страту,
І вашу хату власноруч спалив.
Тепер він — знаний патріот
у краї.
Подейкують, що шишка не мала.
Він каже, що пішов у поліцаї,
Аби Вкраїна вільною була.

Це — строфи, довільно взяті з балади «Сон», убивчої за своїм викривальним пафосом, сарказмом та іронією.

А ось із «Інвективи-2»:

І ми восплащемо талановито,
Зазвичай поминаючи дідів,
Що нас ізнов за наше жито бито,
Що нам обрали не таких вождів...
І Україні, неспалим купині,
Поклянемося при святі дари.
Що коли б нас вчергове не купили,
Ми б вас, маман, їй-бо,
не продали.

Афористичність, виразність і простота при відображенні найскладніших явищ, процесів, настроїв і почуттів вигідно й переконливо виділяють поезію Бориса Олійника серед недолугих потуг модерністів, постмодерна, андеграунда і авангарда, що, по суті, повторюють давно заяложені й зужиті зади європейського авангарду й поп-арту, котрими завжди прикривалася поетична й інтелектуальна імпотенція, художня безпорадність, відступництво від великих і безсмертних традицій класичної поезії та літератури.

«Таємна вечеря» недарма озаглавила книгу нашого славетного Поета: в ній з біблійної, потрясаючої історії про зраду Ісуса Іудою Борис Олійник виводить нас аж на Хрещатик, у сьогодення, й розкриває нам естафету відступництва й зради, як вона виявляється в жахливій картині нинішніх зрад і зрадників, грабіжників України та її народу, бандитів з того-таки племені — диявольського.

Ось строфа з розділу V:

Що його розп'яли на покуту усіх,
То тяжка, але — істина, люди.
Лиш єдине гризе — хай
проститься мій гріх! —
А чи й справді повісивсь... Іуда?

Негативну й печальну для всього людства відповідь дістаємо в IV розділі:

Владно сіли в шинку вже нові
хазяї:
Сам Хрещатик їм слався під ноги.
Всі однаково гожі. Достоту —
свої,
З напівслова познаша свойого...

Двері були відчинені: на порозі стояв тринадцятий.

«Добривечір», — сказав, свій
крават
розв'язав.
(Дещо й справді на зашморг
подібний).
По-свояцьки окинувши поглядом
зал,
Сів до столу. Як рівний. І —
рідний.

Так, зрадництво, попереджає нас Поет, і продажність за тридцять срібняків чи за мільйон «зелених» не перевелися й до наших днів з біблійних часів зради й розп'яття Ісуса. А нині множаться, множаться, множаться. Набирають сили закону і чину! Як у державних верхах, так і серед так званої промислово-кланової «еліти».

Прошу, благаю: прочитайте «Таємну вечерю»! Не «одного з...», а найкращого, наймужнішого, найталановитішого з сучасних наших поетів. Національного поета! Ця книга — надовго. Бо вона дуже близько до Шевченкового «Кобзаря». А може, найближче! Вчитайтеся, і ви побачите самі. А тільки ж у вас, бідних, обідраних і безробітних, грошей на книжки немає. Купити б дітям батон за 1 грн. 20 коп. Та де їх узяти? Хіба в так званих олігархів позичити? Так вони ж з нами давно «не общаются»: у них грошей багато! І всі вкрадені у вас. Та й Україну вигребли дочиста, як селянські та колгоспні комори в тридцять третьому.

Не зрікайтеся «Таємної вечері» — Борис Олійник утішить вас хоча б тим, що покаже одворотне нутро зрадників, рвачів, перевертнів, відступників і ваших грабіжників! І подасть вам надію: це не назавжди!

Нехай іржуть на гульбищах чуми,
То знак провісний їхньої кончини.
У нас є Меч. За нами Україна:
Останніми засміємося ми!

Так воно мусить бути. Так і буде. Історія вчить: все минає і все оновлюється. І за все в цьому світі треба платити. За грабіжництво — теж. За лихоїмство, за казнокрадство, за муки й приниження народу — тим більше!

Трубить Трубіж: ми вийшли
на рубіж...
Позаду — смерк. Попереду —
свобода!

Олександр СИЗОНЕНКО.

Поезія

Віктор ТЕРЕН

Звук імені

Про автора

Нещодавно в Румунії вийшла антологія віршів кращих українських поетів XX століття. Серед них — і Віктор Терен, автор багатьох поетичних і прозових книг, народний депутат 2-го і 3-го скликань Верховної Ради України. Твори цього поета перекладено на англійську, словацьку, російську, італійську та інші мови, проте в Україні його остання книга побачила світ аж у 1991 році. Звичні реалії для наших письменників — в інших країнах їх знають набагато краще, ніж удома. Щоб хоч якоюсь мірою виправити «ці реалії», пропонуємо читачам добірку нових віршів В. Терена.

В польоті

Спитай в Екзюпері і в Чорновола —
Яка вона, та, що в польоті, смерть?
Коли життя так пломеніло вчора,
А нині плаче і ридає жерсть.
А нині — ці слова, слова останні —
Вони німі. Мовчи. Не говори.
В душі, як на Софіївськім майдані,
Коли відмайоріли прапори.
Така безмежна порожнеча темна!
Така над Україною гроза!
І жінка, з дивним іменем Атена,
Уже не жінка, а лише сльоза.
Є небо. Є земля. Нема болота
Для тих, кого покликання несе
На горизонт, гарячий, як свобода,
І гострий, мов Бориспільське шосе.
Як вітер, що не відає неволі,
Як блискавка з холодної пітьми,
Як птах, що на дроти високовольтні
В стрімкім польоті вдарився крильми...

Межа компромісу

Ю. Т.

... ця приваблива, тендітна жінка
могла дозволити собі
випити чаю з арбітром нації,
і, затулившись віями, погоджувалась,
що сонце встає лише задля того,
щоб світить над його, арбітровим, палацом;
і слухала до безкінечності — його, арбітрові,
скарги —на те, який він м'якосердий
(а ворогів так багато,
і до того ж вони клонуються
після кожної його промови), — але вона
ніколи не переступить межу — далі тоненької
вишневої гілочки
літери «У»,
за якою починається Україна.

Згадати обличчя

... і заціпенілі слова,
відгадувані по артикуляції губ твоєї дружини,
і астматичний вагон,
і щоденний, неперевершений мат
(гордість великоросів),
і зайва, розслаблююча туга за територією,
на якій була колись Україна,
і біла сибірська трава,
заскирдована в десятиліття,
і довідка про посмертну реабілітацію,
щоб родичі спробували згадати твоє обличчя.

Звук імені

минуть і ці, уже недовгі дні.
звук імені лишиться по мені.
як біла сіль, я розчинюсь в землі,
загасну, як вогонь в сухій золі.
як той, і той, і та, і ті, і ті,
малі й великі, грішні і святі.
звук імені, один на нас, на двох.
як туманець, як небо на Різдво.

Не забула

Ніч ти моя ласкава, ніч ти моя дорога,
тихо, тихо приходиш, ніби ступаєш в траву.
Ось і мене торкнула ніжна твоя рука —
добре, що не забула, що я на світі живу.
Сядемо. Тут у кімнаті ніхто не бував давно.
Це моя біла стеля, стін тоненька межа.
А хочеш? Тобі подарую своє самотнє вікно,
все-таки буде з тобою якась нерозважна душа.

Фото Олекси ВАЩЕНКА.

II Всеукраїнський фестиваль і конкурс «Голос України»

Дніпропетровщина лише співала?

Співочі голоси

Передусім не можу не сказати про скромність режисера-постановника, художника, народного артиста України Ю. Чайки, автора сценарію, заслуженого діяча мистецтв України В. Мазура, інших членів творчої групи, що підготували концерт. Аж занадто звужено і лаконічно вони визначили творче гасло звіту — «Дніпропетровщина співає».

Справді, вміння краян гарно співати достойно довели хори дніпропетровських мистецьких осередків — театру опери та балету і музичного училища, ансамбль «Козацькі шляхи», фольклорні колективи міста Підгороднє Дніпропетровського району, сіл Кочережки Павлоградського, Красіно Криворізького, «Троїсті музики» Покровського та «Діброва» Верхньодніпровського районів, гурти «Калина» П'ятихатського та «Гарбузівський дивоцвіт» Томаківського районів та інші. Щем серця і сльози на очах у багатьох глядачів викликала пісня «Поле пам'яті», яку виконав зведений хор ветеранів Великої Вітчизняної війни Дніпропетровська у складі хорів палаців культури ВАТ «Нижньодніпровський трубний завод», ВАТ «Дніпрошина» і Амур-Нижньодніпровського району.

Веснянки, українські народні пісні тісно перепліталися з блискучим, витончено красивим балетом Дніпропетровського театру опери та балету, балету та хореографічної школи при цьому закладі, чудовими і запальними танцями у виконанні народного ансамблю «Горицвіт» Дніпропетровського училища культури, зразкового дитячого ансамблю «Цвітень», ансамблів «Юність», «Радість», дитячого хореографічного ансамблю «Контрасти» та інших танцювальних колективів.

А ще була хвилююча музика зведених оркестрів народних інструментів і симфонічного оркестру, ансамблів музичних шкіл і училищ області. Захоплення у глядачів викликала циркова мозаїка, рок-н-рол за участю чемпіона світу з карате Дениса Балдіна, кілька творів із серії «Ностальгія по джазу».

Концерт-звіт йшов як єдина хорова, танцювальна і вокально-хореографічна композиція. Може, тому й не було звичної перерви. Бо вона штучно розірвала б ту цілісну пластику концерту. І саме тому здавалося: ну як тут пробитися окремим вокалістам? Адже через сцену має пройти близько двох тисяч учасників звіту, про що повідомив у вступному слові голова облдержадміністрації М. Швець. Але вони «пробилися». Їх почули. Почули і тепло дякували солістці театру опери та балету Олені Гетало, солістці Надеждівського сільського будинку культури Катерині Козловій, солістці народного хору «Червона калина» Дніпропетровського училища культури Любові Самарець, Миколі Горбунову, солісту обласного об'єднання УТОС, лауреату Всеукраїнського фестивалю «Повір у себе» Анатолію Боброву, заслуженій артистці України Людмилі Артеменко.

А лауреатом редакційного конкурсу «Голос України» наше журі визнало Сергія Ковніра, студента Дніпропетровського державного музичного училища імені Р. М. Глієра. Він так виконав пісню О. Злотника та І. Ткача «Чуєш, мамо», що зала довго не відпускала його зі сцени. Таке буває нечасто на звітах, коли співає молода, не відома широкому загалові людина. А ось сфотографувати і показати його вам, читачі, нам не вдалося. Як виправдовувалися викладачі училища, його ще до закінчення концерту, мабуть, «викрали» київські шанувальниці... Що ж, він вочевидь того вартий. Та ми розповімо про нашого дипломанта в одному з наших наступних номерів. І покажемо його.

...Завершився звіт дніпропетровців піснею «Реве та стогне Дніпр широкий». Разом з усіма учасниками концерту співала вдячна і задоволена зала палацу «Україна».

Яків ГАЛЬЧЕНКО.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

«Жовтий» дім без хліба, та з видовищами

Репортаж

Темним коридором, очікуючи обіду, блукали хворі. Вони тулилися до стін і, як тіні, пересувалися вздовж них. Обличчя похмурі, худі та бліді. І тільки хворобливо блищать очі...

— Я їсти завжди хочу, — жалівся маленький чоловік невизначеного віку. — Мені б хліба із сіллю — ото їжа! — Мріяв він уголос.

Лікарня готувалася до Дня психічного здоров'я, про що свідчили тематичні стенди. Щоправда, на місцевому меню це ніяк не позначилося. На харчування одного хворого тут виділяють 2 гривні 40 копійок на день, на лікування — 62 копійки. Порівняно з іншими лікарнями, це ще непогано. Утримання хворих у деяких відділеннях Черкаської обласної психіатричної лікарні дещо нагадувало в'язницю. Грати на вхідних дверях та відсутність дверей у палатах лікарі пояснили вимогою спеціальних інструкцій. Мовляв, нагляд медперсоналу за пацієнтами ведеться цілодобово. А право на так зване «особисте життя» у цьому закладі замінено на право збереження того життя від зазіхань на нього з боку самого хворого. Тому спостереження за діями хворого навіть у туалеті зумовлено профілактикою суїциду.

За словами санітара лікарні Ігоря Мозярова, працювати у психіатричці важко, морально важко. Декого з пацієнтів утримують у лікарні за гратами по кілька років, є й такі, що живуть тут.

Лікар Юрій Юрченко стверджує, що хворим у цьому закладі не надають потрібної медичної допомоги через брак коштів та медикаментів.

— Ми тут виживаємо, а не живемо! — переконував нас щойно виписаний пацієнт. Він уже встиг збігати за паркан і прийняти сто грамів.

— Погуляє отак трохи і повернеться, — зітхаючи, передрікала подальшу долю виписаного медсестра. —Таким і дітися нікуди — родини немає, хати теж. От вони, хоч і сваряться на нас, а все одно повертаються. Тут їхній дім.

Черкаська обласна психіатрична лікарня — лише типовий представник вітчизняних медичних закладів психіатричної допомоги. Їй властиві всі типові «хвороби» цієї системи: погане фінансування, брак медикаментів тощо. До неї, за бажання, можна приклеїти і ярлик психіатричної в'язниці, який за часів дисидентства заслужили в нашому суспільстві будинки для божевільних. Тому ставлення до цих закладів нині дещо упереджене. І, мабуть, потрібно чимало часу, щоб змінити його на краще.

Ольга ВАУЛІНА.

Сміла
Черкаської області.

Шкільні збори: урок математики для батьків

По дорозі до школи, де навчається мій син-п'ятикласник, — чотири казино. Рік тому їх було лише два. Йду на батьківські збори і намагаюся вгадати: чи то до школи я навідуюся не так часто, чи то місто переживає гральний бум.

За той-таки рік в області закрито 23 дитсадки, 8 загальноосвітніх та одна вечірня школи, скорочено 372 класи, майже 500 педагогічних ставок та 37 груп продовженого дня. Офіційно це називається «удосконаленням мереж, штатів і контингентів». Економія! Цікаво, чому нікому не спадає на думку «удосконалювати мережу» казино, хоча в деяких за ніч буває один-два клієнти, не враховуючи друзів господаря?

Умостившися за партою, намагаюся думати про сьогоднішній навчальний процес. Аякже! Промова класного керівника починається з... грошей. За кілька років ми вже звикли щомісяця здавати по дві гривні на прибирання класу, щоосені по десять гривень — до так званого фонду школи, час від часу — на штори, новий замок, пральний порошок і лагодження меблів.

Цього разу, відчуваю, дрібницями відбутися не вдасться. Вправний педагог спрямовує увагу присутніх батьків спочатку на підлогу. М-да, паркет пам'ятає кращі часи. «Будемо стелити лінолеум», — рішуче заявляє класна. І, не зморгнувши оком (учителі наші — загартовані бюджетним недофінансуванням бійці), оприлюднює цифру: одна тисяча чотириста гривень. Це без клею і плати робітникам.

Від підлоги погляди дружно переводяться догори. Ні, підвісну стелю в класі не робитимуть, а ось підбілити та підфарбувати її та стіни не завадило б. Отже, фарба, крейда, щітки, розчинники — відчувається, наша вчителька є завсідником господарчих ринків та магазинів будматеріалів.

А вона ще й викладач-предметник, тож до переліку необхідних школяреві речей додається посібник за три гривні. «Підручники погані», — пояснює вчителька. «Поганими» підручниками — о, ця система безплатної середньої освіти! — нас забезпечують майже без проблем, хоча українських шкіл у російськомовному регіоні не так і багато. Але майже кожний предметник рекомендує придбати додатково то збірник задач, то довідник, то робочий зошит. Коштує такий «доважок» від трьох гривень і вище, і кмітливі школярі старших класів часто продають використані посібники за півціни молодшим колегам по науці.

Фінансова частина промови на цьому не завершується. Вчителеві не обійтися без паперу, щоб писати, без пластикових файлів, щоб зберігати особові справи учнів, класові — без стенду із ДСП, батькам — без розкладу атестацій, які треба десь розмножити за рахунок тих самих батьків. Наша вчителька закликає не чекати милостей від держави і голосом, сповненим співчуття, пропонує на загальні потреби складатися щомісяця: «Я розумію, одразу викласти всю суму буде важко».

Подумки прикидаю: щоб до кінця навчального року придбати той злощасний лінолеум, щомісяця доведеться відривати від сімейного бюджету — ох! — по 40 гривень. Не менш як десятка — фарба, крейда та клей. Далі: канцтовари для вчительки — п'ятірка, канцтовари для школяра (зошити, ручки, фарби, клей тощо) — теж не менше десятки щомісяця, лобзик і пилочки до нього (працювати на уроках трудового навчання) — сім гривень, шкільний проїзний на тролейбус — чотири п'ятдесят, «термосок» до школи — дві гривні щодня...

На одному із засідань в обласній держадміністрації пролунало: фінансування бюджетних галузей давно перетворилося на соціальний захист працівників цих галузей. Бо закладених коштів вистачає лише на зарплату та оплату енергоносіїв. Місяць тому керівництво обласного управління освіти хвалилося, що за п'ять років залучено майже 24 мільйони гривень позабюджетних коштів. Цікаво, чи враховує статистика батьківські внески як позабюджетні кошти?

Від риторичних запитань мене відвертає слово «табель», яке лунає в класі. Табелів учням не видають ось уже другий рік поспіль: у школи немає грошей. Хтось із батьків несміливо пропонує скинутися і відксерити певну кількість примірників. Хоч як дивно, але пропозиція знаходить опонентів: якась мама гарячково наполягає ставити семестрові оцінки у щоденники. Присутні радо кивають і, окрилені економією аж у дванадцять копійок, розходяться по домівках.

У школі побувала Ліна КУЩ.

Редактор номера Світлана ПИСАРЕНКО.
Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Людмила КОХАНЕЦЬ, Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 150000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України».

Зам. 0311064.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції:
03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 446-91-37, 441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Засновник і видавець — Верховна Рада України